

Een avontuurlijke rondreis over de Balkan

Zaterdag 18 mei 2013 – donderdag 27 juni 2013

Marga en Tjabering Stek

Auto: Nissan Almera Tino 2002

Caravan: Eriba Triton 1993

Zaterdag 18 mei 2013 Wierden-Wertheim, 450 km

Vertrek: 07.30 uur, aankomst: 13.50, temp: 6-23 gr. Regen, mist en zon. Campingpark Wertheim-Bettingen € 17, -. Brandstof: 30,1 liter, € 50, -. Geen Wi-Fi.

Onze zoektocht naar een bestemming dit jaar is laat begonnen, toen het een keer zover om een keuze te maken was waren we er snel uit. Zonder enig getreuzel kozen we voor het voormalige Joegoslavië. De volgende vraag die we ons stelden was; kunnen we deze reis zelf organiseren of moet dat met een georganiseerde reis. We kozen ervoor dat we met ons beiden op pad wilden gaan. Simpel zoals we dat gewoon waren en al jaren hebben gedaan.

Veel zeer veel informatie hebben we onder ogen gekregen, zowel via boeken als via Internet. Reisboeken hebben we verslonden om ook deze keer goed voorbereid op vakantie te gaan. De afgelopen winter was koud dus hadden we voldoende tijd voor de voorbereidingen. Bovendien kregen we van verschillende zijden hulp van mensen die we ervaringsdeskundigen kunnen noemen. Hier is een veteraan bij die daar als militair was in de jaren negentig ten tijde van de verschrikkelijke oorlogen daar. Hij gaat er nu nog regelmatig heen om hulp te bieden. Wij hopen hierom Novi Travnik te gaan bezoeken waar hij gelegerd was.

We hebben net als voorgaande jaren een berichtje uitgestuurd via een email aan onze familie, vrienden en bekenden waar we onze reisplannen aan hebben verteld. Alle keren dat we dat gedaan hebben ontvingen berichten terug. Dit jaar hebben we een score van ruim 95 % van hen die bericht van ons hebben gehad. Dit is absoluut de hoogste score die we ooit gehad hebben. We waarderen dit zeer dat zij zo positief reageren. De reis van vandaag liep op rolletjes. Niet dat we niks te klagen hebben, het regende te veel en er was te weinig zicht onderweg. Toen we hoger kwamen in het Sauerland, reden we in de wolken in een zeer dichte mist. De mistlamp moest aan gezet worden. Zoveel te dichters dat we in de buurt kwamen van Siegen zoveel te beter werd het weer. Hier op de camping hebben we vanaf twee uur heerlijk zitten zonnen onder een wolkeloze hemel. In de loop van de middag begon deze camping behoorlijk vol te lopen met gasten, op het gedeelte wat bestemd is voor de passanten.

Gelachen hebben we om een mijnheer die vertelde dat deze camping wel erg duur was geworden. Hij mopperde echt! Wij moesten € 17,50 voor een overnachting maar hij moest maar liefst € 35, - betalen. Weliswaar heeft deze man een mooie en ook een lange camper, maar dan nog. Wij hebben nog een opmerking geplaatst van: *"Ze kijken de mensen aan en weten wie het kan lijden!"* Hij bleef mopperen tot zijn vrouw ten tonele verscheen. Zij vermaande hem met de woorden: *"Man, wat sta jij daar nu te kletsen, wij blijven hier immers toch twee nachten!"*

Vanavond zijn we een stukje wezen fietsen langs de oever van de rivier de Main. Dat was best aangenaam, zolang je in de zon fietste. Zodra je de zon niet meer voelde was het wat koud, niet echt aangenaam. Vandaag hebben we het onderweg regelmatig gehad over De Roskam, Onafhankelijk weekblad voor Twente. De Hoofdredacteur en eigenaar Han Pape heeft in zijn column, hoofd REDACTIE, geschreven over de moeilijke tijden die de kranten momenteel meemaken. De problemen zijn aan zijn weekblad de Roskam jammer genoeg niet voorbij gegaan. Anders gezegd de Roskam zit ook in de hoek waar de klappen vallen!

Inhoudelijk is de Roskam een prachtige krant en prettig om te lezen. Wij zijn niet als eerste abonnee ingeschreven, want er moest eerst een papiertje worden ondertekend door mij, hierdoor waren de elfde abonnee van de Roskam.

We kunnen zeggen wat we willen, wij hebben altijd onafhankelijke journalistiek nodig om onze democratie goed te laten functioneren. Deze onafhankelijk journalisten moeten de politiek voortdurend controleren op hun doen en laten. Het gedoe waar Han Pape over schrijft van snelle investeringsfondsen en pronte salon socialisten die een banklening voor een krant afsloten en zichzelf daarna miljoenen dividend hebben uitgekeerd, vinden wij te gek voor woorden.

Een krant moet gemaakt worden door journalisten die plezier hebben in hun werk en daarin volop geloven. Wij zullen wat moeten doen voor het Onafhankelijk Weekblad voor Twente de Roskam. Wij willen bijvoorbeeld lid van een club worden van de Roskam, zoals Han Pape dat oppert, om dit unieke weekblad te ondersteunen en in stand te houden.

Zaterdag 18 mei 2013 Wierden-Wertheim 450 km

Klaar voor vertrek bij huis

Onderweg langs de Sauerland-autobahn

De autobahn

Onderweg op een parkeerplaats

Campingpark Wertheim-Bettingen

Jachthaven bij de camping aan oever van de rivier de Main.

Marga op de camping

Brug over de Main, autobahn Frankfurt-Würzburg

Zondag 19 mei 2013 Wertheim-Fügen, 421 km.

Vertrek: 08.10 uur, aankomst: 14.25. Temp: 17-23-12 gr. Regen en zon. Wohlfühlcamping Hell, Fügen € 21,--. Brandstof: 27 liter, € 44, -. Wi-Fi € 3, - per uur, geen gebruik van gemaakt.

Spectaculair vandaag was de weersverandering. We vertrokken vanmorgen met een strak blauwe lucht, dit beloofde een prachtige zomerdag te worden met een prima temperatuurtje. Al snel nadat we autobahn waren opgedraaid hebben we de Airco aangezet, want de zon scheen lekker op ons. We genoten volop van het rijden, het was niet druk op autobahn en wel het meest van de prachtige uitzichten die we hadden. Voorbij Neurenberg zagen we de eerste kleine wolkjes verschijnen aan het firmament! (buitentemperatuur 23 gr.) Die wolken werden allengs dreigender naarmate we dichterbij München kwamen. Toen we de stad voorbij waren begon het met wat lichte regen.

Veel nattigheid kwam er niet naar beneden maar zoveel te dichterbij dat we bij de Duits-Oostenrijkse grens kwamen regende het harder en harder. Veel, zeer veel regen viel er toen we in de buurt kwamen van de Tegernsee.

(buitentemperatuur 14 gr.) We konden met goed fatsoen niet uit de auto te stappen om foto's te gaan maken, hadden we het wel gedaan dan hadden we alleen regendruppels gefotografeerd. We vonden het jammer dat zulk slecht weer was. Want zevenenveertig jaar geleden, vlak voor ons trouwen, gingen we met een busreis van Touringcarbedrijf Klooster uit Winschoten voor tien dagen naar Tirol. We dachten dat we, wanneer we eenmaal getrouwd waren, misschien het financieel niet aankonden om buitenlandse reizen te maken.

Toen gingen we ook over deze weg langs de Tegernsee en de Achensee. In het toeristenplaatsje Tegernsee heb ik toen mijn eerste fototoestel gekocht een Kodak cassetcamera. We wilden hier vandaag langs om onze nostalgische gevoelens op te wekken. Gevoelens van zevenenveertig jaren geleden! Maar helaas eerlijkheid gebied mij te zeggen dat wanneer het goed weer was geweest zouden wij grote moeite hebben gehad om een parkeerplek voor de auto-caravancombinatie te vinden. Bij de Achensee was het weer iets beter en daar hebben we wel foto's gemaakt.

(buitentemperatuur 16 gr.) Tijdens de reis van vandaag hebben we herinneringen aan die vakantie in 1966 opgehaald. Leuke bezigheid onderweg je schiet voor je gevoel veel sneller op. Aangekomen hier op de camping, scheen al snel de zon weer door de wolken, de temperatuur liep op naar 19 gr.

Ook deze reis hebben we een Engeltje op onze schouder zitten. Zeker na vandaag geloof ik daar heilig in. We waren een tiental kilometers voorbij Holzkirchen waar we de autobahn hadden verlaten, toen we rustig dalend op een mooie landelijke weg door een bos, een bocht in de weg naderden. Er was op dat tijdstip tamelijk veel verkeer op de weg. Net toen ik die bocht had ingestuurd zag ik van de andere kant een Ambulance met hoge snelheid op ons aankomen met sirene en blauwe zwaailampen aan. Door onmiddellijk in berm te sturen en zeer krachtig te remmen voorkwam ik een frontale botsing. Mede hierdoor en dat de bestuurder van een personenauto op de andere weghelft uitweek naar rechts kwam gelukkig alles goed. Naar mijn oordeel had de ambulancechauffeur op die plek nooit mogen inhalen, daar vlak voor die bocht.

Onderweg op een parkeerplaats, bij een Raststätte, hebben we geparkeerd op een 'moeilijke plek'. Dit had als oorzaak men dat het complete parkeerterrein grondig aan het renoveren was. Aan de andere kant van de rijbaan stonden een stel 'Fans' van de voetbalclub FC Köln. Een van hen wilde wel even stoer doen en, naar het leek wilde hij in onze caravan stappen. Marga reageerde zeer alert en joeg hem weg bij onze caravan. Waarop ze hun autoradio zo hard mogelijk aan hebben gezet met een clublied van FC Köln. Onder het weggrijden staken deze asociale jongeren, die reden in een dure Mercedes, hun middelvinger naar ons op. Wij keken elkaar aan en lachten om deze wel zeer domme en hopeloze achterlijke figuren.

Alles wat het kampeerhart begeert vinden we op deze camping: minimarkt, restaurant, afzonderlijke was cabines met douche en wasbak, kinderasruimte met babycommode & kinderbade, wasruimte geschikt voor gehandicapten, huurbadkamer, wasruimte met wasmachine en droogtrommels, fietsverhuur (met kinderfietsaanhanger), mountainbikes, ruimte om kinderen te amuseren met minibioscoop, grote kinderspeelplaats, kunstgrasvoetbalveld en beachvolleybalterrein. We zijn er nog niet: kinderspeelruimte en jeugdhonk. Verwarmt openlucht beleveniszwembad met pierenbad. Sauna inclusief Finse sauna, bio sauna, stoombad en solarium, droogruimte voor ski's- en schoenen. Royale Comfortstandplaatsen van verschillende afmetingen en camperstaanplaatsen met elektriciteit, gas, water- aan en afvoer en TV aansluitingen (DVB-C) evenals internet via WLAN.

Stroomaansluiting met 16 ampère (CEE Stekker), gasaansluiting op alle staanplaatsen: voor 30 en 50 m/bar; gasslangen worden door de camping ter beschikking gesteld.

Water: 1/2 inch (Gardena) aansluiting en waterslang noodzakelijk. Afvalwater, u hebt een afvalwaterslang tot max. 10 m nodig. Internet via WLAN. Dit noemt men terecht een moderne camping, met alles er op en er aan!

Zondag 19 mei 2013 Wertheim-Fügen, 421 km.

Regen boven de Achensee in Oostenrijk

Regen en sneeuw

Zondag 19 mei 2013 Wertheim-Fügen, 421 km.

Het Zillertahl gezien vanaf camping

Het hooggebergte komt er aan voor ons

Maandag 20 mei 2013 Fügen-Millstatt 269 km.

Vertrek: 08.30 uur, aankomst: 13.50. Temp: 10-17 gr. half bewolkt. Camping Neubauer, Millstat € 18,50. Brandstof: 38 liter, € 52,93. Tolviget € 8,30. Tol € 10.-. Wi-Fi, geen gebruik van gemaakt € 4, - per half uur.

Er zijn van die dagen dat een reis niet zo verloopt als men van te voren graag wil. Vandaag was het een zo'n dag voor ons. Het begon toen de gordijnen open gingen, we keken naar de lucht, zwaar bewolkt en het leek er op dat zou gaan regenen. We hebben wel iets regen gehad, maar dat stelde niets voor. De temperatuur om acht uur vanmorgen was 10 graden. De hele dag bleef het fris, toch konden we in zomerkleding prima op een parkeerplaats staan, goed weer, zeker om te reizen. Uiteindelijk toen we reden door het prachtige Zillertal was het half bewolkt met prachtige grote bloemkoolachtige wolken. Dit gaf een fel contrast met de strak blauwe lucht daarboven.

De geplande route voor vandaag was: het startpunt ligt in Fügen vooraan in het Zillertal, vandaar naar Zell am Ziller over de Gerlospas naar Mittersill. Daarna via de Felbertauerntunnel naar Matrei in Osttirol, bij Lienz rechtdoor richting de Plöckenpas ongeveer tien kilometer voor deze pas linksaf richting Hermagor. Daar in Hermagor is een super fijne camping daar wilden graag naar toe.

Helaas de weg naar de Felbertauerntunnel is al meer dan een week versperd door een steenlawine. Goede raad was duur, wat nu, hoe bereiken we ons doel? De eerste afslag die dan komt is de afslag over Grossklocknerstrasse een toeristische route met veel verkeer vandaag en is voorzien van een rode caravan op de kaart. De rode caravan betekent af te raden voor auto met caravan. Dit in combinatie met het toeristenverkeer hebben we besloten om de volgende afslag te nemen die ligt bij Lend. Om vandaar te rijden naar de Tauerntunnel wat een autotreinverbinding is. Dit leek ons wel wat, we zijn nog nooit met een autotrein gereden!

Ook vandaag is een voornemen een voornemen en niets meer dan dat. Toen we bij Lend aankwamen waren we die plaats eerder voorbij dan dat wij in de gaten hadden en we waren enkele kilometers verder gereden voordat we ons realiseerden dat we anders reden dan dat de bedoeling was. Zo kwamen we op de snelweg terecht die loopt van Salzburg in het noorden, naar Villach in het zuiden. Een prachtige weg met twee zeer lange tunnels, de eerste was de Tauerntunnel ruim zes kilometer lang en de tweede was de Kaschbergertunnel vijfenhalf kilometer lang. Een prachtig weg maar niet spannend of vol van avontuur!

Wij beiden houden van bijzondere wegen en streken, daarom zijn we naar de Noordkaap geweest, ook waren we in de Oekraïne, dat was pas echte spanning, avontuur en tijdens beide reizen was ontzettend veel moois te zien. De reis door Albanië, Macedonië en Bulgarije, en dan nog de Turkije reis die deden daar niet veel voor onder. Wat hebben wij dan te zoeken in Oostenrijk? Een prima vraag. Ons antwoord is: VANDAAG ZIJN WE MEER DAN WAT WE OOIT GEHOOPT HADDEN AAN ONZE TREKKEN GEKOMEN. Zo was het. Wij zijn met onze combinatie over de Gerlospas gereden! Een avontuur dat we niet licht zullen vergeten. Na afloop stonken de remmen van onze caravan en ze waren beiden gloeiend heet! We hadden hiervoor geen oplossing tijdens het dalen.

Toen we vanmorgen bij Zell am Ziller de Gerlospas begonnen te beklimmen stond daar een verbodsbord met daarop het symbool dat deze pas verboden was voor aanhangers die breder waren dan twee meter. Onze caravan is twee meter breed, dus wij mochten er langs, geen discussie mogelijk, volgens ons. Dus gingen we naar boven naar Königsleiten op zestienhonderd meter hoogte. Dat ging prima, alleen in Königsleiten waren ze bezig aan de weg. De wegwerkers hadden op enkele plekken bruggen over sleuven in de weg gemaakt van staalplaten. Deze doorgangen waren niet breder dan twee meter tien! Een enkele nog een ietsje smaller. Een bekend gegeven onder caravanrijders is dat waar de spiegels er door kunnen, daar kan de caravan er zeker door. Opletten dus, een ietsjepietsie naar links of rechts en de spiegels pasten er heel precies tussendoor. Toch was dit niet de echte sensatie van deze reis.

De afdaling van deze pas dat bracht de echte sensatie, afdalingspercentages van tegen de twintig procent kwamen voor. Op vele plaatsen waren de doorgangen maar iets meer dan twee meter, en dat met tegenverkeer! Dit alles was geen autorijden maar chaufferen van de bovenste plank. Vooral op het gedeelte toen ons Navigatiesysteem ons niet rechtdoor via de Krimmlerwasserfahl liet gaan, maar ons linksaf richting Mittersill stuurde. Onderweg zagen we een paar keer ontstemde gezichten van de chauffeurs die in tegenover gestelde richting reden. We zeiden nog tegen elkaar; wij mogen hier toch rijden, het is niet verboden, dat hebben we zelf gezien!

Totdat ik vanavond alles begon na te kijken om dit verslag te gaan maken, ontdekte ik dat voorbij de plaats Zell am Ziller een bord staat getekend op de wegenkaart met een caravan die door gekruist is met rood!! Wij hadden daar op de Gerlospas niet mogen rijden en toch was het een fantastische rit die wij ons lang zullen heugen.

Maandag 20 mei 2013 Fügen-Millstatt, 269 km.

Zillertahl

Op weg naar de Gerlospas

Dinsdag 21 mei 2013 Millstatt-Bled 84 km.

Vertrek: 08.40 uur, aankomst: 11.20. Temp: 12-18 gr. zonnig. Camping Šobec, Bled € 25,41. Gratis Wi-Fi. Brandstof: 33 liter, € 44.19. Tolvignet € 30, -. Tol: Karawanken tunnel € 6,50. Wi-Fi gratis.

Vanmorgen toen we wakker werden en de verduisteringsgordijnen aan de achterkant van de caravan openden zagen we donkere wolken. Toen even later de andere gordijnen open gingen zagen we dat de zon volop scheen. Zo willen we het landschap en het meer graag zien.

Alvorens we de combinatie klaar hebben gemaakt voor de reis, heb ik eerst wat foto's gemaakt. Gisteren met al die regen was dat niks. Het mooie aan het meer was dat de oevers weerspiegelden in het water. We hadden gisteren, tijdens de voorbereiding van de reis van vandaag, gezien dat er een mooie weg langs het meer liep naar het zuiden, die zijn we gevolgd. Ons geluk was dat we een goede supermarkt vonden en even later een tankstation waar de benzine € 1,349 kostte, dat is vijfenveertig cent goedkoper dan op dit moment in Wierden. We hadden gisteren verder gezien op de kaarten, ons navigatiesysteem doet het hier niet, dat de afstand voor vandaag minder dan negentig kilometer zou zijn, toch hebben we er bijna drie uren gedaan om hier te komen. Ten eerste de winkel, ten tweede het tanken en als derde de wachttijd voor de Karawankentunnel van ruim drie kwartier. Deze tunnel zijn ze aan het renoveren en er is maar één rijstrook beschikbaar en dat voor een tunnel van bijna acht kilometer. We zijn gearriveerd in de buurt van het meer van Bled in de streek Gorenjska tussen de Karawanken en de Julische Alpen in het noordwesten van Slovenië. Het meer is ruim twee kilometer lang en bijna vijftienhonderd meter breed en dertig meter diep. Er zou een warme bron in het meer zijn, wat echter niet belet dat het 's winters dichtvriest.

In het meer ligt een eilandje met de Maria Hemelvaartskerk uit de negende eeuw met fresco's en een gouden altaar. Ook bezienswaardig is het kasteel van Bled. Het meer van Bled is bekend bij wedstrijdroeiers. In 1966, 1979, 1989 en in 2011 werden de wereldkampioenschappen roeien hier gehouden. Op het meer mag men roeien en zeilen, maar niet met gemotoriseerde boten varen. Een typisch verschijnsel zijn de boottochten per Pletna, een overdekte gondel die door mankracht wordt voortbewogen.

Het gebied waar Bled in ligt wordt al bewoond sinds het mesolithicum. Het kasteel van Bled werd voor het eerst vermeld in een tekst gedateerd 10 april 1004 als Ueldes (Veldes) in de mark Carniola, toen het door keizer Hendrik II werd geschonken aan bisschop Albuin I van Brixen. Samen met Carniola ging Bled over naar Rudolf van Habsburg nadat hij Ottokar de Tweede had verslagen bij de slag van Dürnkrut in 1278. Vanaf 1364 werd Bled onderdeel van het hertogdom Carniola en later van de Illyrische Provincies tussen 1809 en 1816 onder Napoleon. Vanaf de 19e eeuw werden de thermale bronnen ontdekt door de Zwitserse arts Arnold Rikli.

Na het uiteenvallen van het Oostenrijk-Hongaarse keizerrijk in 1918 werd Slovenië onderdeel van het koninkrijk Joegoslavië en werd Bled de zomerresidentie van het huis Karađorđević. Tijdens de Tweede Wereldoorlog (voor Joegoslavië: 1941-1945) was dit deel van Slovenië onder de naam Oberkrainburg geannexeerd door nazi-Duitsland en heette de stad weer Veldes.

Oud-President Tito van de Joegoslavische Federatie liet hier zijn "*zomerpaleis*" bouwen. Toerisme is een belangrijke bron van inkomsten voor de stad; vooral het meer van Bled dat trekt veel bezoekers.

Bezienswaardig vonden wij de wandelpromenade en het park. Winkelen konden we in het amfitheaterachtige Triglav winkelcentrum uit 1995. Verder is er nog de Sint Martinuskerk. Hier omhoog ligt het kasteel van Bled met een museum. Wij wilden hier ergens parkeren en een wandeling maken langs het meer, helaas zijn hier weinig parkeerplaatsen en wij moesten doorrijden, jammer. Het kasteel van Bled is een kasteel op de top van een honderdertig meter hoge rots bij het meer van Bled. Het kasteel dateert uit de 16de eeuw. Het heeft een binnenplaats en een kleine kapel met fresco's. In de zuidvleugel is een museum. Het is een belangrijke toeristische attractie. Nadat we de stad en het meer Bled hadden vereerd met een bezoek zijn we in de zon gaan zitten voor de caravan te genieten van het mooie weer. Verder een beetje luiëren en internetten.

Een trotse zwaan op de Milstattersee

Dinsdag 21 mei 2013 Millstatt-Bled 84 km.

Millstat in de ochtendzon

Millstattersee

Dinsdag 21 mei 2013 Millstatt-Bled, 84 km.

Voor de Karwankentunnel 7864 meter lang hebben we drie kwartier moeten wachten.

Het meer van Bled met een kerk op een eiland en het slot. Op het meer een zogenaamde Pletna bootje.

Dinsdag 21 mei 2013 Millstatt-Bled 84 km.

Camping Šobec, Bled

Bruggetje over de rivier Sava

Dinsdag 21 mei 2013 Bled-Ljubljana, 54 km.

Vertrek: 09.15 uur, aankomst: 10.20. Temp: 11-20 gr. zonnig. Camping Ljubljana Resort € 21, -. Gratis Wi-Fi, bij het kantoor, later € 2, - per vierentwintig uur.

Ljubljana is de hoofdstad van Slovenië, waar wij vandaag zijn neergestreken. We zijn op de fiets naar de binnenstad gereden een afstand van vijf kilometer over een prima fietspad. Een stad bekijken vanaf de fiets vinden we heerlijk, vele keren hebben we zo steden bekeken. Deze stad is niet groot, maar wel erg veelzijdig. De oude stad bevat gebouwen uit vele perioden, zoals de renaissance en het classicisme, maar ook veel modernere gebouwen zijn er te vinden. De bekendste bouwwerken zijn de drie bruggen en het kasteel "Ljubljanski Grad". In de stadsdelen om het stadscentrum heen staan veelal gebouwen uit de communistische tijd, die vinden we bijna zonder uitzondering niet mooi.

De rijke geschiedenis van Ljubljana heeft een stempel gedrukt op het karakter van de stad. Zo staan er in Ljubljana veel bijzondere gebouwen (vaak een mix van Barok en Jugendstil). In het bijzonder in het hart van de stad - langs de Ljubljanica-rivier en rond de Tromostovje (drie bruggen) en het marktplein - zijn veel bouwwerken met een hoge historisch- en culturele waarde te vinden. Opvallend was een kunstwerk van oude schoenen die op een hoek van de straat hing, ook de Japanse toeristen lachten er om. Mooie kunst om naar kijken en te genieten van de mensen die dat ook doen.

De kasteelheuvel met daarop Ljubljanski Grad domineert het stadsbeeld en het beklimmen van de heuvel, te voet of per rail lift, daar hadden wij vandaag geen zin in. In de tijd van de Romeinse hegemonie, van de eerste eeuw voor Christus tot de vijfde eeuw na Christus, werd de nederzetting op de plek van het huidige Ljubljana 'Emona' genoemd. Vervolgens werd Emona diverse malen binnengevallen door barbaren en werd in 452 na Christus uiteindelijk verwoest door de Hunnen onder leiding van Attila. De Slaven begonnen zich te vestigen in dit gebied in de 6e eeuw na Christus. Ljubljana werd voor het eerst in geschriften tussen 1112 en 1125 teruggevonden. De historische opmars van de stad begon eigenlijk pas in de 13e eeuw, toen Ljubljana de hoofdstad van het hertogdom Krain (Krajnska) werd. In 1335 kwam dit hertogdom onder Habsburgs gezag en dat zou zo blijven tot 1919.

De stad zou onder de naam Laibach zes eeuwen lang onderdeel van de Oostenrijks-Habsburgse cultuursfeer blijven. Vanaf het einde van de middeleeuwen kreeg de stad een rol in de culturele herleving van de Sloveense natie. Vooral het protestantisme, de meest invloedrijke sociale beweging in de zestiende eeuw, was daarbij van groot belang. Primož Trubar, die de Slovenen in 1550 het eerste gedrukte boek gaf, was werkzaam in deze stad.

De contra-reformatie maakte daaraan een einde en bracht de stad meer dan voorheen al het geval was in de Duitstalig-Oostenrijkse cultuursfeer. Maar ook Italiaanse invloeden bepaalden de lange periode van contra-reformatie. De Academia philharmonicum gaf onderdak aan Italiaanse muziek en een klein orkest werd opgericht - een van de eersten buiten Italië. De ereleden van het filharmonisch genootschap die tegen het einde van de achttiende eeuw tegen de tradities van dit orkest ingingen, waren Haydn, Beethoven, Paganini, Brahms en later werd het orkest ook nog geleid door Mahler.

Pas de bouw van de Wenen-Triëst-spoorweg (1849-1857), die Laibach-Ljubljana met de wereld verbond, bracht, na eeuwenlange stagnatie, de ontwikkeling van de stad in een stroomversnelling waarin Laibach steeds meer Ljubljana zou gaan worden, zeker toen de Duitstalige burgerij in de jaren zestig van de vorige eeuw eerst haar meerderheid onder de inwoners en wat later ook haar meerderheidspositie in de gemeenteraad verloor. De Duitse taal, toentertijd nog de internationale verkeerstaal van geheel Midden-Europa, zou in het middelbare en hoger onderwijs echter tot het einde van de Habsburgse tijd een dominante positie blijven behouden.

Reconstructie gaf de stad toen een eigentijds imago, en Art Nouveau meesterwerken vulden de oudere Barokke architectuur aan. De Eerste Wereldoorlog was de aanleiding voor de breuk met de Habsburgse dynastie. Oostenrijk-Hongarije viel uit elkaar en Slovenië, en daarmee Ljubljana, sloot zich aan bij de nieuwe staat, het Koninkrijk der Serven, Kroaten en Slovenen. Na de Duits-Italiaanse bezetting van dit deel van Joegoslavië, tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1941, werd Slovenië verdeeld en geannexeerd. Het westen en zuiden kwamen met de stad (nu onder de naam Lubiana) aan Italië. Na de Tweede Wereldoorlog werd Ljubljana opnieuw de hoofdstad van Slovenië, nu een van de zes republieken van de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië.

Op een nationaal referendum, dat gehouden werd op 23 december 1990, stemden de inwoners van Slovenië vóór onafhankelijkheid en soevereiniteit en op 25 juni 1991 verklaarde de republiek Slovenië zijn onafhankelijkheid. Hiermee werd Ljubljana de hoofdstad van een nieuwe staat, het hart van het politieke, economische, culturele en wetenschappelijke leven van de Sloveense natie. De volgende significante mijlpaal voor Ljubljana was de toetreding van Slovenië tot de Europese Unie op 1 maart 2004. Gemakkelijk is dit voor ons geen grenscontrole meer en betalen met Euro's. Op de markt hebben we prachtige verse asperges gekocht € 5, - per 500 gr. Dit wordt smullen vanavond. Daar op die markt werd een mooi assortiment kwalitatief goede verse groenten en fruit te koop aangeboden tegen een redelijke prijs.

Dinsdag 21 mei 2013 Bled-Ljubljana, 54 km.

De drie bruggen en de Franciscanerkerk, Maria verkondiging

Ljubljanica-rivier met een fluisterboot

Dinsdag 21 mei 2013 Bled-Ljubljana, 54 km.

De zuilengalerij bij de markt

Rechts de groenten- en fruitmarkt

Dinsdag 21 mei 2013 Bled-Ljubljana, 54 km.

Stadhuys

Kunstwerk van schoenen

Dinsdag 21 mei 2013 Bled-Ljubljana, 54 km.

Bijzondere architectuur van een van de gebouwen van de stad.

Het Congresplein

Woensdag 23 mei 2013 Ljubljana-Plitvice, 237 km.

Vertrek: 08.40 uur, aankomst: 13.15. Temp: 11-10 gr. bewolkt/regen. Camping Korona € 17,50. Tol € 2, - Gratis Wi-Fi, in Coffee bar (consumptie verplicht).

Gisteren toen we de stad uitkwamen hebben voor de caravan gezeten in zon, eindelijk fraai zomerweer. Wat we ook hoorden was dat dit de laatste dag zou zijn. De komende dagen is het hier nat en koud! Wat de weersverwachting betreft voor vanmorgen klopt dit ook wel helemaal. Vannacht even voor twaalf uur is het begonnen te regenen. Een paar keer hoorde ik de regen op het dak van onze caravan kletteren. Vanmorgen was het koud en kil, de kachel hebben we aangedaan in de auto.

De wegen vandaag waren erg wisselend van kwaliteit. Van echt slechte wegen tot een prachtige nieuwe autoweg en alles wat er tussen zit, daar hebben we op gereden. Wegen vol met kuilen, bulten, bochten, draaien, omhoog en naar beneden, soms overzichtelijk en regelmatig chaotisch. Chaotisch is het ook wat de verkeersborden betreft. Een paar elkaar tegensprekende verkeersborden kwamen we tegen, de eerste vertelde ons dat we veertig km p/u mochten rijden het tweede bord, vijftig meter verder op, gaf aan dat het zeventig was om vervolgens ong. honderd meter verder een bord tegen te komen die aangaf van dertig kilometer. Na een drie of vier kilometer verder rijden kwamen wegwerkers tegen die de berm aan het maaien waren, ons is het niet duidelijk geworden dat dit hier aan de hand was bij het zien van de vele verkeersborden.

Een ander probleem waar we tegen aan gelopen zijn is dat ons navigatiesysteem hier niet werkt. Nu moeten we weer op de "ouderwetse" manier kaartlezen en daar kunnen we van zeggen dat vak beheersen we nog wel. Maar eerlijkheid gebied ons ook te zeggen dat we de handigheid hierin wat verloren hebben. Een voorbeeld: We moesten van de snelweg af bij Novo Mesto. Bij twee eerdere afslagen kwamen we deze naam van Novo Mesto ook tegen. Wij moesten vinden een verkeersbord waar ook de plaats Metlika bij op stond, dat is de volgende plaats op onze de route. We reden dus door, en zagen Metlika over het hoofd, dat kostte ons twaalf kilometers teveel rijden, of te wel twee keer zes kilometer. Hierna hadden we het weer onder de knie, richtingsborden waar je heen wilt hard op benoemen en de richting roepen, rechts, links of rechtdoor enz. Toen we de Kroatische stad Karlovač bijna door waren zagen we voor het eerst huizen die nog sporen hadden van de oorlog uit de jaren negentig. Vandaar naar hier bij de Plitvice meren hebben nog wel eens een keer iets gezien van molest (schade door oorlogshandelingen) maar dat stelde niet veel voor. Toen we deze schades zagen, was het toch wel confronterend voor ons. Je weet dat je het tegen kunt komen maar het is en blijft een hopeloos gezicht. Dat mensen elkaar oorlog aandoen, dat snap je het toch niet.

Wij zijn vanmiddag aangekomen op een camping in het Nationaal Park Plitvicemerén. Deze camping is zeer groot van opzet, de ruimte die wij hier per plek ter beschikking hebben bereken je niet in vierkante meters maar per hectare. Niet ver bij ons vandaan is een prachtig nieuw toiletgebouw. Waarvan het typische is dat de douches zeer klein zijn en er maar één haak is om je kleren op te hangen en die zit ook nog heel hoog ook. Kleine mensen hebben hier een probleem! Verder zijn hier een restaurant, een koffiebar en een kleine supermarkt.

Woensdag 23 mei 2013 Ljubljana-Plitvice, 237 km.

Het landschap in Kroatië

Een doorgaande weg in Kroatië

24 mei 2013 Rustdag

Vannacht is het begonnen met te regenen, dit type weer nodigt ons niet uit, het wonder van de Plitvice meren te gaan bekijken vandaag. Gisteren in de namiddag hebben we op Internet gezocht de weersverwachting voor vandaag. Het bericht dat te lezen was deed ons denken dat het pas vanmiddag zou gaan regenen en onweren. Wat zien we vanmorgen, alleen maar nattigheid. Dus, we blijven hier op de camping. Dit ondanks dat we via de meest moderne, de laatste stand der techniek, ons gisteren hebben geïnformeerd over het weer voor vandaag, en toch is het weer anders dan voorspeld.

Vroeger was het toch allemaal simpeler! We waren met ons gezinnetje op vakantie begin van de jaren zeventig aan de Millstättersee. Mooi weer, onze beide kleine jongens speelden met keien in een klein stroompje en bouwden stuwdammetjes. Dit samen met kinderen van de camping uit Denemarken, Duitsland en naar ik meen een paar Franse kinderen. Wij ouders hielden onze kinderen heel precies in de gaten, want het strandje was piepklein en het diepe water van het meer dichtbij.

Aan het eind van de middag begon het te regenen, ook de volgende dag, waarop wij besloten wij pakken onze vouwcaravan in en gaan naar de Adriatische kust ten oosten van Venetië. Zo deden we dat toen, je verplaatste je een paar honderd kilometer zuidelijker en je lag vaak in de zon op het strand. Toen wist je van te voren niet welk weer het was. Een Nederlandse krant was als je hem kocht minimaal twee dagen oud. Je had de keuze uit de Telegraaf of het Algemeen Dagblad. Wilde je het weerbericht weten dan keek je op de voorpagina van een plaatselijk krant en je wist hoe de verwachting was ter plekke. Over de plaats die enige honderden kilometers verder lag wist je vaak niets. Later luisterden we ook naar Radio Nederland Wereldomroep. In het bijzonder de weerman Jan Pelleboer was erg populair. Hij was volgens mij de weerman die als eerste het weer op een ongedwongen manier ten gehore bracht. Dat is nu allemaal anders, de Laptop is een middel waarmee je verbonden bent met de wereld. Wil je iets weten dan zoek je het op met dit apparaat. Mijn vraag was: Hoe is het met het weer gesteld in het een paar honderd kilometer verderop gelegen Split aan de kust van de Adriatische zee? Binnen enkele seconden wist ik het antwoord, slecht, precies zo als hier, kil en nat. Nu hebben we informatie in overvloed we weten alles via Internet en kunnen nu niets anders dan stil blijven staan. Vroeger wisten niets en we deden maar wat en het kwam nog vaak goed ook.

Goed vannacht is het begonnen met regenen en het heeft geduurd tot na vier uur vanmiddag. Tijdens het regenen kwam de temperatuur niet hoger dan zeven graden, de gehele dag hebben we de kachel aan gehad. Vandaag hadden we mooi tijd om een boek te lezen en dat hebben we gedaan. Marga las het boek van: Karen Slaughter, *Een lichte koude huivering*. Ik las iets geheel anders dat was het boek van Frank Westerman, *Ararat*. Wat hebben we verder gedaan. Vanmorgen zijn we in zuidelijke richting gereden op zoek naar een supermarkt, het liefst een met een goed assortiment. Helaas vonden we die niet. We hebben gekocht voor het diner van vanavond spiesjes vlees en gemengde groenten uit diepvries. Eigenlijk was er alleen kropsla en witte kool als verse groenten te koop in die supermarkt. Ons campingdiner heeft ons uitstekend gesmaakt. Vanmiddag wilden we er nog wel even weer uit, de hele dag in de caravan zitten verveeld ook en dus hebben we benzine getankt. Dat was in noordelijk richting niet ver van hier. Verder kunnen we onze dag snel vertellen, wij hebben gelezen, gepuzzeld en geslapen, niet lang even een middagtukje. We hadden immers een rustdag. Om vijf uur ging de Coffeabar open en daar kunnen we internetten even een bericht naar onze familie en vooral kijken naar het weerbericht voor de komende dagen. Het weer lijkt beter te worden de komende dagen, we hopen daarop in ieder geval wel.

Gisteren reden we, niet ver hier vandaan, en zagen een merkwaardig gebouw. Nog in redelijke staat van onderhoud. Het was geen boerderij of een kasteel, voor het laatste waren de muren te dun, vandaag heb ik het opgezocht op internet: was een klooster. Aan dit klooster blijkt een oude legende te zijn verbonden. *De Abt Johannes van het klooster staat te boek als zeer God vrezend. De orde die schrijft hem als kloosterling voor dat hij minimaal vijf uren per dag moet bidden. Hij gaat na het completen (laatste avondgebed) buiten de poort en trekt zich terug in het dichte bos rond het klooster.*

Zo ook op een avond, gaat hij bidden nogmaals vijf uren lang. Wanneer hij terugkeert naar zijn klooster in het holst van de nacht verwonderd hij er zich over dat het bos zoveel dunner is geworden dan wat hij in zijn gedachten had. Ook verwondert hij zich er over dat het klooster er anders uitziet dan hij zich herinnerde. Bovendien paste zijn oude sleutel niet meer in het sleutelgat. Vreemd, hij keek nogmaals rond en zag dat hij zich niet had vergist, hij was bij – zijn- klooster.

Hij klopte aan, een kloosterling deed de deur open en vroeg wie hij was en wat hij wilde. Verbaasd sprak de Abt: “Maar zie je dan niet dat ik je Abt Johannes ben?” Bedremmeld zei de kloosterling: “Onze Abt heet Gregorius, tweehonderd jaar geleden hadden wel een Abt die Johannes heette en die is op een nacht mysterieus verdwenen in een geur van heiligheid”. Uiteraard kreeg Johannes de gelegenheid om aan de verenigde gemeenschap zijn verhaal te vertellen. Hij kon van Gods goedheid getuigenis afleggen en daarna in vrede de laatste adem uitblazen. Een gelouterde en in haar geloof gesterkte gemeenschap achterlatend.

24 mei 2013 Rustdag

Een verregende dag op een camping.

Een kletsnatte camping

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren 16 km.

Entree € 14,30 pp, Parkeergeld € 3,64. Donker 20.35 uur.

Het Nationaal Park Plitvice meren is door een natuurlijk afzettingsproces gedurende duizenden jaren door het stromende water van de Koranarivier zijn er in dit gebied dammen van travertijn ontstaan. Deze dammen hebben op hun beurt weer een aantal meren, grotten en watervallen gevormd. Het park bezit momenteel zestien meren met daartussen negentig watervallen. Het bos in het park is het onderkomen van o.a. beren, wolven en zeldzame vogels.

Het park werd in 1979 op de Werelderfgoedlijst van beschermde natuurgebieden van UNESCO geplaatst. De Plitvice meren zijn onderverdeeld in de bovenmeren en de benedenmeren. Het grootste benedenmeer is Jezera Milanovac die is circa 470 m lang, 50-90 m breed en 18 m diep

Vandaag hebben we een bezoek gebracht aan deze Plitvice meren. Gisteren zijn we niet gegaan omdat het steeds regende en onweerde. Vanmorgen leek het weer zo goed dat wij het er op waagden om te gaan. We moeten zeggen de weergoden waren ons gunstig gezind. Op een klein spatje regen na is het droog gebleven. Gezegd moet worden dat we een stevig wandeling hebben gemaakt langs al dat moois wat de natuur ons te bieden heeft in dit Nationale park.

Het enige vervelende was dat er nogal wat groepen liepen en de gidsen het nodig achten om het smalle vlonder pad te gebruiken voor uitleg over wat te zien was. Toppunt was een Franse gids die steeds bleef staan, en daarmee ook de groep van vijftig mensen, die dan de totale doorgang versperden. Jammer eigenlijk dat deze professional zo handelde.

We hadden een paar heerlijk belegde broodjes meegenomen voor de lunch en wat te drinken. Op een bankje onderweg hebben we onze lunch gebruikt. Na deze lunch zijn we verder gelopen en kwamen aan bij de boten. Na tien minuten wachttijd zijn we gaan varen samen met nog achtennegentig andere passagiers, naar de andere zijde van het meertje. De vaartocht duurde een klein kwartiertje, rechts was er bos, ook links was er bos te zien. Voor en achter ons was water net als aan stuurboot- en bakboorzijde. Dit soort boottochtjes vind ik niet bijster interessant maar hoort er nu eenmaal bij. Ik heb nog getracht naar vissen te kijken in het water, die overigens overal te zien zijn in de meertjes, behalve hier.

Het bovenste gedeelte van onze wandeling was volgens ons niet het interessantste gedeelte, wel mooi, maar niet zo spectaculair dan het onderste gedeelte. De mooiste foto heb ik gemaakt bij de bovenste meren!

Helemaal boven zijn we in een zogenaamde trein gestapt en zijn daarmee teruggedrennen naar onderen naar parkeerplaats 1.

We hebben met volle teugen genoten van wat we gezien hebben. Moe maar zeer voldaan zijn we voor de caravan gaan zitten en hebben een toast uitgebracht op deze mooie dag. "Er zijn wateren, meren, watervallen en bossen elders, maar de Plitvice Meren, die zijn uniek ze moet gewoon gezien worden. We kunnen iedereen toeroepen, het is tijd om er naar toe te gaan en te genieten van de prachtige natuur in Kroatië en van de Plitvice meren in het bijzonder!

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren

Tientallen watervallen storten naar beneden.

Zo loop je over de vlonders in het park vele kilometers lang

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren

Enkele watervallen achter elkaar

Plantengroei en watervallen

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren

Zo zit het grafisch in elkaar met de diverse meren bij de Plitvice meren

Aanzetting van Travertijn aan de takken in het water

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren

Deze watervallen gaven erg veel lawaai

Met boot de tocht vervolgen

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren

Dit is waarschijnlijk de mooiste waterval

Deze is ook erg mooi

Zaterdag 25 mei 2013 Bezoek Plitvice meren

Een rustig waterval

Op de terugweg zagen we dit, zo liepen wij daar vanmorgen ook

Zondag 26 mei 2013 Rustdag 91 km

Weer: vanmorgen regenachtig, 8 gr. vanmiddag half bewolkt 10 gr.

Op deze rustdag hebben we er het een beetje van genomen. Een bekend verhaal, rustig aan opstaan, wassen ontbijten en koffie drinken. Alles in een tempo zoals het gepensioneerden betaamd. Na de koffie zijn we naar Slenj een plaats hier twintig kilometer vandaan in noordelijke richting gegaan. Hier hadden we op de reis naar hier iets gezien wat misschien wel interessant voor ons kon zijn. We hadden daar namelijk erg veel auto's zien staan. Het blijken de watervallen van Slenj te zijn, hierbij heeft men een soort Openluchtmuseum gebouwd. Dit laatste hebben we niet gezien want we moesten een ticket kopen en dat ging niet want we hadden de portemonnee in de auto laten liggen. We hebben gezien dat ze daar een watermolen hadden om graan te malen. Waarschijnlijk is er ook een watermolen om hout te zagen. Het was een aardig plekje om een tijdje rond te kijken.

Waar we ook naar uitgekeken hebben is of er nog schade te zien was van de oorlog. Tijdens deze rit hebben niets gezien van dien aard. Vanmiddag toen we aankwamen rijden uit zuidelijke richting zagen we bij een restaurant een afgebrand huis waar schilfers uit het pleisterwerk waren geschoten. Ook waren er enkele grotere gaten te zien, ong. 5 cm in doorsnee, in de muren. Dit huis leek ons een huis met oorlogsschade. In maart 1991 was een confrontatie tussen de veiligheidspolitie van Kroatië en bewapende Servische separatisten bij de Plitvicemerren dit noemt men nu, Bloedige Pasen 1991. Er viel een dode aan beide zijden. Deze confrontatie verhoogde de etnische spanningen in de aanloop naar de Kroatische Onafhankelijkheidsoorlog. Dat alles gebeurde hier zes kilometer vandaan van deze camping. Een paar kilometer van de camping staat nog een bronzen soldaat langs de weg ter herinnering van de gevechten.

Na de lunch zijn we richting Bihac gereden ook een tochtje van amper vijftig kilometer op zoek naar traditionele gebouwen. Boerderijen, kerken scholen enz. Helaas hebben we daar weinig van gezien. De meeste huizen zijn nog niet bepleisterd dat geeft een onafgewerkt gezicht. Echt traditionele huizen en gebouwen hebben we wel gezien maar die stonden meestal in de schaduw van eeuwenoude bomen of het waren echte ruïnes.

Vandaag stond op een veld bij het nieuwe toiletgebouw een Eriba Familia caravan waarvan het dak van de caravan vastgezet is met een zware oranje sjaal. Toen ik de eigenaar vroeg wat er aan de hand was vertelde hij in het Duits, dat het dak niet kleefde en dat hij dit thuis moest repareren. Wat of er nu precies aan de hand was werd mij niet duidelijk er kunnen namelijk verschillende oorzaken zijn.

Zijn vrouw bemoeide zich met het gesprek en zij vond dat wij zo'n mooie Eriba hadden. Die juist iets groter was dan zij hadden. Dit soort complimenten krijgen we vaak onderweg op velerlei manieren. Iedere keer vervult het ons met een beetje trots. Wij zijn in ieder geval erg tevreden over deze caravan die ons nu al dient vanaf oktober 2000.

Kroatië is wat we gezien hebben een Katholiek land te noemen. In alle steden en dorpen waar we door kwamen zagen wel één of meerdere kerken. Bij de ingang van vele kerken die we in de loop van de jaren hebben bezocht stonden grote borden of zedenmeesters die er voor moesten zorgen dat het publiek niet al te mondain binnenkwam in de kerk. Maar wat is mondain, vraag ik mij af in dit geval? Wordt dat woord nog wel gebruikt? Betekend het dat de dames te weinig kleren aan hebben? Wie maakt zich daar vandaag de dag nog druk over?

Je kunt ook stellen: nu alles mondain is, is niets mondain meer. Het viel mij op hoeveel vakantiegangers met gepaste eerbied en interesse de kerken bezochten. Zich niet altijd even bewust van hun luchtige kleding. In verschillende kerken werd gepoogd, soms met borden, aan te geven welke acht soorten bloot aanstootgevend waren, en dus niet welkom zijn. Soms was men wel met de tijd meegegaan: ook de navel werd in de ban gedaan. Te bloot! Toch was het volgens mij niet compleet: wat te denken van een doorzichtige rok? Of een T-shirtje zonder BH? Hoe moet je nu een wiebelende achterwerk of een lonkende oogopslag weren uit de kerk? Nee, er is beslist maar één afdoende oplossing: geen vrouwen meer in de kerk toelaten. Zeg nou niet dat het niet kan. De moslims doen het toch ook?

Zondag 26 mei 2013 Rustdag 91 km

Watervallen van Slenj

Gebouwen van het Openluchtmuseum te Slenj

Zondag 26 mei 2013 Rustdag 91 km

Katholieke dorpskerk van Drežnek Grad, Kroatië

Woonhuizen in verschillende staat van afbouw

Zondag 26 mei 2013 Rustdag 91 km

Woonhuizen in een dorpje

Kapotgeschoten huis vlakbij de Plitvicemerén

Maandag 27 mei 2013 Plitvice-Jajce 182 km.

Vertrek: 08.35 uur, aankomst: 12.55. Temp: 13-17 gr. half bewolkt. Camping Autocamp Jajce. € 15,75. Gratis Wi-Fi

Vanmorgen reden we weg bij de camping zonder enige onnodig oponthoud. De afrekening verliep adequaat, soepel en snel. Zo mag je dit ook verwachten van een moderne camping beheerder. De rit naar de grens met Bosnië-Herzegovina was iets meer dan dertig kilometer. Drie wegoptbrekingen, met stoplichten, drukten enigszins ons tempo maar dat was niet belangrijk. Het was een rustig weg bijna zonder enige andere weggebruikers.

Het werd echt leuk bij de eerste grenscontrole die van Kroatië daar zat een jonge vrouw en die commandeerde met een snauw: "Paspoorten!" We schoten alle twee bijna in de lach, van dit in onze ogen domme of is het dwaze gedoe van een autoriteit. Toen ze de documenten teruggaf aan ons, voorzien van een stempel, heb ik haar vriendelijk doch niet opdringerig aangekeken.

Het volgende loket, in hetzelfde onderkomen, was van de autoriteiten uit Bosnië-Herzegovina daar zat ook een jonge vrouw achter het loket. Ook deze mevrouw was allerm minst vriendelijk. Zij keek naar ons alsof wij niet goed fris bij onze hoofd waren om dit land te gaan bezoeken. Het derde loket daar zat een man met een behoorlijke buik achter zijn bureau, hij zag ons aankomen en wenkte doorrijden. Tijdens ons voorbij rijden riep hij ons toe in het Nederlands: "Hartelijk welkom". Kijk zo hoort het, volgens ons, het kan toch wel een beetje vriendelijk.

Wanneer we het eerste dorp, na enige kilometers passeerden konden wij al tegen elkaar zeggen wat het verschil is tussen Kroatië en Bosnië-Herzegovina. Kroatië kwam op ons over als een schoon opgeruimd land dat in vele opzicht wel lijkt op Oostenrijk. Het land is overwegend katholiek. Bosnië-Herzegovina is rommeliger kan men wel zeggen en het is een moslimland. Vele moskeeën hebben we gezien onderweg, ook wel kerken Katholiek en Grieks Orthodox.

Bihac was de eerste stad die we tegenkwamen op onze reis vandaag. Deze stad waar we alleen doorheen zijn gereden gaf ons geen al te beste indruk. Het was er wat rommelig. Bij het spoorstation staat een half afgebouwde busstation. De wegen zijn niet best onderhouden de putdeksels staken zomaar zeven tot acht centimeter boven het wegdek uit.

Om Bihac is vreselijk gevochten. De inwoners Bihać leden zwaar onder het oorlogsgeweld, vele gebouwen werden verwoest tijdens de Bosnische Oorlog, toen het gebied rond de stad werd belegerd door de gezamenlijke strijdkrachten van Bosnisch- en Kroatische Serviërs wat heeft drie jaar lang geduurd, tot de zomer van 1995 toen de belegering werd verbroken aan het begin van de Operatie Storm.

Het mooiste wat we vandaag gezien hebben is het Nationale park UNA. De weg ligt in een vallei met aan beide zijden in de verte bergen en daartussen heuvels. Dit park is geweldig groot met een grote variëteit aan flora en fauna. Enkele keren zijn we gestopt en hebben vol bewondering om ons heen gekeken. Het verkeer over deze doorgaande weg was zeer, zeer rustig. Onze gemiddelde snelheid lag op ongeveer veertig kilometer per uur.

Onderweg zijn we door dorpen gekomen waar opvallend veel afgebrande huizen stonden. In een andere plaats stond een monument voor de gevallen. Daar stonden ongeveer vijftig namen in gebeiteld met geboorte- en overlijdensjaar ze waren bijna allemaal overleden tussen 1992 en 1995. De oudste had de leeftijd van negentig jaren, de jongste was een kind, die nog geen jaar oud was geworden toen ze omkwamen!

Jajce heeft meer dan zijn deel van de gevechten gehad in de verschillende oorlogen. De stad ging meerdere malen over in andere handen alvorens het bij de onafhankelijke Bosnische staat werd gevoegd. Jajce was in 1528 de laatste stad die is gevallen voor de Ottomaanse overheersers. Aan het begin van de Bosnische oorlog (1992), werd Jajce bewoond door mensen uit alle etnische groepen het was gelegen op een kruispunt tussen de gebieden van de Servische meerderheid in het noorden, Bosnische moslims meerderheid gebieden in het zuiden-oosten en Kroatische meerderheid gebieden in het zuidwesten.

Van eind april tot begin mei 1992, hebben bijna alle Serviërs de stad verlaten en zijn gevlucht naar het gebied dat onder controle stond van de Republika Srpska. In de zomer van 1992, begon het Leger van de Republika Srpska met zware bombardementen op de stad. De Servisch-Orthodoxe Kerk werd opgeblazen in de nacht van 10 en 11 oktober 1992. Servische troepen hebben Jajce ingenomen op 29 oktober 1992. In 1995 Jajce werd bevrijd tijdens Operatie Mistral door de NAVO. Het grootste deel van de Servische bevolking is toen gevlucht. Jajce werd een deel van de Federatie van Bosnië en Herzegovina wat in overeenstemming is met de Overeenkomst van Dayton.

In verschillende brochures had men het over Jajce als het pittoreske stadje of woorden van gelijke strekking. Wij daardoor nieuwsgierig geworden, zijn we vanmiddag na de thee naar de stad gereden. Het woord pittoresk schepte verwachtingen bij ons in de zin van leuk, kneuterig een middeleeuwse sfeer enz. Toen we onze auto parkeerden, dat was net buiten de stadspoort, zagen grote sterke vestingmuren. Nadat we onder stadspoort waren doorgewandeld, we hadden er zin in, viel het ons allemaal een ietsje tegen.

Een groot gebouw van twee verdiepingen van glas en aluminium domineerde de hoofdstraat een gebouw duidelijk uit de Communistische periode. Eigenlijk op nagenoeg de gehele binnenstad kregen we weinig vat. Wij vonden het niet echt pittoresk. Boven bij de stadsmuren daar waren wat traditionele huizen te zien. Een woning met een royale overstekende eerste verdieping, zagen we in een vergelijkbare vorm in Ankara Turkije en Sopole in Bulgarije, misschien een woning uit de Ottomaanse tijd? Wij weten het niet. Terug op de camping hebben we tegen elkaar gezegd: We hebben Jajce gezien en waarschijnlijk zal ons bij blijven de nog vele zichtbare schade van de afgelopen oorlog. Het is voor ons echt niet te begrijpen dat men een slagveld creëert binnen de muren van een stadje. Vandaag was onze eerste droge dag!

Maandag 27 mei 2013 Plitvice-Jajce 182 km.

Een moskee met op de voorgrond een koepel met de namen van ong. vijftig gevallenen.

Nationale park Una

Maandag 27 mei 2013 Plitvice-Jajce 182 km.

Openluchtmuseum met watermolens om koren te malen

Rechts de moskee van Jajce en geheel boven de middeleeuwse stadsmuur

Maandag 27 mei 2013 Plitvice-Jajce 182 km.

Huizen met zinken daken in Jajce.

Jajce een gedeelte van de winkelstraat

Dinsdag 28 mei 2013 Jajce-Sarajevo 182 km.

Vertrek: 09.47 uur, aankomst: 14.25. Temp: 13-20 gr. half bewolkt. Camping Autocamp Oasa € 51,60. Gratis Wi-Fi, gedurende een beperkt aantal uren per dag.

Vanmorgen heb zittend op het bed rustig zitten internetten. De e-mails binnen gehaald, Teletekst gelezen, diverse kranten nagekeken, eigenlijk het belangrijkste was dat ik ging zoeken naar het weerbericht van Jajce. Toen ik dat had gevonden bleken de vooruitzichten voor vandaag niet bijzonder te zijn, eerst wat regen en vanmiddag zestien gr. Onderaan op die site stond Sarajevo. Ik hoefde de naam maar aan te klikken en ik las het weerbericht. Het weerbericht voor Sarajevo die is heel wat beter dan die in Jajce, twintig graden en zonnig. Nadat ik Marga dit had verteld, was ons besluit snel genomen, wij gaan vertrekken naar Sarajevo. Twintig minuten later waren we onderweg. Opnieuw hadden we een rustige reisdag want ook vandaag was er weinig verkeer op de weg. We reden over goede wegen die kronkelden langs een riviertje. Op verschillende plekken stonden verkeersborden die aangaven dat de max. snelheid veertig kilometer p/u mocht zijn, ik heb mij daar graag gehouden. Om twee redenen: de eerste was dat je met een combinatie beter niet op die plekken sneller kon rijden. De tweede reden was de veelheid van snelheidscontroles onderweg van de politie. We hebben meer politie gezien op een dag dan in de Oekraïne en dat zegt wat.

Toen we onze koffiepauze hadden kreeg Marga buikkrampen, een man die daar vlakbij woonde vroeg ze of ze bij hem naar de wc mocht dit was geen enkele probleem. Het is jammer dat we niet met elkaar konden praten onze talen verschillen gewoon veel te veel om ook maar een aanknopingspunt met elkaar te krijgen. Deze man was zeer vriendelijk naar ons toe.

De stad Travnik ligt op vijfhonderdveertien meter boven het zeeniveau in de vallei van de rivier Lašva. De meest markante landschappen kenmerken vormen de bergen Vilenica en Vlašić. Deze laatste is met een hoogte van negentienhonderd drieënveertig meter één van de hoogste bergen in Bosnië.

Niet ver van Travnik ligt het dorpje Novi-Travnik dat een aantal jaren de thuisbasis is geweest voor de Nederlandse SFOR-troepen, die moesten toezien op de veiligheid van de omgeving. Dit was een reisdoel voor ons omdat we de afgelopen winter op omroep Max een programma zagen van Veteranen die hier een onderkomen bouwden om bejaarden te helpen. Een van die veteranen is woonachtig in Almelo en die kennen wij hij was ook te zien in de reportage op TV.

Travnik ligt op de route die we gepland hadden, Novi-Trafnik ligt veertien kilometer naar het zuiden. Trafnik ziet er redelijk welvarend uit, in Novi-Trafnik daar is de welvaart een stuk minder lijkt het. We zijn het stadje in gereden het eerste wat ons opviel was, de bar Amsterdam. Langs die weg viel het allemaal wel mee daar zag het er redelijk uit. Verder op tussen de flats, daar is de oorlogsschade nog te zien, in de vorm van kleinere en grotere gaten van beschietingen. Bij die flats lagen grote bergen brandhout. We vonden het jammer dat we de caravan achter onze auto hadden want we hadden wel meer indrukken willen opdoen in Novi-Trafnik, zodat we er een beter overzicht van hadden gekregen. Wij vonden het een bijzondere ervaring om rond te kijken waar Nederlandse Vredestroepen eens waren gestationeerd.

Novi Travnik (tot 1992 Pucarevo) is een stad en gemeente in Bosnië en Herzegovina. De stad ligt in het kanton Centraal Bosnië, die deel uitmaakt van de Federatie van Bosnië en Herzegovina. Novi Travnik ligt veertien km ten zuiden van Travnik, aan de weg naar Bugojno. Er wonen ongeveer 25.000 mensen. Novi Travnik is een jonge stad, zij werd in 1949 opgericht onder de naam Pucarevo. Sinds 1992 heet de stad Novi Travnik.

Na afloop van de Bosnische burgeroorlog was er tussen 1996 en 2004 een Nederlandse IFOR/SFOR basis gevestigd. Tevens waren in die periode op twee nabijgelegen bergtoppen radiorelayeestations ingericht (R-O-A en R-O-B) om de radioverbindingen in het bergachtige terrein te kunnen zeker stellen. In het nabijgelegen Bugojno was een grotere Nederlandse basis gevestigd.

Nadat we bij Travnik onze route weer hadden opgepakt reden we vlot naar deze camping. Het was wel even zoeken naar deze camping, die ligt in een westelijke voorstad van Sarajevo. De kleine zoektocht had tot gevolg dat we een stukje zijn omgereden, waardoor we op de beruchte Sniper-allee reden in de stad. De grote route door de stad werd zo genoemd gedurende het beleg van Sarajevo 1992-1995.

Wat is het toch een ramp, vandaag de dag, wanneer je GSM het begeeft. Onderweg zag ik op het Bluetooth scherm in de auto dat ik geen verbinding had. Vanavond heb ik mijn I-Phone niet aan de praat gekregen.

Dinsdag 28 mei 2013 Jajce-Sarajevo 182 km

Somber weer het eerste gedeelte van de reis in Donji Vakuf

Hetzelfde stadje in zuidelijke richting

Dinsdag 28 mei 2013 Jajce-Sarajevo 182 km

Omgeving van Novi Trafnik

Katholieke kerk van Novi Trafnik

Dinsdag 28 mei 2013 Jajce-Sarajevo 182 km

Flats bij het busstation

Club Amsterdam in Novi Trafik

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

Vandaag zijn we de stad Sarajevo in geweest. Gedurende drie jaren vonden er in Sarajevo gemiddeld driehonderdneegenentwintig bominslagen per dag plaats. Het record werd bereikt op 22 juli 1993, toen er drieduizendzevenhonderdzeventig inslagen werden geteld. Na de ondertekening van de Dayton-akkoorden in 1995 werd de belegering op 29 februari 1996 officieel ten einde verklaard. Een stad waar we van te voren van dachten dat we hier nog wel behoorlijk veel schade uit de oorlog van de jaren negentig zouden tegenkomen, maar niets is minder waar. Tijdens de belegering werden naar schatting twaalfduizend mensen gedood en vijftigduizend mensen gewond. Wat we aantroffen was een springlevend stad, waar ontzettend veel jonge mensen rondliepen. Het is ook een stad die indruk maakt, voor ons toeristen dat is natuurlijk de oude Koperslagerswijk. Prachtig om te zien al die straatjes met kleine winkeltjes waar de handelaren hun koperen artikelen uitgestald hebben. Op ander plekken is weer iets geheel anders te koop. Gelijk blijft, de leuke sfeer die daar eerst.

Heel speciaal was onze zoektocht naar de Universiteitsbibliotheek. Deze is op 25 augustus 1993 in brand is geschoten met fosfor, ruim vier miljoen boeken en minstens zevenhonderd unieke manuscripten gingen verloren. Waardoor een groot deel van de Bosnische geschreven cultuur in vlammen opging. Ook werden er veel gebouwen en voorwerpen van cultureel belang verwoest. Wij hebben deze Universiteitsbibliotheek gevonden, voor dat wij het wisten. We liepen in de Koperslagerswijk en zagen verder op een nieuw gebouw staan, opgetrokken met lagen rode en gele bakstenen. Het trok onze aandacht door de aparte vorm, het straalde iets uit. Daarom wilden we het zien. Om een goede foto te kunnen maken zijn we een brug opgelopen over de rivier Miljacka. Daar op die brug werden we aangesproken door een man van ruim in de zeventig jaren. Hij had het eerste over: Boem, boem, vanaf de bergen die de stad omringen. Sarajevo is gebouwd in de vallei van de rivier Miljacka. Gelukkig voor ons, sprak hij in het Duits. Hij vertelde dat hij doof was geworden en gewond was geweest tijdens de oorlog. Hij praatte verder en vertelde dat er vier miljoen prachtige boeken expres in brand waren geschoten met fosfor. Hij was blij dat het gebouw er weer stond, en dat straks weer de universiteitsbibliotheek in zou zitten. Wij waren blij, toen we deze man hartelijke de hand hadden geschut bij ons afscheid. Hierop hebben we direct onze zoon een SMS gestuurd met de mededeling dat we de bibliotheek gevonden hadden.

Toen we dichterbij het gebouw kwamen zagen we daar een blauw bord met gele sterren van de Europese Unie waar opstond dat dit de Cityhal was! Wij hebben onze zoon opnieuw een sms gestuurd met de mededeling: We zitten niet goed dit is niet de Bibliotheek, maar de Cityhal!

In de loop van de middag wandelden we terug naar de parkeergarage. Vlakbij die parkeergarage vonden we het gebouw van de Universiteit van Sarajevo en na wat gevraagd kwamen we terecht in een bibliotheekzaal. Het personeel was ons zeer behulpzaam en vertelde ons dat we drie tramhaltes verder moesten zijn daar werd de nieuwe bibliotheek gebouwd. De naam van het gebouw was Cityhal, vertelden ze ons. Wij hadden toch de Universiteitsbibliotheek gevonden. Van de boeken die van de universiteit Groningen daar toe zijn gestuurd hebben we niets kunnen vinden. *(Nadat de bibliotheek was verwoest, heeft de Groninger studenten vereniging SIB, Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen, mede op initiatief van onze zoon, een actie gestart om boeken in te zamelen voor deze Universiteitsbibliotheek).*

Gisteren werkte mijn GSM niet meer, wat zijn we daarmee verwend. Bijna dagelijks gaat er een SMS over en weer met het thuisfront. Nu plotseling zegt het scherm van mijn I-Phone; geen netwerk. Verschillende manieren heb ik geprobeerd om het te repareren, niets lukte mij. Vanmorgen in Sarajevo zijn we een piepklein telefoonwinkeltje ingelopen en hebben de bediende verteld wat er aan de hand was. Na enige ogenblikken wist hij, aan het toestel mankeert niets, het moet de Sim-kaart zijn. Na een paar minuten deed mijn I-Phone het weer. Het koste ons niets. Wij waren blij en opgelucht dat dat ding het weer deed.

We hebben de lunch gebruikt in de stad. We vonden een restaurant in een tuin en met links en rechts een Moskee. We hebben gekozen voor een typisch Bosnisch gerecht. Vlees in blokjes, wortelen in schijfjes, gesnipperde uien en rijst in een dunne kruidige saus. Een heerlijk gerecht was dit.

We zijn verschillende keren aangesproken door bedelaars, de jongste was ongeveer vier jaar, ook sprak een kwieke dertiger goed gekleed ons, die parkeergeld van ons wilde hebben voor zijn auto. Hij zag er uit als een doodgewone man. Ik heb tegen hem gezegd dat ik hem niet verstond en wij zijn doorgelopen. De oudste bedelaarster was een oud vrouwtje die zat langs de kant van de straat.

Toen we bij het Europahotel liepen zagen we daar restanten van een oude Karavanserai. Dit soort gebouwen die stonden veertig kilometer uit elkaar, een kameel loopt maximaal veertig kilometer per dag. Beneden stonden de dieren gestald en boven waren de verblijven voor de mensen. Waarschijnlijk heeft in Bethlehem ook een Karavanserai gestaan, dan is Christus niet geboren in een schaapsstal, ongeveer zoiets als op het Hoge Hexel staat, maar in een Karavanserai, daar waar de dieren stonden. In de loop van de middag hebben we de auto uit de parkeergarage gehaald en zijn terug gegaan naar de camping.

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

Hier begonnen we onze wandeling, gebouw met koepel is het Universiteitsgebouw, het gele gebouw de Hoofdpostkantoor

De rivier Miljacka

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

Heilig-Hart Kathedraal. Het kerkgebouw raakte beschadigd tijdens het Beleg van Sarajevo, maar is tegenwoordig weer hersteld in oude stijl. De kathedraal is een belangrijke bezienswaardigheid in Sarajevo. Boven de deur hangt een zegel met het wapen en vlag van het Kanton Sarajevo. In het stadswapen en de vlag van de stad Sarajevo komen de Ne romaanse torens voor.

Ghazi-Husrev-bey's Moskee, een zeer beroemd gebouw

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

Een straatje van de Koperslagerswijk van Sarajevo

Straat nabij de Koperslagerswijk

Straatje van de Koperslagerswijk

Panorama van Sarajevo vanaf de burcht

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

Op de achtergrond de herbouwde Cityhal/Universiteitsbibliotheek

De nieuwgebouwde Cityhal/Universiteitsbibliotheek

De verwoeste universiteitsbibliotheek van Sarajevo: een ramp waarbij veel belangrijke wetenschappelijke werken verloren gingen

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

Hier is nog oorlogsschade te zien aan de muren

De bazaar van Sarajevo

Woensdag 29 mei 2013 Bezoek aan Sarajevo

De bazaar van Sarajevo

De resten van een Karavanserai, onder was bestemd voor de dieren, boven de mensen

Donderdag 30 mei 2013 Sarajevo-Zabljac/Razvršje 226 km

Vertrek: 08.20 uur, aankomst: 14.30 uur. Temp: 14-2 gr. bewolkt/regen/hagel/onweer. Autocamp Kod Boće € 16, - twee nachten. Brandstof: 49 liter, € 57, -. Geen Wi-Fi.

Spectaculair in vele opzichten was onze reis hier naar toe. We waren snel van de camping naar de weg langs het vliegveld van Sarajevo. Dat is de weg die ons brengt via Trnovo naar Brod helemaal in het zuiden van Bosnië-Herzegovina. Iets voor Brod namen we een afslag te vroeg, wat we zeer snel door hadden. We zijn gekeerd en we hebben de juiste afslag genomen. In Brod begon onze avontuurlijke reis pas echt. Wij beiden vinden het ontzettend leuk om over landschappelijk mooie route te rijden. Dat deden we dertig jaar geleden al door Frankrijk. Vandaag zochten wij onze route niet via de ANWB routekaart maar via een oude Joego-Slavische Wegenkaart uit de jaren tachtig. Tot ons genoegen vonden wij een weg met een groen randje! Daar willen we langs, dat is onze route, zeiden we gisteren tegen elkaar. Misschien was het wel zo dat we zelfs een beetje trots op ons zelf waren dat we dit mooie weggetje gevonden hadden.

Wij weten ook wel dat de theorie vaak anders is dan de praktijk. Nadat we het groene weggetje opgereden waren bleek de kwaliteit ondermaats te zijn. Kuilen en bulten en alle andere narigheid die je verder kunt verwachten. Na ongeveer tien kilometer liep deze weg ineens raar! Was het tot nu toe een van normale breedte nu was dat weggetje zo smal dat niemand ons passeren kon! Na vijftig meter op dit smalle weggetje zag ik links een groot viaduct. Even verderop kon ik keren, pas gekeerd komt van de andere kant een Touringcar, wat stijgend verkeer was. Ik dus weer terug achteruit rijden de oprit op, één keer moest ik steken en dat over vijftig meter. De buschauffeur stak gelijk zijn armen in de lucht ten teken van; wat ben jij een slechte chauffeur! Er bleek geen weg over die viaduct te zijn. Opnieuw gekeerd en weer verder, op een smal gedeelte van de weg komen wij een twintig personenbus tegen. Ik moest om het passeren mogelijk te maken, de band van de caravan op de muur zetten daar waar de afgrond begint of beter gezegd daar waar de weg ophoudt. Geen lekker gevoel.

Snelheid konden we op dat weggetje niet maken. Omdat er achter elke bocht, tegenliggend verkeer aan kon komen. Voorbij een bocht dachten we terug te zijn gekeerd in de bewoonde wereld, we zagen een Minaret van een Moskee boven de bomen uitsteken. Het leek ons een baken te zijn van menselijk leven, maar niets was minder waar, we moesten nog acht kilometer naar de grens.

Wanneer we denken iets meer dan dertig km p/u te kunnen gaan rijden lopen er koeien op de weg. Deze domme beesten begrijpen niet dat we er graag langs willen, Uiteindelijk zijn deze dames zo goed ruimte te maken. Ruimte maken, dat wilde een jonge zwarte stier niet, dat was een stevige jongen, die moet ik te vriend houden dacht ik, toen we hem zagen. Zeer rustig doorrijden en het stiertje ging ook aan de kant.

Diep beneden ons stroomde de Drina in al haar schoonheid, soms kalm, soms wild en woest door de stroomversnellingen. Er waren maar een paar momenten dat ik de rivier heb gezien, op deze smalle bochtige weg of het moest zijn dat we stil moesten houden voor tegenliggers.

Na een stevige afdaling kwamen we de bocht om en we stonden voor de grens met Montenegro. We hebben ons opgesteld achter de bus die we aan het begin moesten laten passeren. Een grenscontrole stelt vaak niet zoveel meer voor tegenwoordig. Hier aan de grens is het een belangrijke en gewichtige taak van de beambten. Ook deze keer, terwijl stonden te wachten, voelden we ons als misdadigers naar wie ze op zoek waren. Twee grenzen over en we waren meer dan vijfendertig minuten kwijt aan wachten. Slechts twee paspoorten hoefden ze te controleren. Dit kan men haast machtsmisbruik noemen, maar dat zal wel niet zo zijn. Om Montenegro te kunnen bereiken moesten we een echte ouderwetse Baileybrug over steken.

De weg in Montenegro is een verademing bij de weg die in Bosnië-Herzegovina ligt, lekker breed en bijna overal van een goede kwaliteit. De weg die we nu volgen ligt in een zeer bijzonder landschap we rijden hier langs het Pivsko stuwmeer. We komen door ongeveer vijftig kortere en langere tunnels, schatten wij achteraf. De wouden rijzen statig op tegen de bergwanden om ons heen. We beklagen ons dat het zo hard regent, juist nu wanneer wij hier zijn. Ondanks dit gevoel, beleven we de schoonheid van dit gedeelte van onze reis volop. Dit is een van ons allermooiste stukjes weg die we ooit gereden hebben. In de tunnels heb ik steeds grootlicht aangedaan om voldoende zicht te hebben. Dit was een absolute must om veilig te kunnen rijden in deze onverlichte tunnels.

Marga had een rode weg ontdekt op de kaart, die het niet nodig maakte helemaal over Nikšić te rijden. Deze keuze van haar leek mij niet echt niet goed toe, na wat wij gezien en beleefd hadden tijdens het laatste gedeelte door Bosnië-Herzegovina. Toen we na het commando van Marga: Linksaf waren gegaan, reden we op de 'rode' weg. Dit bleek een nieuwe goed onderhouden route door een machtig mooi landschap en met bijzonder fraaie vergezichten te zijn. Regelmatig zagen we ook hier de besneeuwde toppen van de bergen.

Uiteindelijk kwamen we aan in Snavnik om vandaar te rijden naar Zabljak. Vlak voor deze plaats zagen we een reclamebord van een camping die hebben we gelijk maar genomen. In stromende regen en een kletterende hagelbui hebben we de caravan neergezet. Het is nu acht uur en het is vijf graden en de late avondschemering is ingevallen. Op de bergen aan de overkant van de vallei valt sneeuw.

Donderdag 30 mei 2013 Sarajevo-Zabljac/Razvršje 226 km

Regen in Bosnië

Koffie pauze in de regen

Donderdag 30 mei 2013 Sarajevo-Zabljac/Razvršje 226 km

De weg met tunnel langs het Pivsko meer

Een regenbui boven het Pivsko meer

Donderdag 30 mei 2013 Sarajevo-Zabljac/Razvršje 226 km

Bijzondere huizen, de ronde zijn tien meter hoog

Besneeuwde bergen bij Zabljak

Donderdag 30 mei 2013 Sarajevo-Zabljac/Razvršje 226 km

Dit is onze mooiste foto van vandaag. Gemaakt in de omgeving van het Pitvsko stuwmeer

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

Gisteravond hebben we besloten om de kachel vannacht aan te houden, de temperatuur was iets boven het vriespunt. Het weer was bar en boos. Een bulderende storm raasde van de 2522 meter hoge berg Bobotov Kuk direct over onze caravan. Tegelijkertijd hebben we alles gehad wat we aan neerslag konden krijgen ijsel, sneeuw, hagel, regen en onweer. Ons bed hebben we extra voorzien van onze jassen om geen kou te hoeven lijden. Gedurende de nacht was het of doodstil of er heerste een oorverdovend lawaai van een storm regen en hagel, het was soms net als of er een aantal straaljagers opstegen, een tussenweg was er niet. We hebben goed geslapen, wel waren we zo nu en dan wakker van dit enorme natuurgeweld.

Waar zijn we op dit moment van de reis, in het Durmitor-massief (tevens Nationaal Park), vlakbij de hoogste bergtop van het land, de 2522 m hoge Bobotov Kuk. De gemiddelde hoogte van het Durmitor-massief bedraagt 1400 m en het gebied telt meer dan 48 bergtoppen boven de 2000 m. Andere hoge bergen in het Durmitor Nationaal Park zijn de Savin Kuk (2313 m), de Crevena Kuk (2175 m), de Meded (2287 m) en de Planinica (2330 m). Durmitor is de enige echte wintersportplaats van Montenegro met als centrale skioord Zabljak (1465 m), de hoogste stad van de Balkan. Een tiental kilometers verwijderd van het diepste ravijn van het Durmitor gebergte, tevens diepste van Europa en op één na diepste van de wereld, is de Tara-ravijn (1300 m diep) en de rivier met die naam is de langste van Montenegro. Verder liggen hier achttien gletsjermere en 748 bronnen waar puur bergwater uitkomt. (Internet)

Deze morgen verloopt rustiger, wel valt er zo nu regen of wat sneeuw en heel soms schijnt de zon. We kunnen niet doen wat we graag willen, maar we hebben het best naar onze zin. Om half elf klaarde het weer hier ter plekke op. Gelijk hebben we de auto gepakt en zijn naar de wereldberoemde Tara ravijn gereden op een tiental kilometers hier vandaan, op zoek naar een bijzonder stuk natuurschoon. We waren nog maar halverwege toen het alweer begon te regenen, we besloten, we gaan door.

De afdaling is bijna spectaculair te noemen. Een brede weg vol halve en hele haarspeld bochten bracht ons naar beneden. Naarmate we dichterbij het ravijn kwamen werd het weer zonniger en een stuk aangenamer. Vandaag was ook hier weinig verkeer, we konden rustig vijftig kilometer of minder per uur rijden en stoppen langs de kant van de weg, wanneer wij dat wilden.

Overweldigend mooi is deze Tara ravijn, vol van natuurlijke schoonheid. Vele malen na een bocht hebben we tegen elkaar gezegd, het is hier nog mooier dan daar straks!

Het bijzondere van Montenegro is dat je er weinig vuil ziet zwerven. Het mag met recht gezegd worden het is een schoon land. We zijn teruggekeerd naar de camping omdat we wilden eten, vervelen deed deze trip ons helemaal niet.

Vanmiddag was het weer niet echt slecht, behalve tussen een en twee uur. Toen sneeuwde het hier een paar keer, we verwachtten zelfs een keer dat het sneeuw hier zou blijven liggen. We zitten hier op ruim vijftienhonderd meter hoogte. Nadat het sneeuwen gedaan was hebben we het plan opgevat om de weg naar de Sedlo pas op te gaan. De weg er naar toe leek ons goed, niet echt breed, maar passeren van twee auto dat zou kunnen. Het mooie van het Durmitor gebergte is dat het niet vervuild is door menselijke activiteiten zoals we dat kennen b.v. in de Alpen. Praktisch alle hellingen zijn hier bijna maagdelijk schoon. Hier zijn op de hellingen nooit huizen gebouwd, anders dan voor de exploratie van de gronden op de berg. Op dit moment bouwt men in de dorpen voor de toeristen. Geen protserige hoge en grote gebouwen, juist kleinschaliger en vaak goed passend en dus opgaand in de omgeving.

Op weg naar de Sedlo pas kregen we te maken met een temperatuur van twee graden en er viel later behoorlijk veel sneeuw. De auto staat op zomerbanden en wat hebben wij dan te zoeken op een smalle bergweg, met vervelend diepe ravijnen, terwijl het sneeuwt. Totaal niets, je moet maken dat je zo snel mogelijk van de berg afkomt. We hebben de auto gekeerd zodra er zich een mogelijkheid voordeed en zijn teruggereden naar de camping.

Later in de middag toen het mooi weer werd, zijn we naar het Zwartemeer gereden, net aan de andere kant van het dorp, dat moet iets bijzonders zijn, hebben we begrepen. Het wordt vandaag vervelend maar ook daar zijn we niet geweest, net als eerder vandaag, vanwege regen en natte sneeuw. Nu zitten we in de caravan en we horen de bergwinden aan komen rollen, onze caravan staat te schudden op zijn grondvesten. Het weer hier is extreem veranderlijk. Zo schijnt de zon, vervolgens regent het, dan sneeuwt het weer en vervolgens steekt er zonder overgang een winterstorm op. Zo is het een graad of negen dan is het weer twee graden. En wij? Wij vinden het allemaal best bij onze warme kachel, maar begrijpen niet helemaal dat we hier 2.453 kilometer voor hebben gereden om vakantie te vieren in zomerwarmte en dat niet krijgen.

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

Ons bed met jassen waaronder we hebben geslapen

Autokamp Kod BOČE, het gele huisje toiletgebouw het huisje met de blauwe windveren woning van de eigenaresse

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

De berg Botovo Kuk 2522 meter opnieuw in een sneeuwwolken massa

Een verregende Tara kloof

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

De Tara kloof is de op één na diepste kloof ter wereld

De Tara rivier slingert zich door de kloof

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

De Tara kloof

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

De Tara kloof in optima forma

Vrijdag 31 mei 2013 bezoek Tara kloof

Onmogelijk om hier verder te rijden op zomerbanden

De afwatering van het Zwartemeer bij Zabliak tijdens natte sneeuw, dit riviertje is buiten haar oevers getreden

Zaterdag 1 juni 2013. Zabljac/Razvršje-Buljarica, 175 km.

Vertrek: 08.30 uur, aankomst: 12.30. Temp: 4-15 gr. bewolkt/regen/hagel/onweer. Autocamp Maglina. € 16, -. Brandstof 49 liter € 38, -. Geen Wi-Fi. 20.20 uur het is donker

Vannacht was het weer een onrustige nacht voor ons. Regelmatig werden we wakker en hoorden we het aankomen van een bulderende stormwind gevolgd door slagregens soms met hagelstenen of natte sneeuw. Het was een lawaai van jewelste, het was meer lawaai dan van meerdere startende straaljagers met de naverbranders volop aan. Het hefdak van de caravan hadden we gisterenavond ruim voor het slapen gaan laten zakken en de kachel hebben we laten branden.

Nu we net wakker zijn, is het buiten 4 graden Celsius. Overal op het terrein van de camping staan grote plassen water. In de verte trekt een zware sneeuwstorm door de vallei, de bergen aan de overzijde van de vallei zijn niet te zien. Later wanneer we willen vertrekken zijn de toppen van het Durmitor gebergte bedekt door de zware regen- en/of sneeuwwolken.

Wij zitten hier vlak onder de wolken. Een heel apart begin voor juni 2013. Wij hadden verwacht hier met zomerweer te maken te zullen krijgen, het is hier op dit moment echt NAWINTER weer. Het eerste wat ik buiten de caravan gedaan heb is om te kijken of we geen schade hebben opgelopen vannacht aan de auto of caravan. Gelukkig was dit niet het geval. Tijdens een van de stormen vannacht hagelde het verschrikkelijk, het geluid kwam overheen op dat van het zandstralen van metaal.

We hebben ingepakt en gaan op weg naar de kust, weg van de bergen we willen lager gaan zitten in de hoop dat het daar beter weer is. Allebei vinden we het bijzonder jammer dat we deze buitengewone mooie streek gaan verlaten. Maar de weergesteldheid is van dien aard dat het beter voor ons is om van hier te vertrekken. Op dit moment vergaat ons het horen en zien door een harde slagregen met hagel en opnieuw een bulderende stormwind. Dit zijn wel twee zaken waar ik terdege rekening mee moet houden wanneer we gaan rijden, op deze zeer grauwe mistroostige zaterdagmorgen.

Ik ga mij wassen en aankleden en trek mijn regenkleding aan om de caravan aan te koppelen. Ik heb Marga zo vanuit de caravan naar de auto gebracht. Het afkoppelen van de elektriciteitsnet en het aankoppelen van de caravan kon ik wel alleen af, al moest dat in een kletterende regenbui, die zeer koud was.

Toen we wilden afrekenen was er niemand in het kantoor, eerst moest ik dertig meter over een glibberige helling naar boven klimmen geteisterd door opnieuw hagel en regen, om te kijken of de eigenaresse wakker was. Ik denk dat ik haar en haar dochter heb gewekt. Toen we afrekenden bleek het bedrag erg mee te vallen € 8, - per nacht. Dat is beslist niet duur voor deze camping, dat is het zeker waard. Er was heet water om te douchen en af te wassen, schone toiletten, een keuken met alles wat je nodig hebt aan keukengerei. Wat we zeker hebben ervaren zijn de bijzonder vriendelijke en aardige mensen hier.

De reis door de bergen naar de kust was een avontuur op zich. Mijn rijstijl heb ik aangepast aan de lastige omstandigheden van vandaag. De wegen leken vaak meer op een rivier dan op een doorgaande route. Bovendien kwamen we van ruim vijftienhonderd meter hoogte en gingen naar zeeniveau. Gelukkig staat onze combinatie op zo goed als nieuwe banden, dus met een optimaal profiel om het water onder de band weg te krijgen. Op geen enkele moment hadden we last gehad van Aquaplaning. Met spijt in ons hart zijn we vertrokken uit Zabljak, dit gebied is meer dan de moeite waard om te bezoeken. Bovendien is er veel meer te zien dan wat wij gezien hebben. Maar de weersverwachting ook voor vandaag en morgen was gewoon slecht. Om te blijven en nog een dag in zulk beroerd weer te blijven staan, met zulke lage temperaturen nee daar hadden we geen zin in. Hadden dat wel gewild dan hadden we winterkleding bij ons moeten hebben.

De Montegrijnse taal kunnen Marga en ik nu al goed lezen! Het is jammer dat we er niets van snappen, was het grapje in de auto. Soms moet je de spanning van een rit wat verbreken en dat doen we vaak met een grapje. Onderweg zijn we een stad voorbij gereden, welke, dat hebben we niet waargenomen vanwege zeer dichte mist. De hoofdstad Podgorica zijn we niet in geweest om die te bekijken want daar hadden we te maken met een hevige hoosbui. Alles stond daar in die omgeving blank. Het autorijden bleef een kwestie van rustig blijven en de zaak blijven controleren. Het had totaal geen zin om naar Podgorica te gaan zo kun je niet fotograferen, echt jammer. Het verkeer op deze zaterdag zat ons helemaal mee. We zijn toen we aankwamen bij de kust op een T-splitsing linksaf geslagen en zijn we op zoek gegaan naar een camping. Deze camping vonden we door te zoeken naar een reclamebord van een camping en dat is gelukt. Deze camping ligt zuidelijk van Petrovac, in Buljarica, dat enige kilometers verder ligt. Hier troffen we aan een echtpaar uit Zaandam die we op een aantal campings al hadden gesproken, leuk zoiets.

De gehele middag moesten wij allebei acclimatiseren van de overgang van de bergen naar zeeniveau. Geen ons beiden kon de slaap vatten na het eten, ondanks dat we toch wel ons moe en verreist voelden.

Zaterdag 1 Juni 2013 Zabljac/Razvršje-Petrovac, 175 km.

Vanaf het moment dat we wakker waren zat deze bergketen in de wolken. Nu we vertrekken schijnt de zon er op.

Het weer in Montenegro, de dichte mist lig achter ons

Zaterdag 1 Juni 2013 Zabljac/Razvršje-Petrovac, 175 km

Bijzonder gedenkteken voor de gevallen uit de tweede wereldoorlog in Virpazar

Virpazar, natte straten

Zaterdag 1 Juni 2013 Zabljac/Razvršje-Petrovac, 175 km

Gezonken bootjes in het Skadarsko meer bij Virpazar

Het Skadarskomeer bij Virpazar vol met waterplanten

Zondag 2 juni 2013 Buljarica, rustdag

Vandaag hadden we maar een ding behoefte en dat was aan rust. Deze rust hebben we nodig om te acclimatiseren omdat we zijn gekomen van uit het Durmitor gebergte waar we op ruim vijftienhonderd meter waren, naar het zeeniveau van Petrovac. Vanmorgen toen we na een goede nachtrust (geen regen en geen storm) opstonden, voelden we ons weer fit. Direct na het ontbijt hebben we besloten om vandaag niets te gaan doen.

We wilden eerst vanavond naar een restaurant gaan eten, zelfs dat vonden niet passen in ons programma voor vandaag. We hebben een kippenpoot gebraden en daar gemengde groeten uit diepvries bij klaar gemaakt. Verse groenten dat is hier bijna niet te koop, behalve witte kool, wortelen en prei zijn verkrijgbaar. Soms worden er champignons aangeboden en ook hebben een paar keer knolselderij gezien. In de diepvries liggen zakken met diverse groenten, vandaag zaten er doperwten, sperziebonen, wortelen en aardappelen blokjes in. De gekruide (gemengde peper, kerrie, weinig zout en een beetje saffraan) kippenpootjes heb ik aangebraden in de koekenpan en langzaam laten garen in het oventje. Als toetje hadden we gewoon vruchtenyoghurt zoals wij die in Nederland ook kennen.

Vanmiddag hebben we de auto gepakt en zijn zes kilometer in noordelijke richting gereden naar Petrovac. Er is een leuke haven met strand. In zomer is het hier overvol met Serviërs en Russen. We hebben foto's gezien waarvan we zeggen, liggen die mensen op het strand niet boven op elkaar? In de zomer is hier geen plek op de camping meer te krijgen, zo gaat het ook met hotelkamers. Logies met ontbijt zijn hier zeer populair, op deze manier verdienen velen iets bij aan de toeristen. Ons is, ook hier, opgevallen hoe vriendelijk de Montegrijnen zijn, ze willen ons graag overal mee helpen als dat nodig is.

Petrovac heeft haar huidige naam gekregen na de eerste wereldoorlog, hiervoor heette deze stad Lastva. Het was eigendom van de Venetianen sinds 1442. Op een punt in zee bij de haven hebben heersers uit Venetië een kasteel opgericht, die in de volksmond Kasio werd genoemd. Vlak daar achter, nu is er een restaurant in gevestigd, werd toen een Lazaret gebouwd. Het deed dienst als Lazaret voor zeelieden en voor quarantaine voor hen.

Echt bijzonder fotogeniek is Petrovac niet. We hebben daar een uur op een terras gezeten en naar de mensen gekeken die er rondwandelden. Als burens op de camping hebben we gekregen Fransen uit Privas in de Ardech. Zij hebben een zelfde caravan dan wij, alleen een stuk jongere uitvoering. Het zijn zeer aardige mensen hij praat goed Engels, met een behoorlijk Frans accent.

Van alle auto's die hier rondrijden vallen er een aantal op. Ze vallen op door hun ouderdom. Wat te denken van de Renault 4 uit de jaren zeventig, net als een Zastava, ook zagen we een Yugo Luto 65 dat merk heeft volgens ons niet rondgereden in Nederland. Deze auto lijkt op de Zastava.

Gedachten op een namiddag.

De laatste jaren gaan we enkele maanden lang op vakantie met de auto en caravan. Het afgelopen jaar zelfs nog wat langer, dit jaar is het de bedoeling om er een wat kortere vakantie van te maken. Wanneer men twee maanden op vakantie gaat is dat een grote vorm van luxe. Je laat gewoon al je normale werk aan anderen over. Je graait in het reservoir van je opgespaard geld. Je trekt je van niemand iets aan.

Je kunt dag in dag uit je eigen zin doen, en jezelf tenslotte nog wijsmaken dat je iets heel bijzonders aan het doen bent. Dat is denk ik de definitie van onze manier om vakantie te vieren! Er zit in reizen een duidelijke ascese: van al de lekkere en nuttige dingen die je ziet, kun je alleen maar datgene kopen wat je kunt meedragen of opeten.

Belangrijk is je kunt je gedachten niet gemakkelijk van je afzetten door middel van wat afleiding: je moet ze gastvrijheid verlenen, of je wil of niet.

Zondag 2 juni 2013 Petrovac, rustdag

Ingang Auto Kamp Maslina Buljarica

Toiletgebouw bij de ingang

Twee Eriba Triton's naast elkaar

Zondag 2 juni 2013 Buljarica, rustdag

Het Venetiaanse Lazaret, nu restaurant

Het Venetiaanse kanon

Zondag 2 juni 2013 Buljarica, rustdag

Rotsplaten oprijzend uit zee

Het bijna lege strand van Petrovac

Maandag 3 juni 2013 bezoek aan Bar

Vanmorgen zijn we naar een supermarkt geweest in Petrovac. Dat was op zich niet zo bijzonder ware het niet dat het mij opviel het enorme diep assortiment men daar heeft. We begonnen buiten in de groenten- en fruitafdeling, beslist een karig assortiment. Het fruit had een klein assortiment maar dat kon er nog mee door. Helaas de kwaliteit die daar lag, wordt in Nederland zelfs niet aangevoerd op de veilingen. Maar onze ervaring in de Montegrijnse supermarkten is dat deze afdeling niet afwijkt van wat we vandaag gezien hebben.

De groente afdeling daar kunnen we gauw klaar mee zijn door een wedervraag te stellen: Was die er dan? Ja, er was wat, maar dat stelde naar Nederlandse begrippen helemaal niets voor.

Wij lazen in een Duitstalig reisboek dat de inwoners zeer hechten aan goed eten. Wanneer hun portemonnee, in economische slechtere tijden bijna leeg is dan kopen ze liever een lekker stuk vlees dan dat zij dit geld besteden aan schoenen die ze beslist nodig hebben. Met deze wetenschap in ons hoofd dachten we, dat heeft de schrijver van dat reisboek niet goed.

Tot het moment dat we vandaag voor het eerst een goede supermarkt in Montenegro binnen stapten. Wat we aantreffen was een enorm diep assortiment. Op nagenoeg alle gebieden, of wij nu praten over een stukje zeep of een stuk chocolade het maakt niet uit er was volop keuze in soorten maten, in overvloed zelfs.

Buitengewoon werd het toen we de afdelingen vlees, vleeswaren en kaas betraden. Onze vroegere delicatessenzaken hadden misschien nog een uitgebreider assortiment. De afdeling kaas verkoopt GAUDA kaas. Ook ligt er Leerdammer en Old Amsterdam naast de ons vertrouwde rode Edammer kaasje. Echt ongelooflijk hoe groot hier het assortiment is. De vleeswarenafdeling was een lust voor het oog. Een zeer rijk assortiment vleeswaren lag daar te pronken in de vitrine. Stuk voor stuk kwaliteit wat daar te zien was. Wat mij ook opviel was dat in alle vitrines de artikelen prachtig gepresenteerd werden.

Wij kochten bij de slager twee karbonades. De kwaliteit van het vlees was werkelijk zeer goed, stevig vlees en goed gerijpt na de slacht. We proefden weer eens echt goed vlees. Hierbij aten we gestoofde prei, of wat er voor door moest gaan. De stengels waren hard van binnen, ongeveer zo als stokkerige asperges. Wat ik niet gedacht had was dat de prei gaar zou worden, overigens dat is wel gelukt. Verder heb ik aardappelen gekookt en die toen ze bijna gaar waren op een bedje gelegd van gesmolten roomboter, knoflook, zout, peper en een takje rozemarijn. Dit heb ik in de oven gezet om de smaken met elkaar te laten vermengen en te voorzien van een krokant laagje. We hebben heerlijk gegeten.

Vanmiddag hebben we de auto gepakt en zijn in zuidelijke richting gereden. Eerst hebben we bij het strand in Sutomore gestaan. Hier liggen de jongedames topless op het strand. En op wat voor een strand, het ligt vol met rommel en rotzooi zelfs lag er een bult kapot gegooit glas. Voor het eerst zagen in dit land hoe het niet moet met het toerisme. Bovendien waren er veel gaten in en langs de wegen in Sutomore, het was echt uitkijken daar.

Hierna zijn we door gereden naar Bar. In deze stad is de marinehaven gevestigd van Montenegro. We volgden de borden waarop stond Centro. Wanneer je dat doet dan denk je dat je vanzelf in de oude binnenstad uitkomt maar in Bar niet! Om in de oude stad te komen moet je de borden volgen Stari Bar. Toen we dat deden kwamen we terecht, na vier kilometer, bij de oude ommuurde stad Bar. Een opkomende buikgriep dwong ons hier om richting de camping te rijden.

Aan het eind van de middag heb ik hier op de camping de olijf-, vijgen- en granaatappelbomen gefotografeerd. Het zijn allemaal bomen die niet of nauwelijks in Nederland voorkomen.

Vandaag was onze zeventiende dag dat we op reis zijn. Hiervan hebben we veertien dagen op een dag voor kortere of langere tijd regen gehad. Vandaag was onze derde dag dat het vierentwintig uren aan een stuk droog was. We hebben deze dag ervaren als een wonder, vanmiddag zijn zelfs nog even onder onze luifel gaan zitten omdat het ons te warm werd in de zon. Dit was de eerste keer deze reis.

Maandag 3 juni 2013 Rustdag

Sutomore

Sutomore

Maandag 3 juni 2013 Rustdag

Het strand vlak voor Bar

Een Oosters Katholieke kerk in aanbouw.

Maandag 3 juni 2013 Rustdag

Gezicht op Stari Bar

Bloei van een Granaatappelboom

Maandag 3 juni 2013 Rustdag

Vijgenboom

Stokoude Olijfbomen op de camping

Dinsdag 4 juni 2013, bezoek aan Skutarisee

Vandaag was een dag met twee gezichten wat het weer betreft, vanmorgen bewolkt en vanmiddag scheen hoofdzakelijk de zon. Vanmorgen hebben we niet veel gedaan, het belangrijkste was; boodschappen doen. Opnieuw in de supermarkt in Petrovac. Opnieuw heb ik mij verwonderd over het enorme assortiment. In het keuzemaken van hun boodschappen neemt men veel meer tijd dan in ons land. Het komt mij voor dat ze zeer kieskeurig zijn op hun eten. Maar waarom ze dat niet op hun groenten zijn, is ons een raadsel. In hun boodschappenkar liggen naast brood vaak kaas en vleeswaren en altijd een zak met vlees. Chocolade in de vorm repen en tabletten kopen ze ook bijna allemaal en veel zuivelproducten. Voor hun persoonlijke verzorging kopen ze uitsluitend het beste wat er te koop is in het westen.

Vanmiddag waren we bij de Skadarsko Jezero, in het Duits heet het Skutarisee, dat is de grootste binnenzee van de Balkan. Het ligt in de landen Montenegro en in Albanië. De Skadarmeer is achtenveertig km lang en maximaal veertien kilometer breed. Het is gelegen in een tektonisch gevormde Polje en is 368 km² (waarvan 220 km² en 148 km² in Montenegro in Albanië). Het waterpeil van het meer is sterk afhankelijk van het seizoen, tot vijf meter hoogteverschil. Dit leidt ook tot een sterke fluctuatie van de oppervlakte tussen 370 km² en 540 km² bij vloed na het smelten van de sneeuw in de bergen. De gemiddelde hoogte boven de zeespiegel is zeven meter. De waterdiepte ligt tussen de vijf en negen meter. Sommige zijrivieren hebben ondergrondse bronnen, waardoor het meer wordt gevoed.

Het Skadarmeer is een belangrijke rust- en broedplaats voor trekvogels uit Noord-Europa. Ze brengen de winter door op of bij het meer of gebruiken het in het voorjaar als rust- en voederplaats. De Montenegrijnse deel van het meer Skadarmeer is in 1983 tot Nationale Park verklaard en in 1996 is het opgenomen op de internationale Ramsar-lijst van beschermde wetlands. In 2005 werd het Albanese deel onder deze bescherming geplaatst als natuurreserveaat.

Zaterdag toen we van de Durmitor gebergte kwamen reden we hier al langs en zijn we even gestopt in Virpazar precies tussen twee buien in. Virpazar is een plaatsje aan een dijk tussen twee meren in. Vanuit dit dorp kijkt men uit over het grote meer dat gedeeltelijk is dichtgegroeid met zeerozen. Het is een genoeglijke plek. Het enige waar je daar voor moet uit kijken is de spoorwegovergang bij de ingang van het dorp. Deze overweg ligt pal naast de weg van de hoofdstad Podgorica naar zee.

We zijn naar een restaurant geweest om wat te drinken en om de batterij van mijn fototoestel op te laden. We hebben daar heerlijk op een terrasje gezeten onder de platanen bomen. Ook hebben we hier rondgewandeld en rond geneusd daarbij hebben we veel rommel zien liggen. Dit lag niet alleen bij de huizen maar ook langs de straat. Wij dachten dat een toeristische plaats als Virpazar beter deze rommel kon opruimen. Verder zagen we vanmiddag dat het waterpeil hier erg hoog is, een restaurantboot kan haar gasten niet ontvangen vanwege hoog water op de kade.

Wanneer we besluiten om terug te keren naar de camping hebben we de keuze uit door te tunnel te gaan, zoals we gedaan hebben toen we de caravan achter de auto hadden of over de bergen te rijden net zo als we hiernaar toe gingen vanmiddag. Na wat gepraat gaan we opnieuw over de bergen. Op prachtige vergezichten worden we voortdurend getraakteerd. De rit over de bergpas terug naar de camping is een groot feest.

Aan het eind van de middag kwamen onze Franse burens terug, zij viert vandaag haar zeventigste verjaardag en hebben we haar gefeliciteerd. Dit stelde het echtpaar zeer op prijs. Onze Duitse buurman kwam met Slivovitsj drank op de proppen. Ze wonen in de buurt van Berlijn en hebben hier een vakantiewoning. Hij heeft zich als vrijwilliger aangemeld bij zijn werkgever de elektriciteitsmaatschappij Vattenval om goederen voor kinderen naar Kosovo te brengen voor UNHCR. Van een rustige kantoorbaan is hij als chauffeur op een kleine vrachtwagen gestapt en heeft zich ingezet voor de kinderen en ouden van dagen van het door een oorlog geteisterde Kosovo. Ik heb, geloof ik, met open mond naar deze man geluisterd. Erg bijzonder waren zijn verhalen. Wat ik er wel van begreep uit zijn verhalen was dat de bureaucratie aan de grenzen zijn grootste tegenstander was.

Na het eten hebben besproken hoe en wanneer we verder zullen trekken. Ons besluit is: donderdag gaan we weer verder reizen en dan gaan we naar Dubrovnik.

Dinsdag 4 juni 2013, bezoek aan Skutarisee

Camping gefotografeerd met de telelens vanuit de bergen. Onze caravan staat bij het pijltje

Skutarisee gezien vanuit de bergen

Dinsdag 4 juni 2013, bezoek aan Skutarisee

Dit gedenkteken voor de gevallen in de tweede wereldoorlog die hebben we zaterdag ook gefotografeerd in Virpazar

De Skutarisee met de ondergelopen kades bij Virpazar

Dinsdag 4 juni 2013, bezoek aan Skutarisee

De oude brug in Virpazar

De Skutarisee bij Virpazar, oostkant

Dinsdag 4 juni 2013, bezoek aan Skutarisee

Berggeiten in actie

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

Ik val maar gelijk met de deur in huis, deze dag heeft ons niet gebracht wat wij er van hadden verwacht. Dit was een dergelijk dag dat niet alles een beetje meezit om een dag geslaagd te noemen. Vanmorgen om negen uur vertrokken we met regenwolken boven de bergen. Onder het motto het zal misschien wel goed gaan zijn we vertrokken naar Budva. In onze Duitstalige reisgids staat: *Budva is een van de meest gelieve badplaatsen van de Montegrijnse kust*. Een eindje verderop in de beschrijving staat: *Maar ook die stad zelf, vooral die oude stad – Stari Grad- is het zien beslist waard*. Hierna gaat de schrijver van de gids verder met de beschrijving hoe mooi of die oude stad wel niet is, in niet mis te verstane woorden.

Reden genoeg voor ons om deze stad te gaan bezoeken, lekker vroeg dan is het daar nog niet zo druk! Alle voorbereidingen ten spijt, wij zijn op pad geweest en we waren in Budva en zijn onverrichter zake terug gekeerd. Oorzaak aanhoudende plensregen! Zonder te mopperen zijn we gekeerd en hebben koffie gezet en gedronken in de caravan. Vijfenvertig kilometer voor niets gereden. Toch is dat niet helemaal waar. We hebben Stevie Stefan gezien dat is een eiland voor de kust van Montenegro. Het ligt ongeveer vijf km van de stad Budva. Het eiland is 1,46 hectare groot en vormt in zijn geheel een vakantieresort. Compleet met casino. Hierdoor wordt het ook wel het Adriatische Monaco genoemd. Het wordt d.m.v. een dam verbonden met het vaste land. Bijzonder is te noemen dat de legendarische schaakpartij tussen Boris Spasski en Bobby Fischer in 1992 hier plaats heeft gevonden. Zo rond de 15e eeuw ontstond op het eiland een vissersdorp met dezelfde naam. In de jaren vijftig en zestig werd dit echter omgebouwd tot hotelresort.

Tegen half twaalf werd het droog en wij besloten opnieuw een poging te wagen. Het verkeer in Budva richting de eerste grote parkeerplaats stond helemaal stil. Wij zijn doorgereden naar de tweede gelegenheid om te parkeren, van het zelfde laken een pak. Waarop we zijn doorgereden naar Kotor een stad veertig kilometer verder. De reis er naar toe is een lust voor het oog en zo prachtig is deze weg aangelegd. Bovendien bloeit hier de brem volop. Het heeft lang geduurd dat we bij een parkeerplaats waren, die tijd hebben we maar niet opgenomen. We konden parkeren voor de oude hoofdpoot van de stad, kosten € 0,90 per uur. Marga had haar wandelschoenen aan en ik sandalen, na nog geen tien meter lopen waren mijn sandalen en sokken kletsnat. De temperatuur was redelijk, achttien graden dus koude voeten krijgen was er niet bij.

De Baai van Kotor is niet alleen het langste, achttientwintig kilometer, en diepste fjord van Zuid-Europa, het is tevens een van de mooiste baaien van het Middellandse Zeegebied. De baai wordt omlijst door oprijzende bergen die lijken te zijn opengebroken opdat de zee erin kon stromen. De baai krult eigenlijk om zichzelf heen — een erfenis van grote gletsjers die langs de berghellingen gleden en het land uitholden. De Baai van Kotor bevindt zich langs de noordkust van de Adriatische Zee. De bergen vormen een natuurlijke barrière tegen het koude weer vanuit het noorden. Daardoor is in dit gebied een soort mediterrane oase ontstaan waar bijna onophoudelijk de zon schijnt. De regenval in de baai bereikt de waarde van vijftienhonderd tot drieduizend mm per jaar, terwijl de jaarlijkse regenval in het gebied eromheen met vijfduizend mm bedraagt (meeste regenval in Europa). Behalve wanneer wij in Kotor zijn dan valt de regen met bakken uit de lucht. Het einde van de lente is de ideale reistijd, wanneer de bergtoppen bedekt zijn met sneeuw en op de uitlopers de rozen bloeien.

De baai staat op de Werelderfgoedlijst — niet alleen om zijn natuurschoon, maar ook om de oude dorpen met terracottadaken die zich langs de kust bevinden. We vonden op een pleintje een zeer groot zonnescherm waar we lekker droog zaten, daar hebben we een heerlijke Pizza gegeten. Maar vooral hebben we naar de mensen gekeken en ik die van commentaar voorzien. Nadat het droog was geworden hebben we onze wandeling voortgezet door deze historische stad en zijn later in de auto gestapt naar Cetinje.

Dat is de voormalige hoofdstad van Montenegro. Het ligt zeshonderdenzeventig meter boven de zeespiegel. Deze plaats is te bereiken doormiddel van een weg die vijftientwintig haarspeld bochten kent. Soms is de weg redelijk breed soms is de weg te smal om twee auto's elkaar gemakkelijk te laten passeren, dat maakt het rijden daar lastig. Het mooie van de weg is dat deze weg naar boven klimt boven de stad Kotor. Op verschillende plaatsen zijn we gestopt en hebben gekeken naar de stad en baai onder ons. De bedrijvigheid vlak voor het vertrek van de verschillende Cruiseschepen is altijd leuk om te zien. De tenders varen af en aan, ze worden een voor een aan boord gehesen en is het schip klaar voor vertrek.

We reden al behoorlijk hoog de berg op toen er zich een grotere parkeerplaats aanbood aan de linkerkant van de weg. Hier stond een auto die uit de Oekraïne kwam. Een echtpaar uit Kiev met dochter stond erbij. We gingen een gesprek met ze aan en beide ouders spraken goed Engels. Wanneer de vader iets aan ons vertelde, dan moest de dochter lachen. Zij vond haar vader het Engels niet goed beheerste. Zij wonen in Kiev en hadden duizend kilometer gereden, vertelden ze ons, om hier te komen en wel in Petrovac. Hij vertelde nog dat we in bocht vijftientwintig een prachtig uitzicht zouden krijgen over de baaien en dat bleek later ook. Wij denken het mooiste uitzicht van de dag. De baaien zagen er vandaar uit als Fjorden en verder op lag de Adriatische zee. Overal langs de kust zag je de dorpen en steden met de terracotta daken.

Cetinje daar kwamen we aan en zochten het oude centrum, waar een paleis moet staan, al rijdend kwamen we er achter dat we de stad uit waren voor dat we in de gaten hadden. We zijn doorgereden. Cetinje hebben we gelaten voor wat het was.

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

Sveti Stefan het eiland waar de wereldkampioenschap schaken tussen Bobby Fisher en Boris Karpov werd gehouden

Budva in de stromende regen

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

Links in de hoek ligt de oude ommuurde stad Budva

Cruiseschip in de baai van Kotor

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

De stadsmuur van Kotor

De stadsmuur van Kotor

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

Franciscaner kerk van de Heilige Clara

Het grote stadsplein van Kotor

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

Witte wijn, speciaal aanbevolen door de ober. Een streekproduct

Een Pizza dat ons verkocht is typisch Montegrijns

Woensdag 5 juni 2013. Bezoek aan Budva, Kotor en Cetinje

Een Cruiseschip draait in de baai

Wij gaan hoger en de wolken komen lager.

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

Vertrek: 08.00 uur, aankomst: 12.45. Temp: 18-24 gr. zon. Autocamp Trsteno. € 14, -. Brandstof 39 liter, € 39,40. Geen Wi-Fi. 20.20 uur het is echt donker

Vanmorgen zijn we om acht uur gaan rijden, zo vroeg vertrekken had maar één reden en dat was de verkeersdrukke in Budva en Kotor. Gisteren hebben we veel tijd moeten besteden om door deze steden te kunnen rijden en dus was onze gedachte; we gaan voor het vakantieverkeer aan, door deze beide steden. We kunnen stellen dat ons dat uitstekend is gelukt zonder enig oponthoud zijn we door deze steden gereden. Bovendien was het tamelijk rustig op de weg en dus was er veel te zien.

Voor Budva kwamen we achter een kleine vrachtwagen die erg langzaam reed. Normaal zoek je een gaatje in het verkeer en je schiet er voorbij, wij vandaag niet. Wij bleven rustig achter deze auto en ik kon regelmatig alle kanten opkijken. Waardoor ik meer van de omgeving heb gezien dan normaal had mogen verwachten. Het eerste grote genoegen vandaag was toen we Risan voorbij waren kwam er een Cruiseschip om de hoek in de baai. Op de kaart is de baai niet zo groot, in werkelijkheid is het behoorlijk breed. Het heeft wel wat wanneer zo machtig groot schip je passeert wanneer je op de oever staat te kijken.

Iets voorbij de bocht daar liggen twee eilandjes in het ander stuk van de baai. Op de eerste die we tegen kwamen staat een Rooms Katholieke kerk en de tweede is een Orthodoxe kerk. Een vreemd gezicht twee eilanden en twee kerken midden in de baai. Ik kan mij moeilijk indenken dat de gelovigen opgaan in rijen naar de kerk. Het beeld van de Cruiseschip en de twee Kerken ieders op een eiland geeft wel aan dat we veel gezien hebben vandaag. Nagenoeg de gehele rit door Montenegro hadden te maken met een overweldigende mooie natuur. We reden met een raam open, niet alleen om wat frisse lucht binnen te krijgen maar ook om naar de vogelgeluiden te luisteren. Het luisteren naar onze gevleugelde vrienden, een gratis concert was het.

Onze ervaring met het wegnnet in Montenegro zijn de afgelopen dagen positief. Het beeld van vandaag is anders. Op verschillende plaatsen was het wegdek niet al te best, mede door wegwerkzaamheden.

De grenscontrole uit Montenegro ging voor de begrippen van hier, behoorlijk, snel. Bovendien waren de beambten vriendelijk. Het trammelant begon toen we even later aankwamen bij de grens van Kroatië. Ruim voor het controlepunt staat een rood licht opgesteld! Met zeker tien wachtenden voor ons. Ongeveer een halve kilometer verder is de feitelijke controle. Daar reden de auto's niet. Achter ons werd de rij steeds langer het duurde dan ook niet lang of er stonden zeker vijftig auto's te wachten.

Het vreemde was dat twee loketten open waren en er maar één doorgang werkte. Bij het tweede loket stonden de beambten bij elkaar en maakten duidelijk grapjes met elkaar en deden verder erg weinig. Soms hielpen ze iemand die er snel door mocht, waarom is ons niet bekend.

Na een kwartier mocht de eerste auto oprijden van onze rij. Niet lang daarna konden wij ook door. Toen we aan de beurt waren begon de ambtenares een onderhoud met een mannelijke collega. Dit was veel belangrijker dan onze papieren in te voeren in de computer, zodat wij en de andere wachtenden door konden. Ik ben en blijf van mening dat aan de grenzen van de Oost-Europese landen spelletjes worden gespeeld over de ruggen van de vakantiegangers. Ik blijf maar het gevoel houden dat of men wil gewichtig doen of men is bezig reizigers te plagen. Een land als Kroatië wil bij de EU, mij best maar laten ze eerst tonen dat ze dat ook willen voor het welzijn van de burgers die hun land bezoeken, maar dat willen ze of kunnen ze niet. Het heeft ons vierendertig minuten gekost om de grens over te komen!

Kroatië is gewoon ook anders dan Bosnië-Herzegovina het heeft weliswaar niet die overweldigende schoonheid van de natuur zoals Montenegro. Ze hebben wel een geweldige mooie weg aangelegd vanaf de grens naar Dubrovnik. Hier konden we opschieten. Onveranderd was dat wanneer we wat moois zagen zochten we een plekje om te stoppen. Soms lukte het, soms niet. Bij het vliegveld van Dubrovnik stonden we op een parkeerplaats onder de start- en landingsbaan. Dat is ook iets wat we niet vaak gedaan hebben in ons leven. Een vliegveld van de maatschappij SAS kwam laag over ons naar de landingsbaan. Het viel ons mee de hoeveelheid lawaai dit vliegtuig produceerde. Gelijk hadden we op die plek ook het zicht op de oude stad Dubrovnik, hiervan heb ik een paar foto's gemaakt met de telelens.

Dubrovnik, dat gelegen is onder aan de berg Srdj, het wordt als een van de mooiste steden van de Adriatische kust beschouwd en daarom ook wel de 'Parel van de Adriatische Zee' genoemd. De oude, compleet ommuurde vestingstad van Dubrovnik staat op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Voor de Blasiuskerk staat Roland, de schutspatroon van de stad. Historische monumenten zijn verder het Franciscanerklooster (met een mooie, veertiende-eeuwse kruisgang), de nog intacte zeer oude Apotheek. Ook hebben we het aparte Dogepaleis bewonderd. De oude haven werd al gebruikt toen de Levantijnen hier in de zevende eeuw binnenvoeren. De

vele rood gedakte patriciërs huizen en paleizen stammen uit de zeventiende eeuw. Door de hele stad zijn vele fonteinen aangelegd (Onofrio-fontein) die hun water, dat door zestien reservoirs wordt geleid, allen krijgen water uit bergbronnen. Het culturele leven kreeg impulsen van o.a. Lord Byron, de Engelse romantische dichter, die hier een tijdje woonde en werkte, en George Bernard Shaw die hier enige weken te gast was bij een bevriend schrijver. In de haven van Dubrovnik lagen twee cruiseschepen en een derde kwam aanvaren. Toen we vanmiddag naar de oude stad gingen hebben we weinig van de passagiers van deze schepen gemerkt. Het was wel druk in de stad, het was prima te doen om een indruk te krijgen van de stad. Net als in Kotor gisteren zagen we hier ook veel van die typisch groene kleur op raamluiken van de gebouwen. Maar en vooral blijven we ons herinneren dat het er glad was. Voorzichtig hebben we ons een weg gezocht door deze mooie oude stad. Vanaf een terras hebben we de wereldbevolking aan ons voorbij zien en horen trekken. Tijdens de Kroatische onafhankelijkheidsoorlog, in 1991, werd het historische centrum door het Joegoslavische leger vanuit de bergen beschoten en zwaar beschadigd. Na de oorlog werd het gebied een Kroatische exclave, dat los kwam te liggen van de rest van het Kroatische grondgebied doordat de kustplaats Neum onder Bosnisch bestuur kwam.

Vanavond hebben we lekkere koffie gedronken bij de campingbaas in zijn mooie bar. Wat later zijn we terug gegaan en hebben een wodka gedronken samen met een jong Belgisch stel die hier op de fiets zijn. Vanmorgen was ik bezig achter in de caravan en heb daar erg mijn hoofd gestoten. Mijn hoofdharen zaten onder het bloed. Onnodig te zeggen dat ik hierna een barstende hoofdpijn had. Mijn stelling is: dat pijn iets eigenaardigs heeft. Pijn lijkt wel uit meerdere verdiepingen te bestaan. Want ik had vanmorgen, veel pijn in mijn rechterschoudergewricht en laat ik nu die pijn niet meer voelen nu ik die barstende hoofdpijn heb. Als mijn hoofdpijn nu plotseling zou ophouden, zou ik dan weer pijn in mijn schoudergewricht voelen. Zou het met vreugde ook zo zijn? En met verlangens? Ik weet het niet, ik kan niet denken, op dit moment ik heb ja een barstende hoofdpijn.

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

Dit cruiseschip vaart naar Kotor

Twee verschillende kerken op twee eilandjes

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

Gezicht op een baai bij het vliegveld van Dubrovnik, aan de andere kant van de baai ligt Dubrovnik

Onder de landingsbaan

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

Dubrovnik

Drie Cruiseschepen in de haven van Dubrovnik

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

Drukte bij de hoofdpoort van Dubrovnik

Binnenstad

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

De gladde straten van Dubrovnik

Een pleintje vol met parasols

Donderdag 6 juni 2013. Buljarica-Trsteno, 152 km.

Smalle dwarsstraatjes

Dubrovnik, als een gewone stad

Vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

Vertrek: 09.30 uur, aankomst: 13.25. Temp: 19-27 gr. zon/onweer/regen. Camping Mali Wimbledon. € 18,-. Gratis Wi-Fi bij de bar.

Vandaag tijdens de reis heb ik mij keer drie bont en blauw geërgerd aan de behandeling die ze je geven bij het overschrijden van een grens tussen twee landen. Het kost je iedere keer minimaal een half uur om de twee grenscontroles te passeren. Dat het steeds zo langzaam gaat is te danken aan het inefficiënt werken op de controleposten, vermoeden wij. Toppunt was de laatste post toen we Bosnië-Herzegovina in wilden. De beambte vroeg om de paspoorten, ik gaf ze hem, hij keek ons aan en vroeg om de autopapieren. Die heb ik hem gegeven, vervolgens begon hij in een taal, die ik beslist niet verstond, iets te zeggen. Ik begreep deze beambte niet. Vervolgens krijg ik de autopapieren terug en zei iets over dat ik de autopapieren niet in orde had in het Engels ook heeft iets gezegd over een Vignetta. Vervolgens roept hij dat ik de combinatie op de parkeerstrook moest gaan staan wachten. Omdat hij onze paspoorten had, vertrouwde ik deze beambte helemaal niet.

Even nadat ik was uitgestapt kwam er van de andere kant van de slagboom een man in burger aan en vertelde mij iets over een Vignetta en dat die € 20, - kostte, want mijn verzekering was niet helemaal goed voor Bosnie. Hij wenkte mij vriendelijk mee te gaan naar een containerkeet en kreeg een papier met een stempel er op voor dat bedrag. Het geld frommelde hij snel in zijn zak. Ik liep terug naar het grenscontrole loket en kreeg direct onze paspoorten terug.

Hier op de camping vertelde ik het aan een Nederlands echtpaar, even later kwam de campingbazin erbij. Zij informeerde wat er aan de hand was ik heb haar verteld wat er was gebeurd. Direct belde zij haar vader die politieagent is. Die kwam vrij snel hierna, hij bekeek de papieren en zuchtte dit is slecht voor Bosnië-Herzegovina. Ik vroeg of dit zoiets was als corruptie, hij zei het niet, maar uit zijn houding kon ik opmaken dat het waarschijnlijk wel zo was. Morgen neemt hij alles mee naar Mostar en zoekt het verder uit.

Nu we bij Mostar staan moet ik onwillekeurig denken aan het boek van Dan Fesperman, de Sluipmoordenaar. Daarin staat een beschrijving over de situatie in Mostar tijdens het beleg daar. *“De Kroaten en moslims staan elkaar naar het leven in de straten van Mostar beschieten elkaar in de straten en op de rivieroever, terwijl de Serviërs in de bergen ten oosten van de stad zitten en granaten afvuren op beide partijen. Als een vervelende vrouw die een bak water op een stel vechtende straatkatten leeg kiepert. Nou, een paar weken geleden levert de plaatselijke moslimcommandant zijn dagelijkse bijdrage aan de beschietingen.*

Tot hij merkt dat hij bijna door zijn granaten heen is. Dus pakt hij de radio, neemt contact met zijn maat op de heuvel naast hem en vraagt of hij nog wat over heeft. Maar die zegt: “Sorry, ouwe jongen, we zijn zelf er bijna doorheen. Ik kan echt niks missen. Komt allemaal door het wapenembargo, je kent dat wel.” Maar die zit toevallig op dezelfde frequentie -wat niet zo vreemd is want iedereen gebruikt die oude Joegoslavische Legerradio’s- hun Servische vriend in de bergen. Laten we hem Slobo noemen. “Als je granaten nodig hebt”, zegt generaal Slobo, “kan ik je die wel leveren. Tegen een schappelijke prijs”. “Geweldig”, zegt generaal Mohammed. Maar hoe pakken we de aflevering aan? De Kroaten zitten tussen jou en mij in”. “Geen probleem”, zegt Slobo, “Mijn Kroatische vriend commandant Tomislav, levert ze tegen een kleine vergoeding bij jou voor de deur af, laten we zeggen vijftienvintig procent van het totaal bedrag”.

Op hun verzoek stelt de VN een -staakt het vuren in- om een aflevering van Humanitaire Hulpgoederen mogelijk te maken. Vijand nummer één, bewapend, vijand nummer twee, met behulp van vijand nummer drie, waarbij niemand weet hoeveel generaals, stafofficieren en check-point-bewakers er een leuk bedrag aan smeergeld aan overhouden. Als deze veronderstelling waar is, en waarom zou dat niet kunnen, dan is de oorlog in de jaren negentig hier nog smeriger geweest, dan wij in Nederland, ooit voor mogelijk hebben gehouden.

Onderweg zagen we op een schiereiland een soort kleine uitvoering van een Chinese muur. Thuis heb ik opgezocht wat we nu eigenlijk gezien hebben. Wat we zagen was, de stad Ston die, volgens een artikel op internet, behoort tot de meest ondergewaardeerde toeristische steden van Kroatië. Met zijn 14e eeuwse vestigingswerken behoort de stad tot de indrukwekkendste middeleeuwse steden van Kroatië. De vestigingsmuren hebben een totale lengte van 5,5 km en zijn hiermee na de Chinese muur de langste ter wereld.

We wilden graag de oude brug van Mostar in donker zien wanneer die verlicht is. We zijn daar heen gereden zonder een meter om te rijden konden we onze auto vlak bij de brug parkeren. In de straten er naar toe zijn veel souvenir winkeltjes en restaurantjes te vinden. Wij kozen voor een restaurant op linker oever die een terras heeft die lager ligt dan de straat. Om kwart voor negen is het hier donker en de lichten gingen aan. Het was een prachtig gezicht. De oude brug is echt mooi uitgelicht. Op verschillende momenten heb ik foto's gemaakt. Terwijl het nog wat schemerig was hebben we de auto opgezocht en hebben de weg naar de camping opgezocht. Vanuit het centrum van Mostar staat aangegeven in welke richting we moeten rijden, dat was wel erg gemakkelijk.

Vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

Het kleine broertje van de Chinese muur op een eiland voor de kust

Een rustige weg langs de kust van Kroatië

vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

Een verwaarloosde perzikplantage

Het weggespoelde weggetje naar de camping

Vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

Een regenboog na een onweersbui

Nog een regenboog

vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

De beroemd geworden brug door de beschietingen in de oorlog (Foto: Henk Heringa)

De bebouwing van Mostar op de linkeroever

Vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

De bebouwing van Mostar op de rechteroever van de rivier

Stroomafwaarts gezien vanaf de oude brug

Vrijdag 7 juni 2013 Trsteno-Blagaj, 124 km.

De avond valt over Mostar

De verlichte Stari Most in Mostar in de avondschemering

Zaterdag 8 juni 2013 Blagaj en Mostar

Vanmorgen voor negen haalde de politieman onze groene kaart en het verzekeringsdocument van € 20,- op om die mee te nemen naar Mostar voor nader onderzoek. Verder zijn we rustig begonnen want het was vandaag benauwd de weersverwachting is: onweer en regen in de middag.

Toen we gisteren hier aankwamen hadden we een folder gekregen met daarin tips om bezienswaardigheden te bezoeken. Hier in dit dorp is volgens deze folder de grootste Karst bron van Europa. Wat wij moeten verstaan onder 'Karst' dat weten we geen van ons tweeën. Internet geeft ons daar des gevraagd antwoord op. *(Met de term **Karst** worden alle verschijnselen bedoeld die te maken hebben met de oplossing van kalksteen in water. Karst doet zich voor in streken waar kalksteen aan de oppervlakte ligt en wordt aangetast door de chemische verwerking door de zure eigenschappen van regenwater. Karst veroorzaakt steeds typische landschapsvormen en kenmerken.)* De folder gaat verder. *Op een klif is: "Tekija" geplaatst, een derwisj huis, gebouwd rond 1470. Traditionele kopje koffie die wordt geserveerd op de traditionele manier, is echt verfrissend en origineel net als in de jaren toen."*

Wij besluiten eens op onderzoek uit te gaan en zijn benieuwd wat we daar zullen vinden. Want dat wordt ons na het lezen van de tekst in de folder niet helemaal duidelijk. Achter in het dorp, een paar kilometer van hier, vinden we een weg langs de snel stromende rivier Buna. Deze rivier vind zijn oorsprong in de grootste karst bron van Europa. Vanuit een grot stroomt al opborrelend en ronddraaiend het water naar buiten. Een erg fascinerende gezicht. Enkele Moslima deden een gebed bij het water en dronken er van. Wanneer we naar de andere oever kijken dan zien we dat de bron op dit moment zoveel water geeft dat de oevers bij een restaurant overstroomt zijn. Er is een verband met het vele regenwater dat er gevallen is en de hoeveelheid water wat uit de bron komt. Langs de weg bij de rivier staan erg veel stalletjes met in onze ogen prullaria. Vele andere bezoekers vinden dat gelukkig niet, voor de verkopers.

Vanmiddag zijn we opnieuw naar Mostar gegaan. We wilden wat verder dan de het oude gedeelte van Mostar bekijken en enkele bijzondere gebouwen fotograferen. Dit zijn zowel nieuwe, misschien gerestaureerd gebouwen en de ruïnes, restanten van de oorlog. Hier is allemaal weinig van terecht gekomen, de reden is dat het erg heet werd vanmiddag ruim dertig graden met een hoge luchtvochtigheid toen we in Mostar waren en het was er nagenoeg windstil. We waren nog geen honderd meter de Stari Most, oude brug, over of we hebben een mooi terrasje opgezocht. Iets verder op heb ik wel ongeveer de foto's gemaakt die ik graag wilde maken. Vandaar zijn rechtstreeks terug gelopen naar de auto.

Onderweg maakte ik een foto van de inslagen van kogels in de muren. In dat straatje zijn nog behoorlijk veel inslagen te zien, toen een man mij zei: "Dit stamt uit die stomme oorlog". Ik knikte en zei dat ik het wist. Toen wees hij op een groot gebouw die gedeeltelijk afgebouwd is en waarvan de bouw stil ligt. Daarvan zei hij dat dat Hotel Rose was waar President Tito vroeger één keer in de maand kwam om zijn maitresse te ontmoeten. Hij en net als de mannen bij het parkeerterrein die we spraken, hadden niet veel waardering voor oud President Tito en zijn maitresse.

We zijn in de auto gestapt en zijn naar een grote supermarkt gegaan om inkopen te doen voor het weekend. We keken vreemd op toen we er uit kwamen en zagen dat het hard regende. Onweer zat de hele dag al in de lucht en nu regent het. Marga betreurde het dat zij gewassen had vanmorgen. De bijna droge was hangt nu nog buiten. Maar ze had geluk, de camping ligt zes kilometer van de supermarkt en de was, was nog droog, toen we daar aankwamen.

De politieagent kwam aan het eind van de middag bij ons langs met onze groene kaart en het € 20,- papiertje. Hij keek ernstig en vertelde ons dat we slachtoffer waren van een corruptiepraktijk bij de grensovergang. Hij stelde ons voor dat hij voor ons de komende dagen optrad als onze advocaat en hij zou er voor zorgen dat wij die € 20,- terug zouden krijgen in Nederland. Hij en zijn superieuren spraken er allemaal schande van deze praktijken die slecht zijn voor het imago van Bosnië-Herzegovina. Wij hebben hem uitvoerig bedankt voor zijn hulp, iets anders wilde hij er niet voor hebben.

Zaterdag 8 juni 2013 Blagaj en Mostar

Derwisj huis naast de karst bron

De bron van de rivier Buna

Zaterdag 8 juni 2013 Blagaj en Mostar

Een watervalletje vlak achter de bron

De overstroomde terrassen

Zaterdag 8 juni 2013 Blagaj en Mostar

De Stari Most met de beide torens

Een van de kapotte gebouwen

Zaterdag 8 juni 2013 Blagaj en Mostar

Beschadigde huizen door oorlogsgeweld

Hotel Rose

Zondag 9 juni 2013 Blagaj- Zaoztrog, 92 km.

Vertrek: 08.30 uur, aankomst: 11.00. Temp: 19-24 gr. zon. Camping Viter. € 16, -. Wi-Fi drie dagen € 8,75

Vanmorgen wilden en konden we uitslapen want het ritje van vandaag was eigenlijk niets. Prompt om zeven uur waren we wakker en hebben liggen luisteren naar een Noors kind, van iets meer dan een half jaar, dat aan het kraaien en teuten was. Leuk. Om half acht zijn we toch maar opgestaan en hebben ons reisvaardig gemaakt. Van verschillende mensen hebben we afscheid genomen, ook van de politieman die ons heeft geholpen. Marga vroeg hem of hij soms onze bankrekeningnummer nog nodig had zodat het geld teruggestort kon worden. Gisteren en eergisteren begreep de man ons goed. Vandaag begreep deze man ons niet. Ik denk het mijne er van, maar we zullen zien of we het geld ooit nog terugkrijgen.

De motor van de auto had het gemakkelijk vandaag meer dan driekwart van de reis waren we aan het dalen. Met een snelheid van 70 km p/u draaide de motor ongeveer 1300 toeren p/m. Ook vandaag was het weer zeer rustig op de weg. De pompbediende die ons hielp was erg vriendelijk. Bij de grens naar Kroatië hadden we maar een paar minuten nodig voor de controles. Onderweg hebben we een parkeerplaats gezocht en gevonden om koffie te drinken. De streek waar we doorheen reden was niet echt mooi. Het enige wat ons bracht tot enig gesprek van belang waren opnieuw de vele afgebrande huizen in de verschillende dorpen. Het is en het blijft een triest gezicht vinden wij.

Zaoztrog waar we vandaag aangekomen zijn is een toeristisch stadje het ligt aan kust van de Adriatische Zee in het zuiden van Dalmatië, Kroatië. Het is gelegen tussen Makarska en Ploče. Het bestaat uit twee delen, een ouder gedeelte onder een steile kalkstenen gedeelte van het Biokovo gebergte, en een nieuwer kustzone. Olijventeelt is prominent aanwezig in dit gebied. De oude Franciscaner klooster genaamd, St. Mary, domineert het dorp al langer dan een half millennium.

Het klooster heeft een open museum, volkenkundige collectie, galerie en een grote bibliotheek met meer dan 30.000 titels, een belangrijk deel van de oudere Kroatische literatuur. Dit oude Franciscaner klooster ligt pal naast de camping, 's morgens om kwart voor acht luiden de Franciscaner monniken de torenklok. Wij worden daar iedere morgen wakker van.

Zaoztrog ligt aan de Dalmatische kust, deze streek kent een bewogen geschiedenis. De Grieken, die ten zuiden van Dalmatië woonden, koloniseerden en helleniseerden de kuststrook van Dalmatië in de 6e eeuw v. Chr. Een mooi voorbeeld daarvan is Issa (het huidige Vis). Het uiterste zuiden van Dalmatië werd door Alexander de Grote onderworpen tijdens zijn Europese veldtocht (in het jaar 335 v. Chr.).

De Romeinen begonnen met de bezetting van Illyrië in 168 v. Chr. Ze beperkten zich hierbij alleen maar tot de kuststreek, die al door de Grieken was gehelleniseerd. De naam van de nieuwe provincie werd Illyricum, naar haar echte naam. In 156 v. Chr. vielen de Romeinen voor het eerst ook het binnenland binnen en versloegen daar de Dalmatiërs en dwongen hen tribuut 1) te betalen. De rest van het binnenland volgde omstreeks het jaar nul.

Doordat we vandaag een korte rit hadden en een fijne plek op de camping kregen toegewezen was ik in staat om eens stevig te gaan nadenken. Ik heb nagedacht over de kwestie: wat was er eerder de kip of het ei. Het is een kwestie die niet vaak serieus wordt besproken. Vaak is het helaas een nonsens discussie, in mijn ogen. Nu ik er zelf serieus voor ben ga zitten en heb ik getracht een antwoord te geven op de onderhavige kwestie. Het blijkt mij helemaal geen moeilijke of niet oplosbaar probleem te zijn.

Ik heb mij afgevraagd waar gaat het om, het gaat om de Schepping. Het verhaal van de Schepping zoals dat staat in Bijbel is mij denk ik wel duidelijk. Zonder dat ik wil stellen dat ik Bijbel vast ben, is het wel zo dat ik redelijk goed weet waar dat verhaal over gaat. De kwestie van wat was er eerder de kip of het ei is gemakkelijk te verklaren. Er staat nergens dat onze Lieve Heer eieren heeft gelegd dus heeft hij een kip geschapen.

1) Tribuut

Verwijst naar het belastingsysteem dat door de Azteken gebruikt werd om hun staat te onderhouden. Een heffing in alle regio's onder hun controle en vastgelegd in codices, diende om de edelen, militairen en priesters te betalen, maar ook om de gebouwen van Tenochtitlan te financieren. Gevonden op <http://www.encyclo.nl/aangedragen.php>

Zondag 9 juni 2013 Blagaj- Zaostrog, 92 km.

Onderweg

Onderweg

Zondag 9 juni 2013 Blagaj- Zaostrog, 92 km.

Camping Viter, met op de achtergrond de toren van het klooster St. Mary

Straatje voor de camping

Maandag en dinsdag 10 en 11 juni 2013, typische rustdagen. Camping KN 402, - drie nachten

Over deze beide dagen is niet veel te vertellen door ons, behalve dat op maandag 10 juni onze oudste kleinzoon dertien jaar is geworden. Vroeg in de morgen om half acht hebben we hem gebeld en gefeliciteerd. Het bekende; een cadeau houd je nog van ons tegood enz. dat hoort natuurlijk bij het felicitatiegesprek. Op maandag is de caravan schoon gemaakt en er is gewassen door Marga. Natuurlijk hebben we boodschappen gedaan en hebben Kroatische Kuna's gepind want hier op de camping kun je niet pinnen. Verder heb ik de fietsen in onderhoud gehad. Het begon met mijn achter derailleur en het eindigde er mee dat ik Marga haar fiets bij overal waar ik dat kon heb gesmeerd met olie uit een spuitbus.

Toen we zaten te koffie drinken, op onze luie stoelen en onder de luifel kwam er een vrouw langs die fruit verkocht. Verse aardbeien, kersen en perziken net van struik en bomen geplukt. Wij kochten een doosje aardbeien en een doosje perziken. De smaak van de aardbeien die was buitengewoon misschien moeten we ze uitmuntend noemen. Ze kwamen immers vers van het land. De perziken hebben nog enige tijd nodig om te rijpen. Bijzonder was dat de vrouw de blauwe plastic doosjes weer mee terug nam.

Luieren lezen, internetten en e-mails beantwoorden waren zaken die gedaan zijn. Veel anders kon niet want het weer werkte niet echt mee er stond een koude noorderwind. Je moest echt uit de wind en in de zon om aangenaam buiten te kunnen zijn. Buiten zijn is volgens ons de essentie van met de caravan op stap zijn, dit belangrijk onderdeel van kamperen is niet erg fijn deze dag. Om de verjaardag van onze oudste kleinzoon te vieren zijn we naar op het oog een keurig restaurant gegaan. De kwaliteit van het eten was minder dan we hadden gehoopt. Het was allemaal veel te zout. Niet dat we daar over hebben ingezet want we hebben heerlijk herinneringen opgehaald over onze zes kleinkinderen. De avond is omgevlogen, mogen we stellen.

Vandaag, dinsdag, was het weer aangenaam al moest je wel uit de schaduw blijven. Hier hebben we van geprofiteerd. Aan het eind van de middag zijn we op een terrasje gaan zitten voor de camping met uitzicht op zee en hebben daar wat gedronken. We hebben een kleine karbonade gegeten met broccoli. Het vlees heb ik aangebraden in de koekenpan en laten garen op lage temperatuur in ons oventje. Broccoli was beetgaar en gekookt met weinig zout. Ons oordeel, dit smaakte ons wel zo goed als in het restaurant.

Op deze camping staan houten chalets die worden verhuurd. Nu wij er zijn worden ze bewoond door groepen jongelui tussen de vijftien en twintig jaren oud. Wij hadden verwacht dat we wel enige overlast zouden ondervinden van deze groepen. Tot op dit moment hebben we totaal geen enkel overlast van ze gehad. Een bravo voor deze Kroatische jongeren.

Vanavond hebben we een heerlijke wandeling gemaakt over wat we met een beetje fantasie wel de Boulevard kunnen noemen van Zaostrog. We liepen langs de stalletjes en restaurants er waren vanavond meer mensen op het been dan gisteren.

Het leuke van deze camping was dat de gasten uit alle windstreken komen van Europa. Veel Nederlanders staan hier een leuk stel uit Havelte, die staan hier vlak bij ons. Dan een echtpaar dat een nicht hebben wonen in Oostwold. Hij noemde het dorp waar zij woont consequent naar een straat in Oostwold, genaamd Goldhoorn. Het was mij niet helemaal duidelijk op welke boerderij zij daar woont. Ik heb hem mijn fotoboek over Oostwold laten zien die ik het afgelopen jaar heb uitgegeven. Toen nog vroeg ik mij af, of hij, of ik, het bij het juiste eind had. Later heb ik het uitgezocht via internet en wat bleek, ik had hem de juiste boerderij aangewezen.

Achter ons staan mensen uit Maagdenburg, dat ligt in het oosten van Duistland. Daar heerst watersnood, hun zoon is opgeroepen om zandzakken te helpen te plaatsen langs de oevers van de Elbe. Deze mensen kenden de camping van Plötsky niet waar wij stonden toen we naar de Oekraïne gingen. Plötsky en Maagdenburg liggen niet zo ver uit elkaar, hooguit dertig kilometer.

Maandag en dinsdag 10 en 11 juni 2013, typische rustdagen.

Een zeshonderd jaar oude eikenboom op de camping

Zaostrog aan zee

Maandag en dinsdag 10 en 11 juni 2013, typische rustdagen.

Kerk met klooster st. Mary naast de camping

Strand gezien vanaf de pier

Woensdag 12 juni 2013 Zaostrog-Stobreč/Split, 88 km.

Vertrek: 09.50 uur, aankomst: 12.00. Temp: 23-29 gr. zon, veel wind (Bora). Camping Split. € 16, -. Wi-Fi gratis

Vanmorgen rond de klok van zessen werden we wakker van hevige wind vlagen die door de zeshonderd jaar oude eik gierde. Het ergste was dat er hevige rukwinden tussen zaten. Het gevolg was dat we vandaag wat vroeg wilden vertrekken om vanmiddag Split te kunnen bekijken. Door deze harde wind, waarvan we later hoorden dat het de Bora was, vonden we het niet vertrouwd dat we gingen rijden. Laten we eerst maar eens rustig koffie drinken en dan zien we wel weer, was onze gedachte. Dit hebben we ook gedaan, alles stond klaar voor vertrek, alleen even aankoppelen en we konden wegrijden.

Het eerste wat we gedaan hebben, toen we tegen tien uur zijn gaan rijden, is lekkere broodjes kopen bij de bakker om de hoek. Die zijn vooral lekker wanneer ze worden warm gemaakt in ons oventje. Hier op deze camping stond het oventje eerder gebruiksklaar dan dat ik klaar was met de caravan te plaatsen.

De reis hiernaar toe ging over de kustweg waar op verschillende plekken wordt gewerkt en het verkeer over één rijbaan wordt geleid. Normaal is dat vervelend, wij Nederlanders houden er niet van om te moeten wachten in het verkeer. Deze keer had ik daar geen enkel probleem mee, ik vond het zelfs fijn! Dit kwam omdat ik dan de gelegenheid had om rustig rond te kijken. Want de reis hiernaar toe was geweldig gevarieerd. Dan zag je zee vervolgens bergen met vaak mooie bossen of wat te denken van de vele leuke dorpen waar we doorkwamen.

Wat ik normaal ook niet leuk vind in het verkeer is, wanneer iemand het verkeer ophoudt. Vandaag hadden wij er zo een voor ons gehad, die kwam uit Oekraïne. Ja en dat weten wij uit eigen ervaring. Wanneer je daar ook maar een ietsje te hard rijdt dan kost je dat een bekeuring.

Hier in Kroatië is het probleem dat verkeersborden langs de weg elkaar soms tegenspreken. Het beste voorbeeld is dat er een verbodsbord langs de weg staat met het getal 30, het twee bord daar staat op 70 en het derde bord daar staat op 50 dit terwijl de eerste en het laatste bord nog geen honderd meter uit elkaar staan. Zo zijn hier ook borden met het getal 20 er op, er volgde geen einde 20 km en er was geen zijweg te bekenen die het verbod zouden opheffen. De Oekraïner hield zich keurig aan de voorgeschreven snelheid. Het gevolg was dat er file achter hem kwam te rijden die erg lang was.

We staan nu op een camping in Stobreč dit is een stadje dat is gelegen op een schiereiland ten oosten van Split. Deze plaats is gebouwd op de fundamenteën van het antieke Romeinse Epetion (bij de riviermond van de Žrnovnica). Deze camping bevindt zich zeven kilometer van het Paleis van Diocletianus en maakt tegenwoordig deel uit van de stad Split. Vlakbij Stobreč bevinden zich de eilanden Brač en Šolta die zich prima lenen voor een excursie, evenals de berg Mosor. Wij geloven dit wel en gaan alleen de oude stad in Split bekijken.

Er zijn verschillende restaurants die traditionele Dalmatische gerechten en dranken serveren. Gedurende de zomer zijn de stranden van Stobreč populair. Tevens organiseert de plaats een aantal culturele festiviteiten. Hiervoor kunnen we ook in Split terecht, 'Splitsko ljeto' is het grootste evenement. Het terrein naast de mond van de rivier Žrnovnica (waar de camping zich nu bevindt) werd gevormd door constante aanvoer van zand vanuit de bergen in de zee.

Vanmiddag rond twee uur hebben we besloten om vandaag niet meer naar de oude stad van Split te gaan. We zijn wat tijd nodig om te wennen aan de opgelopen temperatuur die gestegen is tot de voor ons zinderende hitte van negenentwintig graden. We gaan morgenvroeg in de frisse ochtend koelte naar Split om dan te genieten van deze Dalmatische stad.

Woensdag 12 juni 2013 Zaostrog-Stobec/Split, 88 km.

Ons uitzicht vanaf de camping

Enorme stuk van een boom op het strand

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

Meeuwen voor de kust van de camping

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

Foto gemaakt vanaf de camping van Stobreč

De haven van Stobeč

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

We waren vanmorgen voor negen uur in Split. De auto konden we parkeren vlak voor de grote bezienswaardigheid van deze stad, het paleis. Het hart van Split wordt gevormd door het paleis van Diocletianus. De Romeinse keizer Diocletianus beval omstreeks het jaar 300 tot de bouw van dit paleis. Deze gebeurtenis wordt meestal beschouwd als het begin van het bestaan van de stad Split. Split ligt in het zuiden van Kroatië in de streek Dalmatië. De stad ligt aan de Adriatische Zee. Het centrum van Split wordt gevormd door het oude paleis, waarin huizen, winkels, markten, paleizen en kerken zijn gevestigd. Het stadsbeeld wordt gedomineerd door de Kathedraal van Sint-Domnius, genoemd naar Domnius, de beschermheilige van de stad. Hoewel Split altijd de grootste en belangrijkste stad van Dalmatië was, is het toch nooit de hoofdstad van die regio geweest.

De belangrijkste industrie in Split is het toerisme daarnaast ook visserij, wijn en chemische industrie. Het is ook een belangrijk verkeersknooppunt voor Dalmatië, doordat veel van de Dalmatische eilanden uitsluitend vanuit de haven van Split bereikbaar zijn.

Vanaf 1420 behoorde Split tot Venetië, en in 1797 viel het toe aan Oostenrijk-Hongarije. In 1918, na de Eerste Wereldoorlog, viel Oostenrijk-Hongarije uiteen en ging Split met Dalmatië horen bij het Koninkrijk van Serviërs, Kroaten en Slovenen dat toen werd opgericht. Dit koninkrijk ging in 1929 Joegoslavië heten. Gedurende de jaren 1941 - 1943 maakte Split deel uit van Italië, maar na de Tweede Wereldoorlog kwam het weer in bezit van Joegoslavië. Het Archeologisch Museum van Split is het oudste van Kroatië, het werd gesticht in 1820. Er een uitgebreide verzameling voorwerpen uit de prehistorie. De kathedraal van Sint Duje, of Sint Domnius, was oorspronkelijk het mausoleum van Diocletianus en ligt binnen de grenzen van zijn paleis. De kathedraal werd gebouwd door Filotas en in de zevende eeuw ingezegend. De heuvel Marjan is een beschermd natuurgebied. Vanaf de top heb je een prachtig uitzicht. De stad hebben we bekeken. Veel mooie gebouwen, winkeltjes en natuurlijk hebben we de markt bezocht. Daar vonden we een oude boer met een kraampje waar weinig op lag voor de verkoop. Wat ons bij die boer opviel was de kwaliteit van zijn producten. De wortelen die hij had liggen hadden nog twee peentjes. Ze zagen er net zo uit dan de wortelen uit de tuin van opa Stek. Dit zie je niet meer in de supermarkten of op de markten in Nederland, dit was nostalgie in de meest pure vorm. We hebben er van genoten. Het is bijna twaalf uur en wij zijn net terug uit de stad en ik heb Marga voorgesteld om een glaasje koele witte wijn te drinken. Niet omdat we behoefte hebben aan alcohol, we zijn geen alcoholisten, nee wij drinken dat omdat het heet wordt vanmiddag het is nu al zevenentwintig graden. We drinken dus wijn, voor de goede verstaanders onder ons, als medicijn tegen de warmte. Een koel glas witte wijn helpt daar goed tegen, een jarenlange ervaring met vakantie hitte in bijvoorbeeld Zuid-Frankrijk heeft ons dat geleerd. Marga heeft er nog een lepel bij gegeven om de medicijn in te nemen. Straks eten we lekkere broodjes die we mee hebben genomen uit Split. Met bacon en kaas, ham met van alles en nog wat er op en dan nog iets dat noem ik een rommelbroodje met veel vissoorten. Het ziet er geweldig mooi en lekker uit. Bij het verwarmen van deze broodjes kwamen er heerlijke geuren uit het oventje. Het water liep ons in de mond.

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

Restanten van het paleis voor de Kathedraal

Een straat in de stad

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

De markt van Split in beeld

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

Dit het standbeeld is van Gregorius van Nin, wie zijn teen aanraakt zal zijn "wens" in vervulling zien gaan.

Achtermuur van het paleis

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

Een pleintje in Zadar

Plein vlak bij de poort naar de haven.

Donderdag 13 juni 2013 Stobeč, bezichtiging Split.

Boulevard bij de haven

De haven met de veerponten

Vrijdag 14 juni 2013 Stobreč/Split-Zaton, 174 km.

Vertrek: 08,45 uur, aankomst: 12.20. Temp: 24-29 gr. zon. Camping Holyday Resort Zaton, 6 nachten KN 820,72.Brandstof: 42 liter, KN 428,57. Wi-Fi gratis twee uren per dag.

Het weg rijden vandaag van de camping en door Split dat liep vandaag als gedroomd. We hadden een behoorlijk snelle afhandeling op het kantoor van de camping. Het verkeer in de stad was rustig te noemen, we konden steeds doorrijden. Een paar keer moesten we langzamer rijden omdat er verkeer voor ons zat op de weg dat niet opschoten. Het ergst was een camper van een Belgische eigenaar die reed steeds veertig km p/u waar tachtig was toegestaan.

We willen graag veel zien, één een dergelijke plek is Šibenik is een stad aan de Adriatische kust van Kroatië, ongeveer 300 kilometer ten zuiden van Zagreb. De stad is de hoofdstad van de provincie Šibenik-Knin. In tegenstelling tot andere steden aan de kust die zijn gesticht door Illyriërs, Grieken en Romeinen, is Šibenik een van de oudste steden gesticht door de lokale Kroaten. Vanuit de baai van Šibenik, die 10 kilometer lang en 300 tot 1200 meter breed is, komt men op open zee en in het eilandengebied via een smal en kronkelig kanaal. In de stad staat de St. Jacobuskathedraal, die deel uit maakt van de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Šibenik werd voor het eerst vermeld in 1066 op een kaart van Koning Petar Krešimir IV. Šibenik verkreeg stadsrechten en een eigen diocesis in 1298. Al sinds de stichting van de stad heeft het een belangrijke militaire en strategische functie gehad. Deze stad hebben wij niet bekeken, omdat de eerste afslag niet in konden vanwege een wegversperring en tweede afslag die waren we eerder gepasseerd dan we in de gaten hadden. Pech, het is niet anders. Langs de stad Zadar zijn we gereden en daar willen we beslist naartoe. Zadar heeft een lange en bewogen geschiedenis, waarin het behalve Kroatisch ook Romeins, Byzantijns, Hongaars, Venetiaans, Frans, Oostenrijks en Italiaans is geweest. Lange tijd is de stad bekend geweest onder haar Italiaanse naam *Zara*. Na de Vrede van Campo Formio (1797) kwam de stad onder het bestuur van het Keizerrijk Oostenrijk, net als de rest van Kroatië. Vanaf 1806 kwam het onder bestuur van het Koninkrijk Italië en later van de Illyrische Provincies die weer bestuurd werden door Napoleon Bonaparte. Na 1813 kwam de stad weer onder Oostenrijks bestuur en werd het de hoofdstad van het afhankelijke Koninkrijk Dalmatië.

De stad had echter een grote Italiaanse bevolking en in de loop van de 19e eeuw zou de roep om aansluiting bij Italië dan ook steeds sterker worden wat tot spanningen in de stad leidde.

In 1920 was het zover. In het Verdrag van Rapallo werd bepaald dat de stad, samen met enkele eilanden aan Italië zou worden toegekend. Na de Tweede Wereldoorlog, waarin de stad werd gebombardeerd, vluchtten de Italiaanse inwoners naar Italië en in 1947 werd Zadar toegevoegd aan de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië. In 1991 braken er anti-Servische rellen uit in de stad en tijdens de Kroatische Onafhankelijkheidsoorlog werd Zadar meerdere malen onder vuur genomen. Sinds 2002 heeft de stad een universiteit.

De stad is rijk aan historische bouwwerken. Langs het centrum loopt de boulevard *Riva Nova* die eindigt bij twee kunstwerken van Nikola Bašić: de *Zonnegroet*, een grote cirkel die overdag opklaart d.m.v. driehonderd zonnecellen en 's avonds gekleurd licht geeft, en het *Zeeorgel* dat geluid maakt op het ritme van de branding. In het centrum is de Sint-Anastasia kathedraal te vinden, een Romeins forum en de centrale winkelstraat *Široka ulica*. Deze wordt in de volksmond *Kalelarga* (Lange straat) genoemd. De Sint-Donatuskerk is een ronde kerk uit de negende eeuw in pre-romaanse architectuur. Bij de kerk wordt elke zomer een muziekfestival gehouden. In de stadsmuur is een Venetiaanse stadspoort te vinden uit 1543 waarin de Leeuw van Sint Marcus afgebeeld staat. Buiten de stad is een vijftiende eeuwse citadel te vinden.

We kwamen hier wat later aan bij de camping dan dat we hadden uitgerekend onderweg, het duurde allemaal wat langer. We hebben nog gewinkeld in Vodice bij een winkel van Lidl. Dat neemt ook wat tijd. De reis van vandaag was vooral in het eerste gedeelte erg mooi, met veel interessante vergezichten. Het tweede gedeelte was niet erg interessant het is op dat gedeelte vlakker en daardoor is minder variatie.

Onze goede 'oude' vriend Henk stond ons op te wachten bij de receptie van de camping. Hij had in overleg met Henny een prima plek voor ons gereserveerd, wij kwamen pal naast hen te staan.

Na een zeer hartelijke begroeting hebben eerst we een tijd lang bij elkaar gezeten en hebben we elkaar bijgepraat over de wederzijdse vakantie belevenissen. Daarna hebben wij onze fietsen gepakt en hebben uitgebreid de camping verkend.

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

receptiegebouw Holyday Resort Zaton

Ons uitzicht, het toiletgebouw

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton.

Kinderen aan het spelen

De appartementen van de camping

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton.

Zwembad

Winkelcentrum op de camping

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton.

Strand

Camping Zaton

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

Terwijl ik rustig zittend in mijn stoel voor de caravan, vanuit de schaduw onder de prachtige bomen, om mij heen zat te kijken, naar de mensen die over de grote straat op de camping liepen, kwam een Duits jongetje naar mij toe, hij zei: "Hallo". Ik begroette hem ook met: "Hallo". Vervolgens zei hij tegen mij: "Een kleine caravan is een wonder op wielen". Ik begon te lachen en heb hem gezegd dat hij dit heel goed zag. Hierna ging hij snel weer weg op zijn fietsje. Ik bleef met een glimlach om mijn mond achter.

Een paar dagen later kwam een vrouw uit Karintië ons vertellen dat zij onze caravan bewonderde en spraken er lovende woorden over. Zij keek net als wij vaak met stomme verbazing naar de grote caravans en campers waar werkelijk alle moderne voorzieningen die er vandaag beschikbaar zijn in zit. Wij hebben bijvoorbeeld een nieuwe camper gezien waar ongeveer alles elektrisch ging tot en met de grote laden die onder de camper zitten.

Met een druk op de knop werd deze camper horizontaal gezet. De in de zijkant geïntegreerde luifel werd elektrisch uitgedraaid evenals de steunen aan het eind. De televisieantenne zoekt zelf de satelliet voor ontvangst. De gordijn gingen tegelijkertijd dicht, dus dat zal ook wel elektrisch gaan. Met een druk op de knop opende hij een lade en daar haalde hij een houten hamer, scheerlijnen en haringen uit. Het verwonderde ons dat men het slaan van haringen in de grond nog met de hand moet doen.

Wat hebben we deze dagen verder gedaan? Veel met medekampeers gesproken, in het Nederlands, Duits, Engels en ook een keer in het Frans. Toen ging het ook over onze Eriba caravan deze mevrouw en mijnheer hadden er een gehad en reden nu met een camper. Zondagavond hebben we samen met Henny en Henk een pizza gegeten in een van vele restaurants van de camping. Een mooi besluit van ons samen zijn op de camping. Na afloop hebben we er samen nog eentje op gedronken, alleen voor de gezelligheid.

Vermaak bij het strand

Bloemen bij een toiletgebouw

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

Zo tref je Henk vaak aan op een camping

Parkeerplaats bij de luxe bungalows

De luxe bungalows

Maandag 17 juni 2013 Bezoek aan Nin

Henk en Henny zijn vanmorgen vroeg vertrokken naar een camping bij Pula in Istrië. Net nu het hier lekker vakantieweer begint te worden. Wij nemen het er van, na de koffie hebben we de fietsen gepakt en zijn via de achteruitgang van de camping naar Nin gereden. Dit dorpje ligt op hooguit twee kilometer van die uitgang. Het is een klein dorpje zo op het eerste oog stelt het weinig voor. Gelukkig voor de middenstand ligt de camping vlakbij en daar profiteren ze daarvan. Bovendien is er ook iets bijzonders te zien. Dat is een Romeinse tempel opgraving, gedeeltelijk gerestaureerd en niet al te groot wat ze opgegraven hebben. De stad Nin is interessant door haar rijke en tumultueuze verleden en door de bijzondere ligging. Het historische centrum van Nin, is gelegen op een eilandje van vijfhonderd meter in diameter. Het is gelegen in een unieke lagune aan de oostkust van de Adriatische zee, met acht km lange zandstranden die gezien worden als de mooiste stranden in Kroatië.

De oude vestingstad Nin is verbonden met het vasteland door twee stenen bruggen uit de zestiende eeuw. De bijzondere strategische ligging en vruchtbare omgeving hebben lang geleden van Nin een stedelijk centrum gevormd. Het natuurlijk erfgoed, naast mooie zandstranden en de zoutpannen omvat ook de grootste geneeskrachtige modder plaats (peloid) in Kroatië. Deze modder wordt gebruikt bij de behandeling van reumatische aandoeningen, locomotorisch systeem problemen, onvruchtbaarheid en verschillende huidaandoeningen. Therapie is in deze natuurlijke omgeving meer dan veertig jaar een fenomeen.

In Nin is de ontwikkeling van het toerisme begonnen op basis van medisch toerisme, dankzij de geneeskrachtige modder. De Nin zoutpannen park produceert zout op een natuurlijke manier door de invloed van de zon en wind. Toeristische bezoeken van de zoutpannen worden er iedere dag georganiseerd en zout souvenirs kunnen worden aangeschaft. Het zoutpannen park bij Nin is een oase voor vele vogels, waar twee bedreigde soorten voorkomen: de endemische zwart-geveugelde Stilt en Morski Kulik.

Na wat rond kijken vanaf de fiets besluiten we om terug te keren naar de camping. Daar zijn we in de middag naar het strand gegaan en zijn gaan liggen op een strandstoel hiervoor moesten we twintig Kuna betalen. We lagen in de schaduw en de temperatuur is vandaag zesentwintig graden geworden. Met het avondeten waren we gemakkelijk klaar, we hebben de BBQ aangestoken. Een goed stukje vlees, wat groenten en een lekker glaasje erbij

In loop van de avond krijgen we contact via Skype met Henny en Henk in Pula. De moderne techniek staat voor niets, beeldtelefoon op de camping, het kan allemaal tegenwoordig! Zij vertelden hoe mooi hun reis van vandaag was verlopen.

Na dit gesprek hebben we onze fietsen gepakt en zijn over de camping gefietst. Fietsen over de camping dat is iets wat hier goed kan. Dit resort heeft een oppervlakte van honderd hectare, het ligt naast een prachtige baai (Zaton betekent baai in het Kroatisch) in een volledig natuurlijke omgeving. Rijke vegetatie van het gebied, natuurlijke bossen, goed onderhouden parken en prachtig ontworpen tuinen bij de campinggebouwen vormen een oase van uitzonderlijke schoonheid. De boomkruinen zorgen voor een ideale temperatuur, ze produceren zuurstof, zorgen voor een natuurlijke airconditioning en vullen onze leefomgeving met lucht. De essentiële oliën, geuren en kleuren van mediterrane planten hebben een gunstig effect op onze menselijke gezondheid, helpen ontspannen en het herstellen van vitale energie. Dit staat op hun website en dit laatste hebben wij nodig als bejaarden van over de zeventig!

Terug voor de caravan heb ik het gevoel dat ik een geluksvogel ben, dat ik dit allemaal mag zien en beleven. Samen met dit gelukzalig gevoel bekruipt mij het gevoel dat ik wat last krijg van vakantiegekte. Dat is altijd lastig, na een periode van vakantiegekte doe ik vaak leuke dingen. Deze keer? Ik dommelde in en droomde: *In de vroege ochtend heb ik weer dat houten hoofd, dat gevoel dat ze boven in mijn schedel vaste vloerbedekking aan het leggen zijn. Mijn tong ligt als een winterjas tegen de open wond van mijn verhemelte. Ik doe de gordijnen open. Prompt brandt het daglicht in mijn ziel, de zon snijdt als een scherpe gekartelde zaag dwars door het dunne triplex van mijn zelfrespect.*

Ik zie de lege flessen van de vorige avond: als soldaten van het bezettingsleger van zijn eigen verwoeste leven strak in het gelid staan. Ook ik, was ooit een kind dat speelde met een bal. Geboren uit een moeder die nu met betraande ogen haar hoofd afwendt, wanneer ze haar zoon ziet. Haar zoon die niet meer is dan in een hoek geworpen pleister, op een wond die nooit heeft kunnen helen. (zeer vrij naar: Herman Koch).

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton.

Romeinse tempel in Nin

De dorpsstraat in Nin

Dinsdag 18 juni 2013

Vanmorgen zijn we gestart om naar Zadar te gaan, maar we zijn er niet gekomen. Oorzaak een plotseling opkomende buikgriep. Dit betekend dat we er een zeer rustige dag van hebben gemaakt. Bovendien was dit beslist geen straf want de temperatuur was achtentwintig graden onder de bomen.

Vanmiddag heb ik de fiets gepakt en ben op zoek gegaan naar plaatjes van de camping die ik graag wilde fotograferen. Om deze reden kwam ik de hele camping over. Ik ontdekte enkele oude gebouwen die nog stammen uit de communistische tijd. Eind van de jaren tachtig waren we in Poreč in Istrië op een camping waar vergelijkbare gebouwen stonden. Ook was ik bij de luxe appartementen, die lijken mij aardig vol toe, ook gezien de geweldige aantallen geparkeerde auto's daar. Verder viel op hoe goed of deze camping is onderhouden.

Hier schuin achter ons stonden Belgen met wie wij bijna geen contact mee hebben gehad. Op een bepaald moment vlak na het eten kwam die Belgische mijnheer naar ons toe en bracht ons een pak spinazie en een pakje visburgers met de vraag of wij dat wilden hebben want ze wilden dit niet meenemen in de diepvries naar hun land. Onder dank hebben we dit aanvaard.

Luxe appartementen op deze camping

De omgeving van de appartementen

Het landschap bij deze camping

Woensdag 19 juni 2013 Bezoek aan Zadar

Vanmorgen hebben we Zadar bezocht. Het is gemakkelijk om de bezienswaardigheden van Zadar als goed te waarderen, aangezien het historische centrum gelegen is in een compact voetgangersgebied dat perfect te voet te verkennen is. Terwijl onze wandeling rond de muren van Zadar ons een levendig gevoel gaf van de geschiedenis van Zadar.

De muren rond de stad werden gebouwd door de Venetianen in de 16e eeuw als een verdediging tegen de Turken, daarna werden de muren versterkt aan het einde van de 19e en het begin van de 20e eeuw. Het oudste deel van de muur is aan de oostelijke zijde gelegen waar een loopbrug de oude stad verbindt met de nieuwere delen. Tegenover de loopbrug zijn vier middeleeuwse poorten gelegen gebouwd door de bekende architect Michele Sanmicheli. Bij de 16e eeuwse Havenpoort bevindt zich een reliëf van de heilige Chryshogonus op een paard en de leeuw van San Marco, het symbool van Venetië.

Terug in de tegenovergestelde richting komt men aan bij de Trg 5 Bunara (Plein van de 5 waterputten), gelegen onder een middeleeuwse toren Bablja Kula, die ooit Zadar voorzagen van water. Verder wandelend langs de kade, komt men bij de prachtig versierde Stadspoort met een andere Venetiaanse leeuw en diverse wapenschilden.

De westelijke kade langs de Obala Kresimira IV, met bomen omzoomde boulevard heeft prachtige picknickplaatsen. Het was hier dat Alfred Hitchcock ooit heeft opgemerkt dat Zadar's zonsondergangen behoorden tot de mooiste in de wereld. Daar heeft Alfred gelijk in want dat is ons ook opgevallen tijdens een fietstochtje over de camping.

De ronde Sv. Donat pre-Romaanse kerk dateert uit de negende eeuw en is uitgegroeid tot een symbool van Zadar. De kerk is een van de mooiste voorbeelden van Byzantijnse bouwkunst in Dalmatië. Het is in het begin van de negende eeuw gebouwd op het plaveisel van het Romeinse forum. De kerk is grotendeels leeg van binnen, maar door de uitstekende akoestiek worden er regelmatig concerten gegeven.

Het Forum Romanum ligt recht tegenover de kerk van Sv. Donat daar zijn de overblijfselen van het Romeins forum uit de eerste eeuw v. Chr. De zuil aan de noordwestkant genaamd de "eerste pijler van de Schande" is gemakkelijk op te merken. Het was een schandpaal waar mensen werden vastgeketend en vernederd in de Middeleeuwen. Sint Anastasia's Kathedraal (Katedrala Sv. Stosije) Het is de grootste kathedraal in Dalmatië, voornamelijk bebouwd in de twaalfde eeuw op de plaats van een vroegchristelijke kerk. De gevel is versierd met rijen van blinde arcades waarin de drie-gangen-structuur stress. Het grote roosvenster is romaans en het kleinere bovenste venster is het in de gotische stijl gebouwd. De relikwieën van Sint Anastasia liggen in een marmeren sarcofaag op het altaar in de linker apsis. Het hart van de middeleeuwse stad is het, Plein van het volk, plaats van politieke debatten en het zakendistrict. Tegenwoordig is het plein nog steeds het middelpunt van het openbare leven. Het stadhuis uit 1938 is gelegen aan dit plein, evenals de stadsloggia van Michele Sanmichele uit 1565. Kerk van Sint Simeon (Crkva Sv. Sime) De kerk werd genoemd voor de eerste keer in 1190, maar het grootste gedeelte dateert uit de zestiende en zeventiende eeuw. De gevel werd voltooid in 1632 en de klokkentoren dateert uit 1707.

Onze ervaring is dat je hier er heerlijk kunt ronddwalen in deze stad. We hebben volop genoten van de vele bezienswaardigheden, jammer dat er zo nu en dan in verschillende straatjes gebouwen zijn uit de communistische tijd die niet altijd harmoniëren met de omgeving. We hebben lekker lang op een terrasje gezeten op een van de vele pleinen in Zadar dat was genieten. Dat we op dit terrasje zijn gaan zitten had als oorzaak dat de temperatuur opgelopen was tot bij de dertig graden en er was weinig wind. Transpireren dat hoort bij een wandeling door een stad, het aanvullen van het verloren gegane vocht is daar een onverbrekelijk onderdeel van. Dus hebben wij zitten te genieten van het drankje en hebben bedacht dat Zadar een bezoek beslist waard.

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

Loopbrug naar de stad historische Zadar

Kerk in het centrum van Zadar

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

De kerk van Sint Donat

Romeinse opgravingen vlak naast de St. Donat

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

de gladde straten van Zadar

14 tot 20 juni 2013 verblijf Holyday Resort Zaton

De Kapiteins toren.

De kerk van Sint Simeon

Donderdag 20 juni 2013 Zaton-Novalja, 122 km.

Vertrek: 9.00 uur, aankomst: 12.10. Temp: 25-32 gr. zon. Camping Strasko. Brandstof: 42 liter €KN. 428,57Wi-Fi gratis 24 uur per dag

Vanmorgen hebben we afscheid genomen van Holyday Resort Zaton. Aan deze camping zullen we altijd met plezier terug denken. Natuurlijk omdat we hier bijna een week lang hebben gestaan en onze goede vrienden Henk en Henny daar weer hebben ontmoet. Ook aan de vele andere aardige contacten met mensen die daar ook hen vakantie vierden hebben we goede herinneringen aan. Vakantie vieren dat was wat je van de gezichten zag afstralen. Mensen die daar ook volop genoten van de geweldige outillage van deze camping. Vooral willen we noemen de prefect schoongemaakte toiletgebouwen. Niets dan lof hebben we hier over. Zo waren we druk bezig, aan het begin van onze reis vandaag, de afgelopen dagen door te nemen. Op een verkeersbord vlak voor Nin stonden twee plaatsen namelijk Vir en Pag wij waren in de veronderstelling dat deze plaatsen op één eiland liggen. Fout helemaal fout. Ik reed richting Vir via een mooie weg en vervolgens over een brug waarna we op een bord lazen dat we zeer welkom waren op VIR! De brede weg ging vervolgens over in een smallere weg. Deze smallere weg ging over in een macadamweg en die op haar beurt weer over ging in een zeer smal weggetje.

Vragen aan een vriendelijke meneer en zijn zes kinderen leerde ons dat wij op het eiland Vir waren en niet onderweg naar het eiland Pag!!! Deze vriendelijke meneer sprak prima Engels en gaf ons een gedetailleerde routekaart mee waardoor we spoedig de weg vonden naar Pag. Deze omweg was bijna veertig kilometer lang. Vir, is een eiland gelegen in de Adriatische Zee in het noorden van Dalmatië. Het eiland ligt dicht bij de stad Nin, en is circa 30 minuten rijden per auto verwijderd van de stad Zadar. Het eiland was vroeger een schiereiland, maar is tijdens het bewind van Oostenrijk-Hongarije is het tot een eiland gemaakt doordat er een (ondiep) kanaal is gegraven bij de plaats Privlaka. Het kanaal is gegraven om zo kleine boten doorgang te bieden. In de jaren zeventig van de twintigste eeuw is er een brug gebouwd waarmee het eiland weer verbonden is met het vasteland. De brug wordt ondersteund door elf pilaren.

Het duurde maar kort of we wisten weer de weg niet, in NIN, vlakbij de achteringang van de camping. Nergens stond een bord dat ons naar Pag verwees. Hulp voor ons kwam van een wegwerker die goed Engels sprak en hij die hielp ons op weg.

Het eiland Pag doet denken aan een soort van maanlandschap met een stenige ondergrond met daarop olijfbomen. Het eiland wordt omringd door zeer helder zeewater en heeft vele baaien met stranden. Toen we aankwamen rijden zagen we licht grijze rotsen opsteken uit zee op een manier die we niet eerder hadden gezien. Aan deze oostkant van het eiland heeft Pag met de *Paški most* een vaste oeververbinding met het vasteland. De hoofdplaats van Pag heet eveneens Pag en ligt aan de Baai van Pag (*Paški zaljev*), de grote inham die aan de oostkant in verbinding staat met het Velebitkanaal. Hier reden we over een dijk en beklommen de andere kant van het eiland een even desolate maanlandschap. Verschillende haarspeldbochten en pittige klimmen van 9% brachten ons op een parkeerplaats boven Pag. Een geweldig uitzicht hadden we daar op de stad. Van daar zijn we langs de kust naar hier gereden, op het laatst was het even zoeken naar deze camping maar die hadden we redelijk snel gevonden. De bewegwijzering naar deze camping was matig naar onze mening.

Vanuit Žigljen is er een veerdienst op Prizna. Bij het strand Zrće bij Novalja zijn verschillende discotheken: dit door jongeren 's zomers druk bezochte deel van Pag staat bekend als het Ibiza van Kroatië. Zoutwinning is een belangrijke inkomstenbron van Pag. Solana Pag is de voornaamste zoutproducent van Kroatië. Het eiland is bovendien befaamd om zijn schapenkaas, *paški sir*: Pag telt ruim 40.000 schapen. De bekendste wijn van Pag is de *žutica*, een witte wijn die wordt gemaakt van het autochtone druivenras Gegić.

Op vele plaatsen zagen we muurtjes van los gestapelde veldkeien, die min of meer karakteristiek zijn voor deze omgeving. Vaak zijn ze keurig in vierkanten of rechthoeken neergelegd wat in het landschap een bijzonder effect geeft.

Vanmiddag hebben we op onze stoelen bij het strand gezeten, op een grasveld in de schaduw. Het gras wordt iedere nacht besproeid. Vanavond hebben we over de camping gefietst. Deze camping is nog veel groter dan die in Zaton. Hier zijn bijna negentienhonderd plaatsen voor caravans en bungalows. Op ons plekje bij de caravan merk je daar eigenlijk niets van. Het voordeel van deze grote van een camping is dat er werkelijk alle voorzieningen zijn die je maar wenst. Het leukste is dat er een supermarkt is, Konzum, die tegen normale prijzen verkoopt. De straten zijn breed en voorzien van gele, rode en blauwe strepen die aangeven waar heen je gaat erg gemakkelijk. De toiletgebouwen zijn ook hier erg modern en werkelijk super schoon.

Donderdag 20 juni 2013 Zaton-Novalja, 122 km.

Kerk op een heuvel

Het eiland Pag

Het eiland Pag

Donderdag 20 juni 2013 Zaton-Novalja, 122 km.

Het eiland Pag

De stad Pag, de achterste dijk, rechts, daar reden we over

Vrijdag 21 juni 2013 Novalja, vakantiedag

We hebben nu vakantie om uit te rusten van de vakantie!!! Dan is het volgens ons een eerste vereiste om 's morgens laat niet te vroeg op te staan en dus lang uit te slapen. Niets van dit alles is ons vanmorgen gelukt. Om zeven uur waren onze achterburen druk bezig om hun combinatie rijklaar te maken. Ze waren erg stil wanneer ze spraken deden ze dat fluisterend. Maar toch hoor je wat en wij werden er beiden wakker van. Om iets over acht zaten we aan het ontbijt.

Vanmorgen hebben we niet veel gedaan, niet meer dan de dagelijkse dingen. Ik ben trouwens zeer actief geweest om bij de verschillende dagen de foto's voor dit boekwerk in te voegen en te vervangen wanneer er betere foto's voor handen waren. Ook heb ik enkele foto's door Photoshop laten verbeteren. Vooral foto's die midden overdag zijn genomen hebben vaak scherpe schaduwen en dat is niet mooi. Gelukkig kan dat op een gemakkelijke manier bij gewerkt worden. Na de koffie hebben we onze stoelen meegenomen naar het strand en zijn daar in de schaduw van de bomen op een grasveld gaan zitten. Het gras was nog nat van de nachtelijke besproeiing. Heerlijk zat het daar onder de bomen. Er waren behoorlijk veel gezinnen met kleine kinderen daar gezien, het zijn hier op dit moment alleen baby's, peuters en kleuters. Schoolgaande jeugd is er nog niet want die moeten nog naar school.

Onze lunch bestond uit, een lekker bolletje met vlees van gisteren wat over bleef van de BBQ met een groot glas melk. Niet veel bijzonders maar wel lekker. Hierna hebben we de auto gestart en zijn naar het uiterste westelijk puntje gereden van dit eiland helemaal naar Stari Novalja. Stara Novalja is een rustige nederzetting aan de oostelijke kant aan een van de vele baaien van het eiland Pag. Weg van de drukte van de hoofdweg van het eiland, maar toch dicht genoeg bij de faciliteiten van de stad Novalja.

Wat hier in het bijzonder opviel waren de struiken met vaak prachtige bloemen. Dat is ook de reden om ze te fotograferen. Toen we terug waren zijn we vlak voor de stad Novalja zijn we rechts af geslagen naar het plaatsje Lun veertien kilometer verder op. Lun is het noordelijkste dorp op dit eiland, gelegen op een rotsige vlakte zonder velden. Daarom worden er vooral olijven gekweekt, die dan ook gezichtsbepalend zijn voor het landschap hier.

De weg er naar toe is een bijzondere weg om te zien. Langs beide kanten zijn muren van gestapelde losse veldkeien gemaakt wat een bijzonder effect geeft. In de velden langs de staan de muren die op een zelfde manier zijn opgebouwd. Echt heel apart om te zien. Deze velden zijn bijna niet meer in gebruik en waarvoor ze precies gebruikt werden is niet duidelijk geworden. Alleen olijven in het noorden die hier groeien. Veel van deze muren zijn meer dan een meter dik en ruim een meter hoog. Toen ik op een veld keek zag ik veel veldkeien en rotsen liggen, maar ik zag geen grond waar wat dan ook op kan gaan groeien. In Lun is een zeer klein haventje dat eigenlijk niets voor stelt. Wel waren er opvallend veel auto's te zien met een Duits kenteken. Op de terugweg hebben we diverse kerkjes en kapelletjes gezien en op de foto gezet. Het was een aardige reis vanmiddag.

Vrijwel direct na deze reis hebben we onze badkleding aan getrokken en zijn weer naar onze favoriete plekje bij het strand gegaan. Tegen vijven waren we terug bij de caravan en hebben er één op gedronken, op het mooie weer wel te verstaan.

Vrijdag 21 juni 2013 Novalja, vakantiedag

Ons uitzicht naar zee

Rechts is onze auto nog net te zien

De hoofdrijbaan op de camping

Vrijdag 21 juni 2013 Novalja, vakantiedag

Het Campingstrand

Het toiletgebouw

Vrijdag 21 juni 2013 Novalja, vakantiedag

Bloemen op het eiland Pag

Vrijdag 21 juni 2013 Novalja, vakantiedag

De veldkei muren in het veld

De weg naar Lun

Hier is niets te verbouwen

Vrijdag 21 juni 2013 Novalja, vakantiedag

De muren werden gebouwd om een akker wat hun eigendom was

Zaterdag 22 juni 2013, een rustige dag.

Vanmorgen zijn we op pad gegaan naar het stadje Pag. Hier ongeveer vijfentwintig kilometer vandaan. We hebben als handicap vandaag dat we helemaal niets weten van het eiland Pag en het stadje met de gelijkkluidende naam. Ietsje weten we wel, er wordt op dit eiland een geweldig lekkere schapenkaas gemaakt, er is productie van olijfolie, want de bomen zien we overal staan en er is wijnproductie van een bijzondere druivensoort. Dit is niet veel wat we weten, hierom heb ik op internet gezocht naar: "de stad Pag". Een van de leukste pagina's vertelt gelijk het hele verhaal van het eiland Pag. Ik laat het hier volgen:

Dinjiška, Miškovići - deze plaatsjes vind je direct nadat je de brug van Pag over bent. Op het eiland kun je de oude zoutproductie nog bezichtigen, met het drogen in kleine kleiachtige bassins, die uitkomen op zee (zgn. soline). Een oude, verlaten zoutproductiewerkplaats staat in het verlengde van de baai bij Dinjiška en in een van de armen van de Golf van Pag is er nog een in bedrijf.

Vlašići, Smokvica – deze pittoreske plaatsjes bieden de gast een volkomen vakantie in alle rust en stilte.

Povljana - Een groeiend toeristisch centrum op het eiland, dat in de luwte ligt van de winterse stormen. Het is ook een schutplaats voor reizigers vanaf de zee en van een ieder die houdt van het rotsige eiland landschap, overgoten door zon en op smaak gebracht met een beetje zout.

Košljun – bevindt zich in een pittoreske baai, omringd door naaldbossen, op 7 km ten zuidwesten van het stadje Pag. Eens was dit een belangrijke haven voor een snelle verbinding naar Dalmatië, nu een ideale plaats voor een rustige vakantie voor het hele gezin.

Šimuni – in een vredige baai, gedraaid naar de open zee, liggen op 11 km ten westen van het stadje Pag, aan de weg Pag-Novalja het vissersplaatsje en het vakantiecomplex Šimuni.

De stad Pag - De grootste plaats op het eiland Pag is het stadje Pag, de stad van het zeezout. Vanwege allerlei belangen werd Pag in de 15e eeuw planmatig gebouwd. Op Pag kun je de traditionele zoutproductie met het drogen in kleine kleiachtige bassins nog bezichtigen. Deze inrichtingen, de zgn. solane bieden zicht op een authentieke zoutwerkplaats en vormen een dankbaar fotografeerdoelwit. De stad Pag is ook de plaats van het handgemaakte kantwerk van Pag, een eeuwenoude traditie, waarin ieder handwerk een uniek product is. Dit trage en inspannende handwerk leeft ook vandaag de dag nog voort in de straatjes van de oude stad.

Kolan - hier worden vooral schapen gefokt, vindt wijnbouw plaats en ontwikkelt zich de laatste tijd een zeker toerisme door de nabijheid van de zee en de prachtige stranden.

Mandre - Toeristische plaats gelegen aan de zuidelijke kant van het eiland Pag met een schitterend uitzicht op de eilandjes Silba, Olib, Maun en Skrda, waar het wemelt van de baaitjes en prachtige stranden.

Kustići, Zubovići, Metajna – gezamenlijk Barbatj, trekken deze plaatsjes, gelegen aan een uitloper van de Golf van Pag steeds meer toeristen die de rust en idylle van het dorpsleven willen beleven tijdens hun vakantie.

(hier staan we op een camping) **Novalja** - toeristisch centrum van het eiland Pag en geliefde vakantiebestemming van vele toeristen. De laatste decennia krachtig ontwikkeld dankzij het toerisme dat het plaatsje en het leven van haar bewoners grondig heeft veranderd. De buitengewone natuurpracht vormt de stevige basis van de toeristische ontwikkeling en de snelle opbouw van infrastructuur, , toeristische en horecagelegenheden bieden onophoudelijk nieuwe ontwikkelingskansen.

Stara Novalja – eens een handjevol huizen rond de St. Pieterskerk, nu een populair vakantieoord voor een rustige vakantie.

Lun - Het noordelijkste dorp, gelegen op een rotsige vlakte zonder velden. Daarom worden er vooral olijven gekweekt, die dan ook gezichtsbepalend zijn voor het landschap hier.

Ook de omliggende gehuchten - **Jakišnica, Dudići, Varsan en Potočnica**, gelegen aan schilderachtige baaien, vormen een uitstekende keuze voor een aangename vakantie.

Nu is het zo leuk dat wij in een paar dagen meer dan de helft van alle boven genoemde plaatsjes hebben bezocht en dat was zeer de moeite waard.

Vanmiddag kwam er een Hostess van de camping aan rijden met een Golfkarretje en zij stopte bij de plek van onze burens. Daar waren in een tent twee jongemannen met een jonge vrouw aan het kamperen. Sinds vanmorgen is de tent leeg en heel veel kampeerspullen liggen er op grond. Dat hadden we gezien. Van Hostess hoorden we dat de plaats leeg moest zijn!!! Ons werd gevraagd naar wat wij hier van wisten, niets! Zo werden de burens ook gevraagd. Toen ze weer was gingen onze gedachten vanzelf uit naar, wat is hier loos! Zit hier een Krimi bijvoorbeeld aan te komen. Zijn deze mensen ontvoert? Hebben we hier te maken met mensenhandel in de slechtste soort? Onder het genot van een glas bier borrelden deze gedachten gewoon op. We vonden het raar. Achter de tent hadden ze een gasfles ook achter gelaten een hangmat en redelijk veel kleding, zelfs de te kleine bikini van haar, dit alles hing nog aan de waslijn. Bijzonder vonden we dat ze de vuile afwas nog bij hun kraantje hadden staan. De afloop van deze geschiedenis was minder spectaculair dan we onder het drinken van een wijntje en een pilsje hadden bedacht. De twee jongemannen kwamen aan in hun BMW Mini, de duurste uitvoering, en pakten zwijgend alles in met zeer norse en vervelende gezichten. Het leek er op alsof ze als twee straatschoffies waren betrapt en dat gezicht vond onze Duitse buurman het mooist.

Zaterdag 22 juni 2013, een rustige dag.

De helling waar we over heen reden bij Pag, gem. stijging 9%

Standbeeld van een smid

Een brug van beton naar Romeins voorbeeld

Marktplaats Pag

Zaterdag 22 juni 2013, een rustige dag.

Omgeving van de stad Pag

Berghelling boven Pag

Gestapelde stenen muren die de eigendomsrechten markeren

Zondag 23 juni 2013, een rustige dag

Vanmorgen om negen uur werden we opgeschrikt door een piep uit de telefoon ten teken dat er een SMS was binnengekomen. Het was een SMS van Henk en Henny dat ze Italië waren binnen gereden en dat de wachttijd aan de grens anderhalf uur was! Het zal mij benieuwen morgen door wie of dit oponthoud wordt veroorzaakt de Italianen of de voormalige Joegoslaven? Maar er was nog meer slecht nieuws, ze verwachten regen. Ha, en wij hebben hier bovenste beste weer.

Wij hebben geen plannen voor vandaag anders dan dat we lekker naar het strand willen en we moeten wat voorbereiding treffen voor onze terugreis die morgen begint. Vanavond gaan de fietsen op de caravan, de luifel opgerold en de stoelen en tafel gaan in de auto, dat is alles. We zitten terwijl we dit allemaal bedenken, wat kan een vakantieganger het toch druk hebben, achter onze caravan in de schaduw van een boom. We staan op een plek met zowel veel schaduw als met zon. Dit is een plek die eigenlijk iedereen zoekt, half om half, en dan is het goed.

Terwijl we daar zitten komt voor de zoveelste keer vandaag het Golfkarretje van de receptie er aan, met nieuwe gasten die op zoek zijn naar een plekje die voldoet aan half schaduw en half zon. Dit keer is het een gezinnetje drie mooie kleine kinderen. Het jongste kind, een dochter, lijkt sprekend op haar moeder. Even later zien wij dit gezin terugkomen met hun auto en rijden naar een plek schuin achter ons. De vader heeft al snel zijn skibox op het dak opengemaakt en haalt daaruit een groot stuk plastic. Vrij snel nadat dit was gebeurd hebben we schielijk onze stoelen wat gedraaid om alles beter te kunnen zien. Pa en moe waren aan het uitvogelen in het Kroatisch waar hun tent noest staan, ten opzichte van de te verwachten schaduw en zon. Het plastic en werd verlegd, en nog eens, en nog eens enz. zeker een tiental keren. Eindelijk leek het ons toe dat ze de juiste plek gevonden ten opzichte van zon en schaduw. Wat hierna gebeurde kan men omschrijven als Camping theater van de bovenste plank. We hebben zitten genieten onder het genot van een glaasje en een paar heerlijke stukjes kaas, wij zaten eerste klas.

De tent werd uit de skibox gehaald en het gegoochel met de glasfiberstokken begon, voor zover wij het konden zien waren er vier gelijke stokken en de vijfde die was iets korter. Na ongeveer een half uurtje ging de eerste stok in de daarvoor bestemd plek van de tent. Na veel vijven en zessen was het eindelijk zo ver dat deze tent overeind kwam. Maar vroegen deze echtlieden zich af wat is nu in vredesnaam de voor of achterkant. Het duurde niet lang of een Duitse buurman probeerde hen te helpen, net als zijn vrouw en een Sloveense buurman.

Het bijzondere aan het opzetten van die tent was dat wij nog een zelfde type tent zagen, die opgezet moest worden. Eigenlijk ging het bij die mensen niet anders. Het heeft bijna twee uren geduurd alvorens deze tenten stonden en het inpakken van de tenten kon beginnen. (zie foto's genomen met een telelens die op de volgende pagina staan)

Vanmiddag hebben we de auto gestart en zijn op pad gegaan om dit eiland te verkennen. Eerst zijn maar eens richting de pont gegaan, waar we morgen mee naar het vaste land gaan. Het is een licht grijs rotsige eiland landschap waar je voortdurend de zee proeft. Naarmate we dichterbij de pont komen wordt het landschap ruiger en onbarmhartiger voor het leven. De weg is en blijft erg bochtig en heeft enkele haarspeldbochten op het laatst zien we een ruige Fjord waar de pont aangemeerd ligt.

Hier zijn we gekeerd en zijn op een bepaald moment links afgeslagen een smal weggetje in. We kwamen in een gebied waar enkele kleine dorpjes lagen en de rotsen er nog ruiger uit zagen dan die we al gezien hadden. De natuur was hier werkelijk heel bijzonder. Zeer rustig zijn we langs de kust van dit water gereden genietend van de natuur.

Terug op de camping hebben we onze stoelen gepakt en zijn naar ons favoriete plekje in de schaduw gegaan aan zee waar het heerlijk koel was. Terug op de camping hebben we veel gepraat met onze burens. Het viel mij op dat de Duitsers veel praten over Griekenland en dat zij er niet naar toe willen. Ze zijn namelijk bang dat de Grieken de Duitsers niet pruimen vanwege het standpunt van de Duitse regering over de crisis in Griekenland. Vanavond hebben we gegeten in een typisch Kroatische restaurant, althans dat deed de naam vermoeden. De ober keek ons een beetje vreemd aan toen we vroegen naar typisch Kroatische eten. Uiteindelijk gaf hij aan dat een mix grill en een salade echt Kroatische was. Toen we het voor ons hadden staan zeiden we tegen elkaar, dit gerecht kunnen we over de hele wereld krijgen. Over smaak valt niet te twisten, het eten was goed. Maar wanneer je op het oog naar een goed restaurant gaat dan verwacht je kwalitatief eten op een redelijk niveau. Dit was hier niet aan de orde. De ober zette het eten neer en keek alle kanten op maar niet naar ons die hij bediende. Jammer dat ze zo ongeïnteresseerd hun werk doen.

Zondag 23 juni 2013, een rustige dag

Het opzetten van een moderne tent is net zo moeilijk als de ons oude vertrouwde bungalowtent

Hier hebben wij naar zitten kijken van uit onze luie campingstoel

En genoten dat we hebben, dit was echte campingtheater, wat meer de twee uren duurde

Maandag 24 juni 2013 Novalja-Lienz/Amlach, 407 km.

Vertrek: 7.40 uur, aankomst: 16.35. Temp: 21-9 gr. bewolkt/regen/onweer. Camping Amlacherhof € 16, --toeslag € 5, -- € 21, - Wi-Fi niet gratis. Brandstof, Kn.150, - + Kn. 275, -, 15 +27 liter. Veerpont: Kn. 291, - Tol € 8,70,

Het weer was vandaag een hoofdstuk apart. Vanmorgen liepen we met zo weinig mogelijk kleding aan over de camping. Nu zitten we in de caravan met de elektrische kachel aan om even de kilte uit caravan te verdrijven en we hebben onze wintertrui aan. Een grotere tegenstelling kan men zich bijna niet voorstellen. Prachtig was het weer vanmorgen op het eiland Pag. Onze Oostenrijkse buurvrouw vertelde mij dat zij het goed vond dat ze weer naar huis ging na vier weken op diverse camping te zijn geweest. Na een tijdje zei ik tegen haar: "Hebt u die grote bloemkoolachtige wolken gezien, achter u, die aan de achterkant zo zwart zijn?". Zij knikte bevestigend en zij vertelde dat ze uitgebreid het weerbericht van Europa had bestudeerd op Internet. Zij dacht dat wij die richting Nederland gaan het beste de regen- en winterkleding achter in de auto konden doen, we zouden het nodig hebben. Zij zou vanavond bij de open haard zitten thuis in Karintië, met een glas rode wijn een lekker stukje kaas erbij. Ik keek haar aan en zei: "Ik kan mij niet indenken dat een Oostenrijkse vrouw het in de zomer fijn vind om voor de openhaard te zitten. In Nederland hangen wij liever met vrienden over de statafel bij de BBQ op een zwoele zomeravond". Samen hebben we hartelijk gelachen.

Stralend was het weer bij het vertrek naar de pont. Prachtig was het landschap het verwonderde ons opnieuw, net als gisteren. Toen wij aankwamen reden de eerste auto's van de pont, wij konden gelijk aan boord. Onze Oostenrijkse burens waren ook aan boord. Gesproken hebben we met een echtpaar uit Ter Borg die ook op dezelfde camping hebben gestaan dan wij. Zij op het kleine FKK gedeelte, wij op het grote textiel gedeelte. Op de pont hebben we afscheid genomen van onze Oostenrijkse burens en elkaar een goede reis naar huis toegewenst. Dit gebeurde ook met het echtpaar uit Ter Borg. Naarmate de reis langs de Dalmatische kust vorderde werd langzaam maar zeker het weer slechter, zware regen- en onweerswolken hingen boven de Adriatische zee.

Iets voorbij de stad Senj begon het te regenen en onweren, gelijk zakte de temperatuur van drieëntwintig graden naar achttien graden dit gebeurde binnen drie minuten. Niet veel later zakte de temperatuur tot rond de zeven graden, waarna het weer opliep tot zestien graden. Afgezien van het slechte weer hebben we een heerlijk rit gehad langs de Dalmatische kust. We hebben veel gezien aan natuurschoon en soms zijn we aardige plaatsjes doorgekomen.

Verrast werden we toen we plotseling op onze weg een verkeersbord zagen met daarop het woord: Douane! We gingen Kroatië uit en Slovenië in. Feitelijk hadden we geen enkel oponthoud, met de paspoorten en de groene kaart in de linkerhand konden we bij beide controles direct door rijden. Bij de grens tussen Slovenië en Italië, wat beide EU-landen zijn, merkten we bijna niet dat we een grens over gingen. Bij Trieste hebben we de A4 richting Venetië genomen en daarna zijn we de afslag richting Udine opgedraaid. Uiteindelijk kwamen we aan bij de Alpen, die altijd indrukwekkend zijn. Daar hebben we er voor gekozen om weer eens over de Plöckenpas te rijden. Daar zijn ruim veertig jaar geleden ook over gekomen en dat wilden nog graag weer eens doen. We hebben het geweten, de Plöckenpas is nog een echte ouderwetse Alpenpas. Een is pas met veel haarspeldbochten, waarvan er een paar zijn die echt krap zijn. Regelmatig kwamen we slechte stukken weg tegen. Een ding is zeker het is daar spectaculair rijden met de caravan achter de auto over de Plöckenpas. Je moet wel een beetje doorrijden want er is meer personenverkeer op deze pas. Een aantal keren ben ik gestopt om achterop komend verkeer er langs te laten.

Bij een parkeerplaats op de Plöckenpas zagen we een Heldenfriedhof. Wat opviel waren de jaartallen 1915-1918 en geen 1914-1918. Wanneer je ook hier kijkt op de naamborden hebben veel van deze soldaten de leeftijd van dertig jaren niet bereikt, onvoorstelbaar toch. Tja, het zal je kind maar zijn die hier als "Held" begraven ligt. Ik moet er niet aan denken! Welke persoon heeft bedacht dat je als held kunt sterven op jonge leeftijd voor je vaderland. Is oorlog onvermijdelijke waanzin of is het een keuze om meer geld te verdienen ten koste van het gepeupel?

Hier op deze camping heeft de campingbaas zijn zaakjes goed voor elkaar. Alles ziet er verzorgd uit ze hebben van een groot landhuis een pension gemaakt onderin hebben ze voor de campinggasten de toiletten en douches gemaakt. Dit ziet er uit alsof je in een viersterren hotel bent, echt prima verzorgd. Onze punt van kritiek is dat we boven op de ACI-prijs van € 16, - een toeslag moeten betalen van € 5, - dit zonder een rekening. Dat geeft een vreemd gevoel, men maakt niet duidelijk waarvoor dit is.

We zitten met onze wintervesten aan bij een heerlijke warme kachel te genieten van een lekker bakje koffie. Straks willen nog even een wandeling maken over de camping. Dit is voor de broodnodige dagelijkse beweging.

Maandag 24 juni 2013 Novalja-Lienz/Amlach, 407 km.

De pont waar mee over gingen

Het water naast de haven

Een laatste blik op het eiland Pag

Maandag 24 juni 2013 Novalja-Lienz/Amlach, 407 km.

Een blik op de baai van Senj met donkere regenwolken die steeds dichterbij komen

Laatste benzinstation voor de grens met Slovenië, waar het behoorlijk donker was

Maandag 24 juni 2013 Novalja-Lienz/Amlach, 407 km.

Parkeerplaats op de Plöckenpas

1915 heldenfriedhof 1918, (je kind zal hier maar begraven zijn)

Dinsdag 25 juni 2013 Lienz/Amlach-Übersee, 269 km.

Vertrek: 09.45 uur, aankomst: 14.55. Temp: 15-11 gr. zonnig/bewolkt/regen. Camping € 27, - + € 3,10 toeslag voor elektrisch. Wi-Fi € 1, - per uur. Brandstof € 46, -, 33 liter. Tol € 10, - Vignetta € 8,30

Vandaag hadden we een reisdag die we niet licht zullen vergeten. Gaat het één keer mis, vroeg op de dag, dan gaat het de hele dag mis. Het begon direct toen we de camping afreden ons navigatiesysteem zei naar links en de chauffeur draaide het stuur naar rechts. Om te kunnen keren moesten we een paar honderd meter doorrijden. We wilden vandaag via de Felbertauerntunnel rijden naar een camping in Westendorp dat niet ver vanaf Kufstein in Tirol ligt. Daar is niks mis mee, vroeger toen we met de kinderen naar de kust van de Adriatische zee gingen kwamen we hier ook langs.

Vandaag is er een probleem, de weg is nog steeds gestremd door een steenlawine. We hebben in de krant thuis, voordat we weg gingen, dit al eens gelezen. Wij beschikken niet over informatie die ons er aan deed twifelen of we er nu wel of niet langs konden rijden. De steenlawine is erg groot volgens een mevrouw die we vroegen bij een tankstation in Lienz, zij noemde het: "een ineenstorting". Dus het zal wel heel erg zijn. Volgens haar konden we over de Brenner, maar dan moesten we sneeuwketting hebben of over Salzburg omrijden.

Marga en ik overlegden wat nu te doen. De sneeuwkettingen liggen netjes thuis, over de Brenner kunnen we niet. Dan moeten we over Salzburg. Maar hoe komen we daar, een goede wegenkaart van Oostenrijk hebben we niet. Hier bij het tankstation hebben ze die te koop voor € 11,90. Nadat we die hebben bestudeerd hebben we besloten om via Spittal te rijden, dat is zeventig kilometer naar het oosten. Dan via de autosnelweg richting Salzburg. Hiervoor moeten we een Vignetta kopen bij een benzinestation van ÖMV. Terwijl Marga dit deed, bekeek ik de autokaart.

Er werd op mijn autoraam getikt door een aardige mevrouw die vroeg of ik hulp nodig had. Mijn probleem was haar direct duidelijk zij vertelde dat ik beter niet terug door de stad kon rijden maar rechtdoor moest gaan dat was een stuk gemakkelijker. Ik heb deze mevrouw hartelijk bedankt voor haar hulp. We zijn door gereden en kwamen snel op de autosnelweg. Met dat we deze weg opreden kwamen ook de problemen met het slechte weer opzetten. Sterke wind, meestal van achteren. Regen, soms in de vorm van een meiregentje, soms in de vorm van een tropische regenbui. Echt niet normaal meer, het water viel soms bij bakken uit de lucht. De combinatie stond bij tijd en wijle te schudden op de weg van de sterke wind. Als er dan ook nog een zware bui zich boven ons hoofd ontploft dan is rijden met het vele water op de weg niet gemakkelijk.

Dan komt daar nog bij het opspattend water van vrachtwagens en grote autobussen wanneer die je voorbij rijden. Ik had op de kilometerteller staan vijftienentwintig kilometer p/u het Navigatiesysteem gaf aan dat we op dat moment zevenentwintig kilometer p/u reden en toch rijden die wegmastodonten ons voorbij. We weten van twee jaar terug dat we door een prachtig berglandschap aan het rijden waren, deze keer hebben we er weinig van gezien. Onder in Duitsland was een stuk weg zonder witte strepen de regen zorgde er zo bij zo al voor dat je weinig zag en dan het opspattend erbij, het was net of een blinde bij ons achter het stuur zat. Dit was niet leuk meer. We hadden uit gezocht om naar een camping te gaan in Chieming aan de Chiemsee, deze camping staat in de ACSI boek.

Wat wil nu het geval, de afslag vanaf de autobaan is toevallig afgesloten! Hebben wij even pech! Ons navigatiesysteem juffrouw, die wij tante Truus noemen, die weet raad en stuurt ons bij de volgende afslag de weg af. Ze wil ons terug laten rijden, maar daar hadden wij geen zin in. Marga had gezien een verwijzing naar deze camping en dus staan we hier rustig op een camping in Übersee, zo te horen ligt die niet ver van de Autobahn.

Henny en Henk stuurden een bericht via sms dat zij al aan de rivier Main staan. Wij hopen daar morgen aan te komen. Het regent hier aan de Chiemsee hevig door soms zelfs zeer hevig, hoe lang zou het duren, vraag ik mij af, alvorens de Chiemsee overloopt en wij hier natte voeten krijgen?

Tussen de buien door komt er een Duitse man naar ons toe om te vragen hoe wij onze luifel hebben bevestigd aan de caravan. Ik heb hem het uitgelegd en laten zien hoe ik het gemaakt heb. Hij spreekt ook zijn bewondering uit over de caravan hoe die er zo goed uitziet. Bovendien wil hij graag weten welke middelen ik gebruik om deze caravan te onderhouden. Hij kent Obelink in Winterswijk vanuit Keulen waar hij woont, hij is daar wel eens geweest. Hij wil daar ook een fles onderhoudsmiddel van het merk 123 kopen. Volgens mij hebben wij tijdens een vakantie nog nooit zoveel complimenten gekregen over onze caravan.

Wanneer ik de nieuwe autokaart van Oostenrijk wat beter bekijk dan zie ik een rode caravan staan bij de Plöckenpas die doorgekruist is. Dit betekent dat wij daar gisteren niet hadden mogen rijden! Laat ik er dit van zeggen, de Plöckenpas is prachtig om te zien en heerlijk om daar te rijden, zeker wanneer je geen haast hebt.

Dinsdag 24 juni 2013 Lienz/Amlach-Übersee, 269 km.

Hotel-Pension Amlacherhof is men aan het restaureren

Achterkant van het Hotel-Pension, het gebouwtje op de voorgrond is de gemeenschappelijke ruimte

Dinsdag 24 juni 2013 Lienz/Amlach-Übersee, 269 km.

Uitzicht vanaf de camping op de bergen met sneeuw

Onze blauwe auto op de camping

Woensdag 26 juni 2013 Übersee-Wertheim, 403 km.

Vertrek: 08.10 uur, aankomst: 13.55. Temp: 9-14 gr. zonnig/bewolkt/regen. Camping € 17,50. Wi-Fi bij het kantoor. Brandstof € 63, -, 39 liter.

Tijdens ons vertrek vanmorgen spraken we tegen elkaar de verwachting uit dat we het vandaag wel niet droog zouden houden. We hadden echt de verwachting dat we onderweg langere of kortere tijd regen zouden hebben. Maar niets was minder waar vandaag, afgezien van een enkel buitje bleef het droog. Wat ook mee zat tijdens deze reis was, de drukte in het verkeer. We kwamen toch langs grote steden als München en Neurenberg maar van het verkeer hadden we geen of nauwelijks last. Het liep lekker vandaag. Onderweg hebben we veel over deze reis gepraat. Nu ik daar over nadenk lijkt het wel dat het allerbelangrijkste is geweest van deze reis de vele ontmoeting met de mensen. Hierbij denk ik aan de streekbewoners, medevakantiegangers en toevallige passanten. Natuurlijk we hebben ontzettend veel mooie dingen gezien, natuurlijk zagen we ook de verschrikkingen van de Joegoslavische oorlogen wat een vreselijk indruk op ons heeft gemaakt. Wat we als fijn hebben ervaren was de vriendelijkheid en voorkomendheid van de streekbewoners in alle landen van het voormalige Joegoslavië.

Niet alleen hebben we gepraat over hoe onze reis is verlopen maar we ook vaak gesproken over wat we onderweg zonder er naar te kijken voorbij zijn gereden. Een voorbeeld waar we vlak bij waren en toch niet zijn gestopt is: Het Slot Herrenchiemsee dat een koningsslot is op het eiland Herrenchiemsee, in de Duitse deelstaat Beieren en werd van 1878 tot 1886 onder Lodewijk II gebouwd. Het slot is toegankelijk voor het publiek. Het ligt ten zuidoosten van de Beierse hoofdstad München. Het is een bezoek zeker waard.

Gezicht op het paleis vanuit de tuin

Spiegelzaal

De Koninklijke slaapkamer

Wanneer we op de autobaan bij Bieberik links afslaan zie we al gauw de prachtige stad Würzburg liggen. Terwijl ik dit opschrijf bedenk ik mij dat deze zin op zich eigenlijk een wonder is. Würzburg was aan het einde van de tweede wereldoorlog een stad die voor meer dan negentig procent totaal in puin lag. Hierbij moet men bedenken dat het een Lazaret-stad was! Steden vergaan, maar namen blijven.

Woensdag 25 juni 2013 Übersee-Wertheim, 403 km.

Een tanker op de Main

Een vrachtschip op de Main

Henk in ernstig gesprek?

Woensdag 25 juni 2013 Übersee-Wertheim, 403 km.

Camping in Wertheim

Op de achtergrond de Autobahn Frankfurt naar Würzburg

Donderdag 27 juni Wertheim-Wierden, 468 km.

Vertrek: 08.10 uur, aankomst: 13.55. Temp: 10-16 gr. zonnig/bewolkt/regen. Camping € 17,50. Wi-Fi bij het kantoor. Brandstof € 57,33 36 liter.

Nu wij bezig zijn aan onze laatste etappe van onze avontuurlijke rondreis door de Balkan, zaten we in de auto te praten over de vraag hoe kwamen wij er toe om deze reis te maken? In de eerste plaats omdat we nieuwsgierig zijn hoe het nu is in de landen van het voormalige Joegoslavië. In de tweede plaats zijn we enthousiast geworden vanwege de wervende teksten in verschillende brochures. Hieronder staan een aantal.

*Tijdens een rondreis met uw caravan of camper door de Balkan beleeft u een heus avontuur. De grenzen van de Balkan zijn niet exact bepaald en dat is voor de ware ontdekkingsreiziger ongetwijfeld een prikkelend gegeven. Balkan betekent **'bebost gebergte'** en u verblijft dan ook op prachtig gelegen campings.*

Rondreizen door de Balkan ervaart u als een zwerftocht. Door het ruige binnenland van Slovenië, Montenegro, Bosnië-Herzegovina en Kroatië. U verblijft met uw caravan of camper op aangename groene campings, toert langs de kust met een vleugje Italiaanse allure en bezoekt bijzondere steden als Belgrado, Dubrovnik, Mostar en Sarajevo. Een rondreis door de Balkan bezorgt u een enerverende vakantie om nooit te vergeten.

Prachtige tekst die ons mede verleid hebben. Maar wat denkt u van deze, er zijn er veel meer wervende teksten geweest die we gezien hebben. We geven een selectie.

Een blijvende herinnering

Een azuurblauwe zee, mooie baaien, grootse natuur en gastvrijheid.

Kenmerken die Kroatië tot een fantastisch vakantieland maken.

Maar dit is niet het enige, er zijn vele natuurparken te vinden en steden met kleurrijke façades. Het meest bekende natuurgebied van Kroatië is Nationaal Park Plitvice waar dichte bossen en indrukwekkende meren elkaar afwisselen. Voor cultuurliefhebbers zijn bezienswaardigheden als het amfitheater in Pula zeker de moeite waard, maar denk ook aan de grote cultuur historische waarde van Split en Trogir. Iedereen zal een heerlijke vakantie beleven in Kroatië.

Dit hebben we o.a. gelezen alvorens we een besluit namen om deze reis te maken. We kunnen over deze reis maar één zaak aan de orde stellen die niet zo best was en dat was het weer. Ook nu nog vinden we het jammer dat we niet langer konden blijven in Montenegro vanwege het beroerde vakantieweer. Montenegro is meer dan een geweldig vakantieland, met prachtige natuurgebieden, het bezoeken meer dan waard.

Wij zijn aan de laatste kilometers bezig zijn van deze reis. Dit doen wij met een zeer tevreden gevoel. Naast het vele bijzondere dat we gezien hebben zullen wij ons vooral de vriendelijke mensen blijven herinneren die we hebben ontmoet. Graag, heel graag zelfs, willen we nog eens reis maken naar de landen van het voormalig Joegoslavië.

Om twee uur kwamen we aan bij onze familie in Hengelo aan en hebben daar heerlijk geluncht. Met een goed gevoel hebben we de laatste vijftientig kilometer gereden naar Wierden. En dan blijft het mooiste van een vakantie bewaard voor het einde, dat is dat je de auto en caravan gezond op de oprit zet.

DE REIS IN CIJFERS

AFSTAND

Beginstand: 143.533

Eindstand: 149.155

Totaal gereden km: 5.622

BRANDSTOF

Benzinekosten: € 758,10

Liters: 496

Gemiddelde p/l € 1,528

Gemiddeld verbruik: 11.33

Gebruikte benzine: Euro 95

CAMPING € 809,86

Gem. p/n € 20,25

AUTO

Type: Nissan Tino

Motor: 2.0 benzine, 16 kleppen, 137 PK

Versnellingsbak: CVT-automaat

Cruise control: Waeco Magic Speed

Productiejaar: 2002

Montage: Barcelona, Spanje

Klasse: Compacte MPV

Carrosserievorm: 5-deurs MPV

Afmetingen: (LxBxH) 4,264 x 1,758 x 1,608 m

Wielbasis: 2535 mm

Massa: 1410 kg

Tankinhoud: 60 L

Koffervolume: 440 tot 1950 Liter

CARAVAN

Type: Eriba Triton BSA

Productiejaar: november 1993

Montage: Cernay, Frankrijk

Koppeling: SSK stabilisator serie II

Koelkast: Electrolux, inhoud 70 liter, aansluitwaarden: 240V, 12V en gas, met geforceerde warme luchtafvoer.

Kachel: Trumatic SLP 3002

Binnenverlichting: 12V Halogeen en Led lampen

Radio: Kenwood KDC-W4534

Ledig gewicht: 606 kg

Laadvermogen: 394 kg

Afmetingen: (LxBxH) 504 x 200 x 210

Maximale koppelingsdruk: 75 kg

Maximale snelheid: 100 km p/u, TÜV goedgekeurd.

COLOFON

Uitgave

Productie gereed op donderdag 25 juli (naamdag van St. Jakob).
Dit boek bevat: 162 pagina's, 279 foto's en heeft 32.850 woorden
Deze uitgave is vrij te downloaden
Dit is een niet commerciële uitgave
Oplage: 2

Dankwoord

Ik dank allen die mij gesteund hebben met het maken van dit boek.

Tjabering Stek

© Copyright 2013

Alle rechten van deze uitgave zijn van: T. Stek, Wierden NL.
